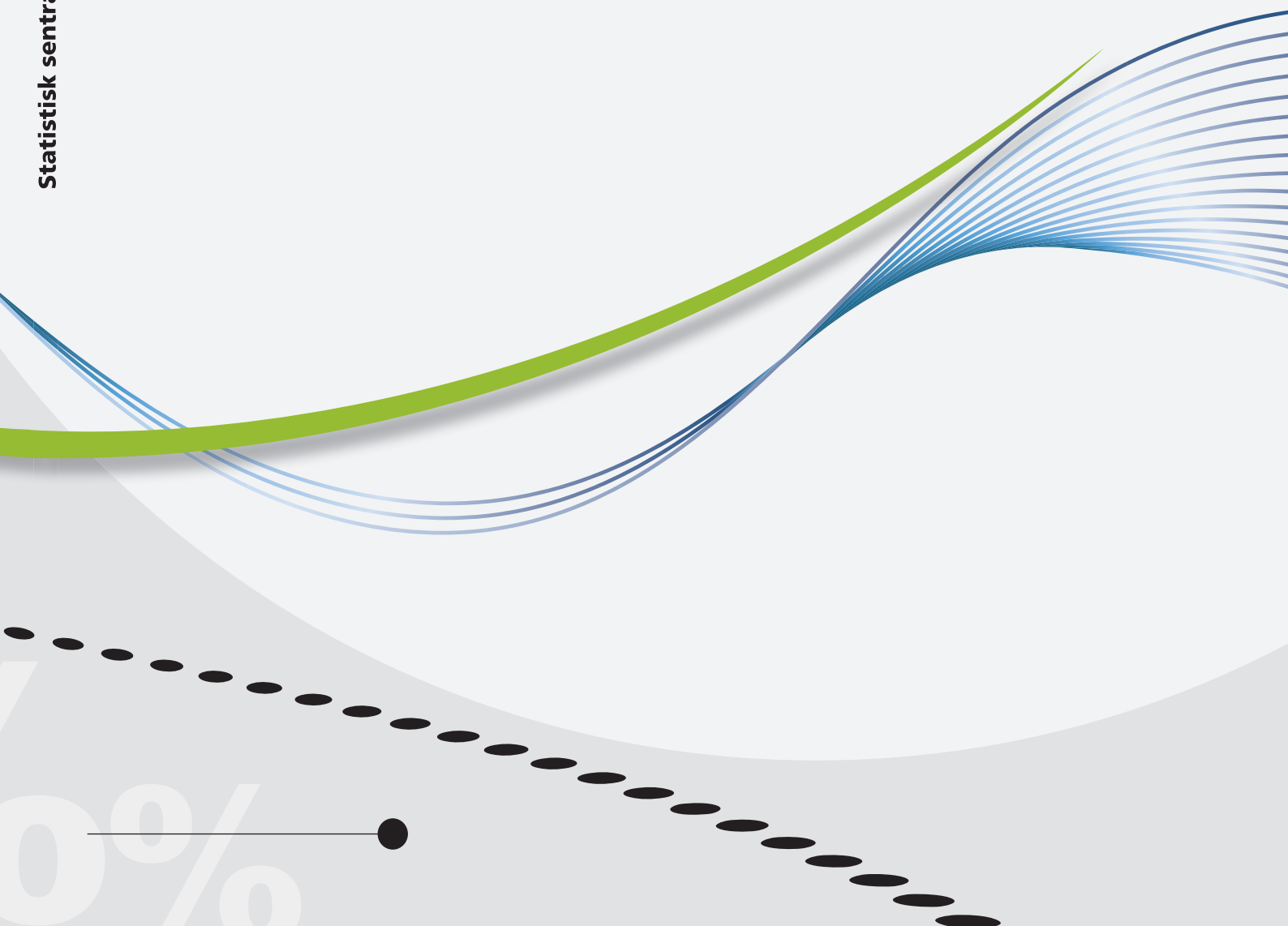

*Ole Rognstad, Anne Snellingen Bye og
Ivar Hovland*

Klassifisering av jordbruksbedrifter etter driftsform og størrelse

Dokumentasjon av nye standarder gjeldende
f.o.m. 2010

*Ole Rognstad, Anne Snellingen Bye og
Ivar Hovland*

**Klassifisering av jordbruksbedrifter etter
driftsform og størrelse**

Dokumentasjon av nye standarder gjeldende f.o.m.
2010

Notater I denne serien publiseres dokumentasjon, metodebeskrivelser, modellbeskrivelser og standarder.

	Standardtegn i tabeller	Symbol
© Statistisk sentralbyrå	Tall kan ikke forekomme	.
Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen skal Statistisk sentralbyrå oppgis som kilde.	Oppgave mangler	..
Publisert september 2015	Oppgave mangler foreløpig	...
	Tall kan ikke offentliggjøres	:
	Null	-
	Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	0
ISBN 978-82-537-9207-1 (elektronisk)	Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	0,0
ISSN 1891-5906	Foreløpig tall	*
Emne: Jord, skog, jakt og fiskeri	Brudd i den loddrette serien	—
	Brudd i den vannrette serien	
Trykk: Statistisk sentralbyrå	Desimaltegn	,

Forord

I etterkant av jordbrukstelingen i 1999 tok Statistisk sentralbyrå i bruk EUs standarder for driftsform- og størrelsesinndeling av jordbruksbedriftene. Standardene ble innført dels for å tilpasse den norske statistikken til EUs strukturstatistikk for jordbruket og dels for nasjonale behov. Den norske utgaven av standardene ble dokumentert i SSB Rapporter 2003/23 *Klassifisering av driftsenhetene i jordbruket etter driftsform og størrelse*. Klassifiseringen bygde på *standard dekningsbidrag* som felles størrelsesmål for de forskjellige plante- og husdyrproduksjonene drevet av en jordbruksbedrift.

Omlegging av EUs jordbrukspolitikken fra 2005 og framover, med økende frikopling av tilskudd fra spesifiserte produksjoner, gjorde det nødvendig med endringer, og fra og med 2010 er nye standarder tatt i bruk. De nye standardene bygger på *standard omsetning* som felles størrelsesmål for de forskjellige plante- og husdyrproduksjonene. Forordningen som hjemler standardene inngår ikke i EØS-avtalen, men for å kunne innpasse den norske strukturstatistikken i henhold til EØS-avtalen, må Norge i praksis tilpasse seg standardene.

SSB har ikke tilstrekkelig med data og erfaring med å beregne standard omsetning for alle aktuelle plante- og husdyrproduksjoner. Denne delen av arbeidet er derfor utført i samarbeid med Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning (NILF). Kontaktperson i NILF har vært rådgiver Ivar Hovland. Seniorrådgiver Anne Snellingen Bye, seksjon for primærnæringsstatistikk i Statistisk sentralbyrå, har tilrettelagt data og laget tabeller.

Notatet er utarbeidet av statistikkrådgiver Ole Rognstad, seksjon for primærnæringsstatistikk.

Statistisk sentralbyrå, 11. august 2015

Per Morten Holt

Sammendrag

Hovedformålet med dette notatet er å dokumentere de nye standardene for klassifisering av jordbruksbedriftene etter driftsform og økonomisk størrelse. Standardene tar utgangspunkt i EUs retningslinjer, men er tilpasset norske forhold.

EU bruker ofte benevnelsen «typologi» om systemet for klassifisering av jordbruksbedrifter etter driftsform og økonomisk størrelse. Den nye typologien er hjemlet i «*Commission Regulation (EC) No 1242/2008 of 8 December 2008 establishing a Community typology for agricultural holdings*».

EUs forordninger om strukturstatistikk for jordbruket inngår i EØS-avtalen om statistikk, og Norge er dermed forpliktet til å gjennomføre en strukturundersøkelse ca. hvert tredje år. Ved publisering av strukturstatistikken i regi av Eurostat spiller klassifisering av jordbruksbedrifter etter driftsform og økonomisk størrelse en viktig rolle. De nye standardene er innført fra og med 2010.

De viktigste endringene i den nye typologien er:

- Standard omsetning (SO) erstatter standard dekningsbidrag (SDB) som felles måleenhet for de forskjellige plante- og husdyrproduksjonene.
- Beregning av grovfôrbalanse for hver enkelt jordbruksbedrift sløyfes.
- Det innføres en driftsforminndeling på tre nivåer istedenfor tidligere fire nivåer.
- Jordbruksbedriftens økonomiske størrelse måles direkte i euro. Tidligere brukte en «European Size Unit» (ESU), der én ESU tilsvarte 1 200 euro.
- Det innføres en ekstra klassifisering av jordbruksbedriftene etter betydningen av tilleggsnæringer.

Notatet gir en beskrivelse av prinsipper og definisjoner, oppbygging av de nye standardene, datagrunnlag og tilpasninger som er gjort for norske forhold. Videre presenteres noen hovedresultater med utgangspunkt i Landbrukstelling 2010. Tellingen utgjorde strukturundersøkelsen for dette året.

Hittil har Statistisk sentralbyrå ved presentasjon av statistikk bare brukt standarden for driftsform, men det bør vurderes å ta i bruk standard omsetning som et supplerende størrelsesmål til jordbruksareal i drift.

Ved stratifisering av utvalg til den årlige landbruksundersøkelsen har både driftsform og standard omsetning blitt tatt i bruk fra og med 2013. Sum standard omsetning har erstattet jordbruksareal i drift som størrelsesmål.

For 1999 er dagjeldende standard dekningsbidrag omformet til standard omsetning, og en sammenligning av gammel og ny driftsforminndeling er vist for jordbruksbedriftene i Jordbrukstelling 1999.

Innhold

Forord	3
Sammendrag	4
Innhold	5
1. Innledning	6
1.1. Bakgrunn	6
1.2. Behov som følge av EØS-avtalen.....	6
2. Prinsipper og definisjoner	7
2.1. Hovedprinsipper	7
2.2. Definisjoner	7
2.3. Nærmere om beregningen av standard omsetning (SO).....	10
2.4. Regional inndeling.....	14
2.5. Ajourføring av SO-faktorer.....	15
3. Datakilder	15
3.1. Norsk datagrunnlag	15
3.2. Faktorer for standard omsetning.....	24
3.3. Klassifisering etter betydningen av tilleggsnæringer.....	29
3.4. Driftsgranskningene i jordbruket.....	29
4. Standardinndelinger ved publisering	30
4.1. Jordbruksbedriftens økonomiske størrelse	30
4.2. Jordbruksbedriftens driftsform	32
5. Sammenligning av gammel og ny driftsforminndeling	36
5.1. Tilpasning av variabler i 1999 til 2010-variabler.....	36
5.2. Faktorer for standard omsetning i 1999.....	37
5.3. Endringer fra gammel til ny driftsforminndeling	39
Referanser	42
Vedlegg 1: Definisjon av grupper av variabler som brukes ved koding av driftsform	43
Vedlegg 2: Oversikt over alle driftsformer	44
Vedlegg 3: Standard produksjon (SO) for grovfôrvekster	48
Vedlegg 4: Faktorer for standard omsetning (SO)	53
Tabellregister	83

1. Innledning

Formålet med dette notatet er å dokumentere de nye standardene for klassifisering av jordbruksbedrifter etter driftsform og økonomisk størrelse. Notatet omfatter en beskrivelse av prinsipper og definisjoner, oppbygging av standardene, datagrunnlaget og tilpasninger som er gjort for norske forhold. Videre presenteres noen hovedresultater med utgangspunkt i jordbruksbedriftene i Landbrukstelling 2010. For 1999 er dagjeldende *standard dekningsbidrag* omregnet til *standard omsetning*, og utslagene av ny driftsforminndeling er vist for jordbruksbedriftene i Jordbrukstelling 1999.

1.1. Bakgrunn

I SSBs jordbruksstatistikk har jordbruksbedriftene for det meste blitt gruppert etter enkle inndelinger (standarder) som for eksempel fylke, jordbruksareal i drift og buskapsstørrelse. For mange statistikkbrukere er jordbruksareal i drift fortsatt en viktig grupperingsvariabel for å vise størrelsen på jordbruksbedriftene. I takt med økende spesialisering i jordbruket, har jordbruksareal blitt mindre egnet som størrelsesmål. Et eksempel fra Driftsgranskningene i jordbruket 2013 illustrerer dette: Gjennomsnittlig jordbruksareal for bedrifter med produksjon av kumelk og storfeslakt og bedrifter med kornproduksjon var henholdsvis 353 og 398 dekar. Disse bedriftene vil tilhøre samme størrelsesklasse gruppert etter jordbruksareal i drift. Bedriftene med melk- og kjøttproduksjon hadde en gjennomsnittlig arbeidsinnsats i jordbruket på 1,96 årsverk og produksjonsinntekter på 1,766 mill. kroner. Tilsvarende tall for bedriftene med kornproduksjon var 0,44 årsverk og 0,553 mill. kroner.

Felles størrelsesmål for de forskjellige plante- og husdyrproduksjonene står sentralt ved klassifisering av jordbruksbedriftene etter driftsform og økonomisk størrelse. SSB har over tid forsøkt forskjellige systemer for inndeling av jordbruksbedriftene etter driftsform. I en analyse av resultatene fra Jordbrukstelling 1969 klassifiserte SSB for første gang jordbruksbedriftene etter driftsform. Klassifiseringen bygde på et system brukt av det daværende Norges landbruksøkonomiske institutt. De forskjellige husdyrslagene ble regnet om til husdyrenheter, og én husdyrenhet tilsvarte 10 dekar jordbruksareal i drift. Klassifiseringen ble også brukt i senere utvalgsundersøkelser og i Landbrukstelling 1979. På 1980-tallet utviklet SSB, etter mønster fra Sverige, en driftsforminndeling som bygde på normert arbeidsinnsats som felles størrelsesmål. Uenighet om normtallene i forbindelse med de årlige jordbruksforhandlingene svekket tilliten til denne inndelingen, og den gikk etter noen år ut av bruk.

1.2. Behov som følge av EØS-avtalen

I forbindelse med Norges tilslutning til EØS-avtalen i 1994, ble spørsmålet om en driftsform- og størrelsesinndeling på nytt aktuelt. Norge er forpliktet til å følge EUs forordninger for strukturundersøkelser i jordbruket. Strukturundersøkelser gjennomføres med to eller tre års mellomrom. EUs standarder for driftsform og økonomisk størrelse er integrert i strukturstatistikken, men forordningen som omhandler standardene inngår ikke i EØS-avtalen. Manglende klassifisering av de norske jordbruksbedriftene etter EUs standarder gjorde innpassing av den norske strukturstatistikken i EUs statistikk i praksis umulig.

Behovet for tilpasning til EUs strukturstatistikk sammen med nasjonale behov førte til at SSB i etterkant av Jordbrukstelling 1999 etablerte en driftsform- og størrelsesinndeling basert på EUs system. Dette systemet bygde på *standard dekningsbidrag (SDB)* som felles størrelsesmål for de forskjellige plante- og husdyrproduksjonene. Driftsforminndelingen har vært mye brukt av SSB ved nasjonal presentasjon av jordbruksstatistikk for årene 1999-2009. Inndelingen etter økonomisk størrelse har derimot vært lite brukt. En årsak er at vanlige statistikkbrukere har lite kjennskap til termen *standard dekningsbidrag*.

Omlegging av EUs jordbrukspolitik fra 2005 og framover har gjort det nødvendig med endringer i standardene. Økende frikopling av tilskudd fra de forskjellige plante- og husdyrproduksjonene medførte at SDB ble negativ for noen produksjoner og derfor lite egnet til å brukes ved klassifisering. Fra og med strukturundersøkelsen 2010 innførte EU nye standarder. I det nye systemet er *standard omsetning* felles størrelsesmål for de forskjellige plante- og husdyrproduksjonene. SSB har innført de nye standardene fra og med Landbrukstelling 2010.

2. Prinsipper og definisjoner

2.1. Hovedprinsipper

EU bruker ofte benevnelsen «typology» (norsk; typologi¹) om systemet for klassifisering av jordbruksbedriftene etter driftsform og økonomisk størrelse. Det er to hovedbruksområder for typologien:

1. Typologien er grupperingsvariabel i strukturundersøkelsene.
2. Typologien brukes ved vektning av regnskapsundersøkelsene (som svarer til «Driftsgranskninger i jordbruket» i Norge).

I den tidligere typologien (innført i 1985) er standard dekningsbidrag, («standard gross margin»), felles måleenhet for de forskjellige plante- og husdyrproduksjonene drevet av en jordbruksbedrift. Standard dekningsbidrag er definert som verdien av produksjonen minus verdien av visse kostnader. I produksjonsverdien inngår tilskudd som kan knyttes direkte til bestemte vekster, husdyr eller produkter. Kostnader omfatter det som til vanlig regnes som variable kostnader, for eksempel kostnader til såfrø, mineralgjødsel, plantevernmidler og kraftfôr. Kostnader til arbeidskraft, maskiner og bygninger inngår ikke. Standard dekningsbidrag for en produksjon ble beregnet som et gjennomsnitt på regionnivå for en periode på 3 år.

De reviderte standardene er hjemlet i kommisjonsforordning 1242/2008 «*Establishing a Community typology for agricultural holdings*». Videre omhandler Kommisjonsforordning 867/2009 noen mindre endringer og korreksjoner av forordning 1242/2008. I regi av DG AGRI er det utarbeidet en egen håndbok: «*Typology Handbook*» (RI/CC 1500, rev. 3).

Den nye typologien gjelder fra og med 2010. De viktigste endringene er:

- Standard omsetning (SO) erstatter standard dekningsbidrag som felles måleenhet for de forskjellige plante- og husdyrproduksjonene.
- Beregning av grovfôrbalanse for hver enkelt jordbruksbedrift sløyfes.
- Det innføres en driftsforminndeling på tre nivåer istedenfor tidligere fire nivåer.
- Jordbruksbedriftens økonomiske størrelse måles direkte i euro. Tidligere brukte en «European Size Unit» (ESU), der én ESU tilsvarte 1 200 euro.
- Det innføres en ekstra klassifisering av jordbruksbedriftene etter betydningen av tilleggsnæringer².

2.2. Definisjoner

Jordbruksbedrift defineres ikke i forordningen om typologi, men i forordningen om strukturstatistikk for jordbruket (1166/2008). Siden formålet med typologien er klassifisering av jordbruksbedrifter, er det naturlig å ta med definisjonen:

Virksomhet med jordbruksdrift, inkludert hagebruk og husdyrhold. Bedriften omfatter alt som blir drevet som en enhet under en ledelse og med felles bruk av produksjonsmidler. Jordbruksbedriften er uavhengig av kommunegrenser. En jordbruksbedrift skal ha et driftssenter på en landbrukseiendom.

De videre definisjonene er fra forordningene om typologi.

¹ Typologi: metode til å dele inn i typer.

² Se definisjon av tilleggsnæringer i kapittel 2.2.4.

2.2.1. Standard omsetning (SO)

SO for en plante- eller husdyrproduksjon er den gjennomsnittlige pengeverdien av produksjonen basert på produsentpriser. I SO inngår ikke tilskudd, merverdiavgift og skatter eller avgifter. For definerte regioner skal det for hver aktuell plante- og husdyrproduksjon beregnes en gjennomsnittlig SO-faktor for en gitt periode. For å jevne ut svingninger i avlinger, priser mv. skal perioden omfatte 5 kalender- eller produksjonsår på rad. Eurostat fastsetter hvilke år som skal utgjøre referanseperioden. Aktuelle plante- og husdyrproduksjoner er definert ved variabler (kjennemerker) i strukturundersøkelsene eller regnskapsundersøkelsene.

SO-faktorene for planteproduksjonene beregnes per hektar av de aktuelle vekstene. Unntak er sopp som beregnes per 100 m². I Norge regnes jordbruksareal i dekar (1 dekar = 0,1 hektar), og for nasjonal bruk beregnes SO-faktorene per dekar. SO-faktorene for husdyrproduksjonene beregnes per dyr, unntatt for fjørfe der faktorene beregnes per 100 dyr og for bier der faktoren beregnes per kube.

2.2.2. Jordbruksbedriftens økonomiske størrelse

Jordbruksbedriftens økonomiske størrelse er verdien av dens totale standard omsetning. Den totale standard omsetningen er summen av alle plante- og husdyrproduksjoner på jordbruksbedriften. SO for en planteproduksjon er SO-faktoren for vedkommende vekst multiplisert med antall dekar av veksten. Tilsvarende er SO for en husdyrproduksjon SO-faktoren for vedkommende husdyr multiplisert med antall dyr av vedkommende slag. I forordning 1242/2008 angis en inndeling i 14 størrelsesklasser:

Klasse	Intervall i euro
I	< 2 000
II	≥ 2 000 - < 4 000
III	≥ 4 000 - < 8 000
IV	≥ 8 000 - < 15 000
V	≥ 15 000 - < 25 000
VI	≥ 25 000 - < 50 000
VII	≥ 50 000 - < 100 000
VIII	≥ 100 000 - < 250 000
IX	≥ 250 000 - < 500 000
X	≥ 500 000 - < 750 000
XI	≥ 750 000 - < 1 000 000
XII	≥ 1 000 000 - < 1 500 000
XIII	≥ 1 500 000 - < 3 000 000
XIV	≥ 3 000 000 -

Ved publisering av statistikk i Eurostats database brukes en inndeling med 10 intervaller, der klassene X til XIV er slått sammen.

2.2.3. Jordbruksbedriftens driftsform

Jordbruksbedriftens driftsform karakteriserer drifta på jordbruksbedriften ved det relative bidraget fra de forskjellige produksjonene som drives, målt mot jordbruksbedriftens totale SO. Driftsform klassifiseres i 3 nivåer:

- Nivå 1: 9 generelle driftsformer, inklusive «Ikke klassifisert»
- Nivå 2: 21 hoveddriftsformer
- Nivå 3: 62 spesielle driftsformer

De generelle driftsformene og hoveddriftsformene er vist nedenfor. Alle driftsformene er vist i vedlegg 2.

Generell driftsform	Hoveddriftsform
1 Jordbruksvekster	15 Korn, belgvekster og oljevekster
	16 Øvrige jordbruksvekster
2 Hagebruk	21 Hagebruk i veksthus
	22 Hagebruk på friland
	23 Annet hagebruk
3 Flerårige vekster	35 Druer (vinmarker)
	36 Frukt og sitrusfrukt
	37 Oliven
	38 Forskjellige flerårige vekster
4 Grovføretende husdyr	45 Storfe melkeproduksjon
	46 Storfe kjøttproduksjon
	47 Storfe melk- og kjøttproduksjon i kombinasjon
	48 Sau, geit og andre grovføretende husdyr
5 Svin og fjørfe	51 Svin
	52 Fjørfe
	53 Svin og fjørfe i kombinasjon
6 Blandet planteproduksjon	61 Blandet planteproduksjon
7 Blandet husdyrproduksjon	73 Blandet husdyrproduksjon, mest grovføretende husdyr
	74 Blandet husdyrproduksjon, mest svin og fjørfe
8 Plante- og husdyrproduksjon i kombinasjon	83 Jordbruksvekster og grovføretende husdyr i kombinasjon
	84 Forskjellige plante- og husdyrproduksjoner i kombinasjon
9 Ikke klassifisert	90 Ikke klassifisert

De generelle driftsformene 1-5 er spesialiserte driftsformer. Her er kravet at SO for de aktuelle vekstene eller husdyra skal utgjøre mer enn $\frac{2}{3}$ av jordbruksbedriftens totale SO.

2.2.4. Betydningen av tilleggsnæringer

Med tilleggsnæring menes aktivitet der jordbruksbedriftens arealer, bygninger, maskiner og/eller produkter (råvarer) utnyttes. En detaljert definisjon er gitt i forordning 1200/2009 og i håndbok for FSS³ og SAPM⁴.

Betydningen av tilleggsnæringer defineres som omsetning fra tilleggsnæringer i prosent av jordbruksbedriftens totale omsetning, inklusive tilskudd.

$$\text{Andel fra tilleggsnæringer} = \frac{\text{Omsetning fra tilleggsnæringer} * 100}{\text{Jordbruksbedriftens totale omsetning (jordbruk + tilleggsnæringer + tilskudd)}}$$

³ FSS: Farm Structure Survey.

⁴ SAPM: Survey on Agricultural Production Methods.

Betydningen av tilleggsnæringer skal oppgis innenfor 3 intervaller:

Klasse	Intervall i prosent
I	0-10
II	>10-50
III	> 50-<100

2.3. Nærmere om beregningen av standard omsetning (SO)

Standard omsetning for en plante- eller husdyrproduksjon er bruttoverdien av vedkommende produksjon basert på pris til produsent. I SO inngår:

- Produksjon for salg, for videreforedling på jordbruksbedriften, for direkte forbruk på jordbruksbedriften og for lagring.
- Verdien av hovedproduktet og eventuelle biprodukter. Hovedproduktet er det produktet som har størst verdi. Eksempel for melkeku: Hovedproduktet er melk, biproduktene er kalv og kukjøtt.
- Dersom et produkt ikke kan selges uten en form for innpakning, skal produsentprisen gjelde det innpakke produktet.
- SO-faktoren skal gjenspeile normale forhold i en produksjon. Dersom en produksjon et år rammes av ekstreme forhold, for eksempel en omfattende pest i husdyrholdet, bør vedkommende år utelates fra referanseperioden.

Følgende inngår ikke i SO:

- Husdyrgjødsel regnes ikke som et biprodukt i husdyrproduksjonene.
- Alle typer tilskudd, erstatninger, merverdiavgift, skatter og avgifter.
- Kostnader til markedsføring og til transport skal ikke trekkes fra.

SO skal gjelde for en periode på 12 måneder, enten kalenderår eller produksjonsår. For vekster og husdyr med en lengre eller kortere produksjonsperiode enn 12 måneder, beregnes SO for en 12-månedersperiode.

Eksempler:

- Produksjon av bringebær: Vanlig produksjonsperiode for et areal med bringebær er 12 år, hvorav 10 år gir avling. Inntektene fra avlingene i 10 år skal fordeles over produksjonsperioden på 12 år.
- Produksjon av slaktekylling: Det er vanlig med 6 innsett per dyreplass per år. SO blir inntekt per dyreplass multiplisert med 6. For slaktekylling skal SO-faktoren dessuten gjelde per 100 dyr.

En planteproduksjon, slik den er definert i variabellista for strukturundersøkelsene, kan omfatte mer enn én vekst. Eksempler på dette er grønnsaker, frukt og bær. I disse tilfellene skal SO være et veid gjennomsnitt av spesifikke vekster som inngår i produksjonen. Det er opp til det enkelte land å bestemme hvilke vekster som skal inngå i det veide gjennomsnittet. Ideelt sett skal alle vekster som betyr noe inngå, men det kan isteden være et representativt utvalg.

I variabellista er noen variabler oppdelt i undervariabler. Det enkelte land kan velge bare å beregne én SO-faktor for hovedvariabelen og så benytte denne faktoren for alle undervariablene. Eksempel:

- 2.01.09 Vekster høstet grønne
 - 2.01.09.01 Eng
 - 2.01.09.02 Andre vekster
 - 2.01.09.02.01 Mais
 - 2.01.09.02.02 Belgvekster
 - 2.01.09.02.99 Andre vekster

Her er det tre muligheter:

1. Én SO-faktor for 2.01.09 Vekster høstet grønne og alle undervariabler
2. En SO-faktor for 2.01.09.01 Eng og en annen SO-faktor for 2.01.09.02 Andre vekster og undervariablene til denne
3. Egne SO-faktorer for 2.01.09.01 Eng og for hver av de tre vekstene under 2.01.09.02 Andre vekster

SO-faktorene er gjennomsnittstall for en periode på fem år. Følgende prinsipp gjelder: For strukturundersøkelsen i år t skal SO-faktorene være gjennomsnittet for årene $t \div 5$ til $t \div 1$. Det vil si at for strukturundersøkelsen i 2010 brukes faktorer som er gjennomsnittet for årene 2005-2009. Disse faktorene benevnes ofte SO 2007.

For land med egen nasjonal valuta gjøres beregningene i den nasjonale valutaen, og SO-faktorene regnes til slutt om til euro. Eurostat fastsetter valutakursen som skal brukes. For SO 2007 er kursen 8,2062 kroner.

I den videre omtalen av variablene i EUs variabelliste har en tatt med ny og gammel kode. Den gamle koden, som er en kombinasjon av bokstaver og tall, ble brukt til og med strukturundersøkelsen i 2007. Den nye koden, som er en hierarkisk oppbygd tallkode, ble tatt i bruk i 2010. Noen variabler er nye i 2010 og har ikke gammel kode.

2.3.1. Planteproduksjoner

Det er ikke krav om SO-faktor for følgende variabler:

Ny kode	Gml. kode	Variabel
2.01.12.02	D22	Brakket areal med tilskudd, men ingen økonomisk bruk
2.02	E	Kjøkkenhage
2.03.03	F3	Varig eng berettiget tilskudd, men ikke lenger i produksjon
2.06.03		Energivekster

Kjøkkenhage

Kjøkkenhage verdsettes ikke fordi utbyttet primært er for forbruk i gårdbrukerens husholdning, og ikke for salg.

Energivekster

Dette gjelder arealer med jordbruksvekster som EU gir støtte til for produksjon av råstoff til fornybar energi. Vekstene inngår allerede med mengder og priser i variablene 2.01 til 2.04.

Vannet areal og økologisk produksjon

Det skal tas hensyn til vanning når en beregner SO-faktoren for en vekst i en region. En region som har en stor andel vannet areal vil under ellers like forhold ha større avlinger og dermed høyere SO-faktorer enn en region med lite vanning. Samme prinsipp gjelder for økologisk produksjon i forhold til konvensjonell produksjon. Det vil si at for eventuelle regioner med mye økologisk produksjon, skal en ta hensyn til det ved beregning av standard omsetning.

Produksjon av grovfôr

Det beregnes ikke grovfôrbalanse for den enkelte jordbruksbedrift, men alt grovfôr skal verdsettes. Dette gjelder følgende variabler:

Ny kode	Gml. kode	Variabel
2.01.05	D12	Rotvekster til fôr og andre vekster i brassikafamilien til fôr
2.01.09	D18	Vekster høstet grønne til fôr
2.01.09.01	D18a	Fulldyrket eng til slått og beite
2.01.09.02	D18b	Andre vekster høstet grønne til fôr
2.01.09.02.01	D18bi	Mais
2.01.09.02.02	D18bii	Belgvekster
2.01.09.02.99	D18biii	Andre vekster
2.03.01	F1	Varig eng til slått og beite
2.03.02	F2	Innmarksbeite

Fastsetting av SO-faktorer for grovfôr er utfordrende da mesteparten av produksjonen ikke omsettes, men brukes direkte av bedriftene som produserer fôret. Det omsettes en del grovfôr til for eksempel hesteholdere, men prisen kan gjelde fôr av bedre kvalitet enn gjennomsnittet. For beite kan prisen for leie være et holdepunkt. En alternativ framgangsmåte er å beregne kostnadene ved produksjon av forskjellige typer grovfôr og bruke disse som SO. Håndboka antyder at det kan være lurt å bruke moderate SO-faktorer for grovfôr for å ikke «forstyrre» klassifiseringen.

For følgende arealer settes SO-faktoren til 0:

Ny kode	Gml. kode	Variabel
2.01.12.01	D21	Brakk, uten tilskudd
2.01.12.02	D22	Brakket areal med tilskudd, men ingen økonomisk bruk
2.03.03	F3	Varig eng berettiget tilskudd, men ikke lenger i produksjon

2.3.2. Husdyrproduksjoner

Det er ikke krav om SO-faktor for følgende variabler:

Ny kode	Gml. kode	Variabel
3.05.03.01 ..02, ..03, ..04, ..99	J16a/ b/c/d	Undervariabler av «Andre fjørfe», dvs. kalkun, and, gås, struts og øvrige fjørfe
3.99	J19	Husdyr, ikke nevnt annet sted

Noen variabler har SO-faktor bare under visse betingelser. Disse er:

Ny kode	Gml. kode	Variabel	
3.02.01	J2	Storfe under 1 år	SO bare for «overskuddskalver». «Overskuddskalver» = ant kalver ÷ ant kyr
3.03.01.99	J9b	Andre sauer	SO bare dersom jordbruksbedriften ikke har søyer
3.03.02.99	J10b	Andre geiter	SO bare dersom jordbruksbedriften ikke har hunngeiter for avl
3.04.01	J11	Smågriser, levendevekt under 20 kg	SO bare dersom jordbruksbedriften ikke har purker

3.02 Storfe

I variabellista for strukturundersøkelsene er storfe inndelt i grupper etter alder og kjønn. SO-faktoren for en gruppe skal i prinsippet vise verdien av dyrets vekst mens det er innenfor gruppen. Det vil si at faktoren skal tilsvare differansen mellom utgangsverdi fra gruppen og inngangsverdi til gruppen. I praksis er det lite samsvar mellom storfevariablene og storfeprodukter som omsettes, for eksempel er det få kviger som slaktes eller selges, de blir som oftest alt opp videre til kuer i den bedriften de er født. Forenklet har vi følgende variabler og bruk av storfe:

Alder	Storfe under 1 år	Storfe minst 1 år, men under 2 år	Storfe 2 år og over	
			Okser, kviger	Kyr
Variabel	3.02.01 Kalver under 1 år	3.02.02 Okser, minst 1 år, men under 2 år	3.02.04 Okser, 2 år og eldre	3.02.06 Melkekyr
		3.02.03 Kviger, minst 1 år, men under 2 år	3.02.05 Kviger 2 år og eldre	3.02.07 Andre kyr
Bruk	De fleste kalver ales opp videre	De fleste okser slaktes, men noen ales opp videre	Alle okser slaktes	Kyrne slaktes etter noen år
	Noen kalver slaktes	De fleste kviger ales opp videre, men noen slaktes	Noen kviger slaktes, men de fleste settes på til kyr	

SO-faktoren for den enkelte variabel skal være et veid gjennomsnitt av bruken av dyrene, dvs. for kviger og okser om de slaktes eller ales opp videre. For kyr er det egne SO-faktorer for henholdsvis melkekyr og andre kyr (ammekyr).

Storfe under 1 år:

SO-faktoren for variabel 3.02.01 Kalver under ett år skal bare brukes for «overskuddskalver» på jordbruksbedriften. Antall kalver som omfattes i en bedrift er:

$$\text{«Overskuddskalver»} = \text{kalver under ett år} \div \text{kyr (melkekyr + ammekyr)}$$

I prinsippet er SO et vektet gjennomsnitt av:

- Okse- og kvigekalver
- Kalver fra melke- og kjøttferaser
- Kalver for videre oppal og kalver slaktet før de er ett år

Verdien av kalver slaktet før de er ett år beregnes på følgende måte:

$$(\text{Slakteverdi} \div \text{innkjøpsverdi}) * \text{antall kalver produsert per dyre plass per år}$$

Verdien av kalver for videre oppal beregnes på følgende måte:

$$[(\text{Oksekalv for kjøttproduksjon} * \text{salgspris} \div \text{innkjøpsverdi}) * \text{"vekt"} + (\text{kvigekalv for kjøttproduksjon} * \text{salgspris} \div \text{innkjøpsverdi}) * \text{"vekt"} + (\text{kvigekalv for oppal} * \text{salgspris} \div \text{innkjøpsverdi}) * \text{"vekt"}] * \text{antall dyr produsert per dyre plass per år}$$

Melkekyr:

SO-faktoren for melkekyr omfatter verdien av melk, verdien av ett år gammel kalv (beholdt på jordbruksbedriften) og verdien av kukjøtt. Verdien av melkekyr beregnes på følgende måte:

$$\text{Verdi av melk} + \text{verdi av kalv (verdi ved 1 år eller ved salg)} + [\text{verdi av (utrangert ku} \div \text{bedekt kvige)} / \text{gjennomsnittlig antall kalvinger per ku}]$$

Ved beregning av verdien av kalven skal i prinsippet følgende tas hensyn til:

- Antall levende fødte kalver i prosent av antall bedekte kviger og kuer
- Antall kalver i live etter én måned i prosent av totalt antall fødte kalver
- Lengden på intervallet mellom to kalvinger

SO-faktoren for ammekyr fastsettes etter samme prinsipper som melkekyr. Verdien av melk er lik 0.

3.03 Sauer og geiter

SO-faktorene for søyer og hunngeiter inkluderer verdien av lam og kje. Verdien for søyer og hunngeiter beregnes i prinsippet på samme måte som for ku:

$$(\text{Slakteverdi ved utrangering} \div \text{verdi av ungsøye/unggeit}) / \text{ant år i lamming/kjeing} + \text{verdi av lam/kje} + \text{verdi av melk} + \text{verdi av ull}$$

SO-faktor for «andre sauer» og «andre geiter» skal bare beregnes dersom jordbruksbedriften ikke har søyer eller hunngeiter. Andre sauer/geiter er lam/kje og værer/bukker. Det er et lite antall værer/bukker, og SO-faktoren for lam/kje kan benyttes. Beregning:

$$(\text{Verdi ved slakting} \div \text{verdi som nyfødt}) * \text{ant dyr produsert per dyre plass per år}$$

3.04 Svin

Det skal bare beregnes SO for smågriser dersom jordbruksbedriften ikke har purker.

$$(\text{Verdi som smågris} \div \text{verdi som nyfødt}) * \text{antall smågriser produsert per dyre plass per år}$$

Purker omfatter også ungpurker bestemt for avl, men som ennå ikke har fått det første kullet. Verdien av purker beregnes på følgende måte:

$$(Verdi\ ved\ utrangering/slakting \div verdi\ som\ ungpurke) / antall\ år\ i\ produksjon + verdi\ av\ smågriser\ per\ år$$

"Andre svin" omfatter slaktesvin og råner. Råner utgjør et lite antall i forhold til slaktesvin, og SO-faktoren for slaktesvin kan derfor brukes for råner. SO-faktoren for slaktesvin beregnes på følgende måte:

$$(Verdi\ ved\ slakting \div verdi\ som\ smågris) * ant\ slaktesvin\ produsert\ per\ dyreclass\ per\ år$$

3.07 Bikuber

Honning er hovedproduktet, andre (bi)produkter kan være voks og dronninggelé. Kostnader til rekruttering av nye bifolk trekkes ikke fra.

2.4. Regional inndeling

Den regionale inndelingen ved beregning av SO-faktorer skal tilpasses inndelingen i strukturundersøkelsene og regnskapsundersøkelsene. For EU-landene bygger inndelingen på NUTS-inndelingen i forordning 1059/2003.

Til og med strukturundersøkelsen 2010 var Norge inndelt i Sør-Norge og Nord-Norge ved beregning av SDB eller SO-faktorer, men i 7 regioner i selve strukturstatistikken. Fra og med Strukturundersøkelsen 2013 har Eurostat bestemt at den regionale inndelingen i typologien skal samsvare med inndelingen i strukturundersøkelsene. Norge må da bruke en inndeling etter landsdeler. Inndelingen er dokumentert i «Statistical regions for the EFTA countries and the Candidate countries 2008» (Eurostat):

Kode	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
NO0	Norge		
NO01		Oslo og Akershus	
NO011			Oslo
NO012			Akershus
NO02		Hedmark og Oppland	
NO021			Hedmark
NO022			Oppland
NO03		Sør-Østlandet	
NO031			Østfold
NO032			Buskerud
NO033			Vestfold
NO034			Telemark
NO04		Agder og Rogaland	
NO041			Aust-Agder
NO042			Vest-Agder
NO043			Rogaland
NO05		Vestlandet	
NO051			Hordaland
NO052			Sogn og Fjordane
NO053			Møre og Romsdal
NO06		Trøndelag	
NO061			Sør-Trøndelag
NO062			Nord-Trøndelag
NO07		Nord-Norge	
NO071			Nordland
NO072			Troms
NO073			Finnmark

I praksis kan vi i stor grad ha like SO-faktorer for de forskjellige landsdelene, så endringen medfører ingen vesentlig utvidelse av SO-beregningene.

2.5. Ajourføring av SO-faktorer

Basisdata for SO-faktorene, dvs. mengder og priser, skal fornyes minst hvert tiende år, i forbindelse med gjennomføring av en basistelling («census»). Mellom to basistellinger skal faktorene oppdateres i forbindelse med hver strukturundersøkelse. Denne oppdateringen kan gjøres ved innhenting av ny informasjon om mengder og priser, eller ved framregning av eksisterende SO-faktorer ved hjelp av indekser.

3. Datakilder

For å beregne SO-faktorer trengs følgende data på regionnivå:

- Avling per hektar for vekster som dyrkes
- Avkastning (avdrått) for forskjellige husdyr
- Priser per produsert enhet for plante- og husdyrprodukter
- Informasjon om produksjonssykluser o.l. For eksempel antall år som ungpilte og antall år i bæring for frukt og bær, antall innsett per år per dyreplass for slaktekylling, dødelighet i husdyrproduksjonene.

For sammenveiling av vekster eller husdyrslag, eller for valg av representative vekster vil en trenge:

- Arealer av vekstene som dyrkes
- Antall husdyr av forskjellige slag

Håndboka for typologien lister opp følgende aktuelle datakilder:

Datakilde	Areal, hektar	Avling per ha, avdrått per dyr	Total produksjon	Antall husdyr	Priser	Annen info om produksjonene	Annet
Strukturundersøkelser	x			x			
Data fra tilskuddsordninger	x			x			
Storferegister				x			
Avlingsstatistikker	x	x	x			x	
Husdyrproduksjonsstatistikker		x	x	(x)		x	
Driftsgranskninger	(x)	x	(x)	(x)	x		x
Prisstatistikker					x		
Sektorregnskap			x				x
Rådgivere/eksperter	x	x			x	x	
Produsentorganisasjoner		x			x	x	
Regnskap-/skattedata							x
«Spesialundersøkelser»		x			x	x	

3.1. Norsk datagrunnlag

Klassifisering av jordbruksbedriftene forutsetter tilgang til en populasjon av jordbruksbedrifter, detaljerte opplysninger om vekster og husdyr på den enkelte jordbruksbedrift i populasjonen, faktorer for standard omsetning per vekst og husdyrslag samt beregnings- og kodeopplegg.

Plante- og husdyrproduksjoner som inngår i klassifiseringen er definert som variabler i EUs struktur- og regnskapsundersøkelser.

SSBs årlige totalpopulasjon av jordbruksbedrifter inneholder opplysninger om jordbruksareal i drift fordelt på vekster og antall av forskjellige husdyrslag på bedriftsnivå.

Landbrukstelling 2010 ivaretok kravene til EUs strukturundersøkelse i jordbruket for 2010. De fleste vekst- og husdyrvariabler ble hentet fra søknad om produksjonstilskudd per 31. juli 2010. Jordbruksbedrifter som ikke søkte produksjonstilskudd, ga opplysninger om vekster og husdyr på et eget skjema til landbrukstelling. Videre er noen opplysninger hentet fra hagebruksskjemaet til tellingen, og fordelingen av «øvrige storfe» etter kjønn og alder er gjort ved hjelp av opplysninger fra Storferegisteret. Variabellista for vekster er vist i kapittel 3.1.1. og variabellista for husdyr i kapittel 3.1.2.

3.1.1. Vekster

Nedenfor vises EUs variabelliste for jordbruksvekster og tilhørende variabler i Landbrukstelling 2010. Deretter følger en omtale av den norske variabelen fulldyrket eng i relasjon til EUs definisjon av åkerjord («Arable land»). Tabell 3.2. viser dyrkingsomfanget av de forskjellige vekstene.

Variabelliste for jordbruksvekster. EUs strukturundersøkelse i jordbruket 2010

Eurostats variabelliste			Landbrukstelling 2010. Kode i hht. søknadsskjema for produksjonstilskudd, Ha-skjema = hagebrukskjema til tellingen	
Ny kode	Gml. kode	Variabel	Kode/kilde	Variabel/kommentar
2.01	D	Arable land		Åkerjord
2.01.01	D1-D8	Cereals for the production of grain		Korn til modning
2.01.01.01	D1	Common wheat and spelt	240 + 247	Vårhvetete + høsthvetete
2.01.01.02	D2	Durum wheat		Dyrkes ikke
2.01.01.03	D3	Rye	238	Rug og rughvetete. Rughvetete dyrkes i ubetydelig omfang
2.01.01.04	D4	Barley	242	Bygg
2.01.01.05	D5	Oats	243	Havre
2.01.01.06	D6	Grain maize		Dyrkes ikke
2.01.01.07	D7	Rice		Dyrkes ikke
2.01.01.99	D8	Other cereals for the production of grain		Rughvetete dyrkes i ubetydelig omfang, inngår i 238 Rug og rughvetete
2.01.02	D9	Dried pulses and protein crops for the production of grain		Belgvekster og proteinvekster til modning
2.01.02.01	D9e	Of which peas, field beans and sweet lupines	236	Erter, bønner og andre belgvekster til modning
2.01.02.99		Other dry pulses and protein crops for the production of grain		Dyrkes i ubetydelig omfang
2.01.03	D10	Potatoes	230	Poteter
2.01.04	D11	Sugar beet		Dyrkes ikke
2.01.05	D12	Fodder roots and brassicas		Inngår i k213 Andre grovfôrvekster. Arealer estimert i avlingsstatistikken for 2010 utgjorde hhv. 371 daa rotvekster til fôr og 3 050 daa raps, formargkål, grønnfôrnepe mv. av totalt 119 319 daa Andre grovfôrvekster.
2.01.06	D23-35	Industrial crops		Vekster til industriell bearbeiding
2.01.06.01	D23	Tobacco		Dyrkes ikke
2.01.06.02	D24	Hops		Dyrkes ikke
2.01.06.03	D25	Cotton		Dyrkes ikke
2.01.06.04	D26	Rape and turnip rape	237	Oljevekster (raps, ryps og oljelin). Oljelin dyrkes i ubetydelig omfang
2.01.06.05	D27	Sunflower		Dyrkes ikke
2.01.06.06	D28	Soya		Dyrkes ikke
2.01.06.07	D29	Linseed		Dyrkes i ubetydelig omfang, inngår i 237 Oljevekster
2.01.06.08	D30	Other oil seed crops		Dyrkes ikke

Eurostats variabelliste			Landbrukstelling 2010. Kode i hht. søknadsskjema for produksjonstilskudd, Ha-skjema = hagebrukskjema til tellingen	
Ny kode	Gml. kode	Variabel	Kode/kilde	Variabel/kommentar
2.01.06.09	D31	Flax		Dyrkes ikke
2.01.06.10	D32	Hemp		Dyrkes ikke (forbudt)
2.01.06.11	D33	Other fibre crops		Dyrkes ikke
2.01.06.12	D34	Aromatic plants, medicinal plants and culinary plants	Ha-skjema	Urter på friland. Marginalt omfang; 227 daa
2.01.06.99	D35	Other industrial crops not mentioned elsewhere		Dyrkes ikke
2.01.07	D14 + D15	Fresh vegetables, melons and strawberries, of which:		Grønnsaker, meloner og jordbær, av dette:
2.01.07.01	D14	Outdoor or under low (not accessible) protective cover	Del av 264 + 245 + 280	Grønnsaker på friland ÷ urter på friland + erter og bønner til konserveindustri o.l. + jordbær
2.01.07.01.01	D14a	Open field	245	Erter og bønner til konserveindustri o.l.
2.01.07.01.02	D14b	Market gardening	Del av 264 + 280	Grønnsaker på friland ÷ urter på friland + jordbær
2.01.07.02	D15	Under glass or other (accessible) protective cover	Ha-skjema	Del av veksthusareal
2.01.08	D16 + D17	Flowers and ornamental plants		Blomster og prydevekster
2.01.08.01	D16	Outdoor or under low (not accessible) protective cover	Del av 285 + del av 294	Planteskole og blomsterdyrking på friland ÷ planteskole + ferdigplen
2.01.08.02	D17	Under glass or other (accessible) protective cover	Ha-skjema	Del av veksthusareal
2.01.09	D18	Plants harvested green	210 + 213 + 239	Fulldyrket eng, til slått og beite + andre grovfôrvekster til fôr + korn til krossing
2.01.09.01	D18a	Temporary grass	210	Fulldyrket eng, til slått og beite
2.01.09.02	D18b	Other plants harvested green	213 + 239	Andre grovfôrvekster til fôr + korn til krossing
2.01.09.02.01	D18bi	Green maize		Areal anslått til ca. 2 000 daa (rapporteres ikke)
2.01.09.02.02	D18bii	Leguminous plants		Dyrking av belgvekster til grønnfôr i renbestand eller som dominerende vekst antas å være ubetydelig.
2.01.09.02.99	D18biii	Other plants harvested green	213 + 239	Andre grovfôrvekster til fôr + korn til krossing. Her inngår rotvekster til fôr og andre vekster i Brassicafamilien
2.01.10	D19	Arable land seed and seedlings	235	Engfrø og annen såfrøproduksjon
2.01.11	D20	Other arable land crops	Del av 294	Areal i drift, men ikke berettiget produksjonstilskudd ÷ ferdigplen
2.01.12	D21 + D22	Fallow land		Brakk

Eurostats variabelliste			Landbrukstelling 2010. Kode i hht. søknadsskjema for produksjonstilskudd, Ha-skjema = hagebrukskjema til tellingen	
Ny kode	Gml. kode	Variabel	Kode/kilde	Variabel/kommentar
2.01.12.01	D21	Fallow land without any subsidies	223 + 290	Grønn gjødsling + brakket areal. Økologisk areal får tilskudd, men vi tar ikke hensyn til det i denne sammenheng
2.01.12.02	D22	Fallow land subject to the payment of subsidies, with no economic use		Liknende ordning eksisterer ikke i Norge.
2.02	E	Kitchen gardens		Kjøkkenhager. Data mangler.
2.03	F	Permanent grassland		Varig eng og beite
2.03.01	F1	Pasture and meadow, excluding rough grazings	211	Overflatedyrket eng, til slått og beite
2.03.02	F2	Rough grazings	212	Innmarksbeite
2.03.03	F3	Permanent grassland no longer used for production purposes and eligible for the payment of subsidies		Ordningen eksisterer ikke i Norge.
2.04	G	Permanent crops		Flerårige vekster
2.04.01	G1	Fruit and berry plantations	271 + 272 + 273 + 274 + 281	Moreller og kirsebær + epler + pærer + plommer + andre bær- og fruktarter
2.04.01.01		Fruit species, of which:		Fruktslag, av disse:
2.04.01.01.01	G1a	Fruit of temperate climate zones	271 + 272 + 273 + 274	Moreller og kirsebær + epler + pærer + plommer
2.04.01.01.02	G1b	Fruit of subtropical climate zones		Dyrkes ikke
2.04.01.02	Part of G1a and G1b	Berry species	281	Andre bær- og fruktarter. Andre fruktarter dyrkes i ubetydelig omfang
2.04.01.03	G1c	Nuts		Dyrkes ikke
2.04.02	G2	Citrus plantations		Dyrkes ikke
2.04.03	G3	Olive plantations, of which normally producing:		Dyrkes ikke
2.04.03.01	G3a	Table olives		Dyrkes ikke
2.04.03.02	G3b	Olives for oil production		Dyrkes ikke
2.04.04	G4	Vineyards, of which normally producing:		Dyrkes ikke
2.04.04.01	G4a	Quality vine		Dyrkes ikke
2.04.04.02	G4b	Other vines		Dyrkes ikke
2.04.04.03	G4c	Table grapes		Dyrkes ikke
2.04.04.04	G4d	Raisins		Dyrkes ikke
2.04.05	G5	Nurseries	Ha-skjema	Planteskole
2.04.06	G6	Other permanent crops		Dyrkes ikke (Juletrær dyrkes på areal som er omdisponert til skogareal.)
2.04.07	G7	Permanent crops under glass		Dyrkes ikke

Eurostats variabelliste			Landbrukstelling 2010. Kode i hht. søknadsskjema for produksjonstilskudd, Ha-skjema = hagebrukskjema til tellingen	
Ny kode	Gml. kode	Variabel	Kode/kilde	Variabel/kommentar
2.06	I	Mushrooms, irrigated area, energy crops and genetically modified crops		
2.06.01	I2	Mushrooms		Dyrkes i ubetydelig omfang

Definisjonen av norsk «fulldyrket jordbruksareal» i relasjon til EUs «åkerjord»

EU deler inn jordbruksarealet i fire vekstgrupper:

1. Åkerjord («Arable land»)
2. Kjøkkenhager («Kitchen gardens»)
3. Varig eng og beite («Permanent grassland»)
4. Flerårige vekster («Permanent crops»)

Åkerjord defineres som:

Jordbruksareal som blir arbeidet (pløyd e.l.) regelmessig og vanligvis inngår i et system med vekstskifte. For å skille åkerjord fra varig eng og flerårige vekster brukes en grense på 5 år. Det vil si at dersom et areal brukes til samme vekst sammenhengende i minst 5 år, uten vekstskifte eller fornying, defineres ikke arealet som åkerjord.

I Norge klassifiseres jordbruksarealet i to grupper etter egenskaper ved arealet:

1. Fulldyrket jordbruksareal
2. Ikke fulldyrket jordbruksareal

Fulldyrket jordbruksareal defineres som:

Areal som er dyrket til vanlig pløyedybde og som kan nyttes til åkervekster eller til eng som kan fornyes ved pløying.

Ikke fulldyrket jordbruksareal omfatter vekstene overflatedyrket eng og innmarksbeite. Disse vekstene tilhører EU-vekstgruppen Varig eng og beite.

Areal med frukt, bær og planteskole regnes i Norge som fulldyrket jordbruksareal. Disse vekstene inngår i EU-vekstgruppen «Flerårige vekster», med unntak for jordbær som regnes som «Åkerjord».

En stor del av den fulldyrkede enga i Norge er 5 år eller eldre og skal i utgangspunktet klassifiseres som Varig eng og beite. Det ble innhentet opplysninger om fulldyrket eng i alt fordelt etter alder ved jordbrukstillingen i 1999, ved landbruksundersøkelsene i 2003, 2005 og 2007 samt ved landbrukstillingen i 2010.

Tabell 3.1. Fulldyrket eng etter alder og overflatedyrket eng. 1 000 dekar

År	Fulldyrket eng (norsk definisjon)			Overflatedyrket eng (norsk definisjon)
	I alt	Etter alder		
		0-4 år	5 år eller eldre	
1999	4 876,6	2 490,2	2 386,4	295,2
2003 ⁵	4 892,2	1 790,9	3 101,3	..
2005	4 798,9	2 151,3	2 647,6	..
2007	4 747,5	2 157,5	2 590,0	..
2010	4 765,5	2 104,9	2 660,6	207,0

Ved rapportering av strukturundersøkelsene 1999/2000, 2003, 2005 og 2007 til Eurostat fulgte vi EUs definisjon. Senere har vi kommet til at dette har ulemper:

⁵ Aldersfordelingen avviker betydelig fra de øvrige årene. Annen utforming av spørsmålet kan ha ført til underrapportering av eng 0-4 år.

- Fare for forvirring blant brukerne av statistikken fordi all nasjonal statistikk og mye av den internasjonale rapporteringen hele tiden har fulgt nasjonal definisjon.
- Økt ressursbruk i SSB
- Ekstrabelastning for oppgavegiverne
- Vi har ikke registrert nasjonal interesse for statistikk over aldersfordelingen for fulldyrket eng.

Fra og med 2010 rapporterer vi all fulldyrket eng som åkerjord («Arable land») til Eurostat.

Tabell 3.2. Jordbruksbedrifter med forskjellige vekster og arealet av vekstene. 2010

Kode/kilde	Variabel	Antall jordbruksbedrifter	Areal, dekar
	I alt	46 624⁶	9 989 187
	Korn til modning	13 487	3 011 358
240 + 247	- Vårhvet + høsthvete	4 455	720 820
238	- Rug og rughvete	733	67 595
242	- Bygg	9 859	1 461 800
243	- Havre	6 432	761 143
236	Erter, bønner og andre belgvekster til modning	351	21 474
230	Poteter	2 795	132 399
237	Oljevekster (raps, ryps og oljelin)	627	59 344
	Grønnsaker på friland inklusive urter, erter og bønner til konserveindustri samt jordbær	1 433	85 127
	- Grønnsaker på friland inklusive urter samt erter og bønner til konserveindustri	1 044	71 220
264	-- Grønnsaker på friland inklusive urter	930	60 573
Ha-skjema	--- Urter på friland	46	227
245	-- Erter og bønner til konserveindustri	121	10 647
280	- Jordbær	499	13 907
250 + 251	Veksthus og drivbenker	561	2 080
	Fulldyrket eng til slått og beite, andre grovfôrvekster til fôr og korn til krossing	35 036	4 884 798
210	- Fulldyrket eng, til slått og beite	34 993	4 765 479
	- Andre grovfôrvekster til fôr og korn til krossing	3 159	119 319
213	-- Andre grovfôrvekster til fôr	3 056	112 266
239	-- Korn til krossing	136	7 053
235	Engfrø og annen såfrøproduksjon	379	37 385
294	Areal i drift, men ikke berettiget produksjonstilskudd	561	13 647
	- Ferdigplen	20	4 969
	Grønngjødsling og brakk	960	23 127
223	- Grønngjødsling	282	12 349
290	- Brakk	711	10 778
	Overflatedyrket eng til slått og beite samt innmarksbeite	27 723	1 758 393
211	- Overflatedyrket eng, til slått og beite	12 577	207 036
212	- Innmarksbeite	25 960	1 551 357
	Frukt og bær, eksklusive jordbær	1 467	28 193
272 + 273 + 274 + 271	- Epler + pærer + plommer + moreller og kirsebær	1 055	21 762
281	- Andre bær- og fruktarter	604	6 431
285	Planteskole og blomsterdyrking på friland	175	2 532
Ha-skjema	- Planteskole	166	2 320

⁶ Inklusive 1 815 bedrifter uten jordbruksareal i drift.

3.1.2. Husdyr

Nedenfor vises EUs variabelliste for husdyr og tilhørende variabler i Landbrukstelling 2010. Tabell 3.3. viser omfanget av de forskjellige husdyrene.

Variabelliste for husdyr. EUs strukturundersøkelse i jordbruket 2010

Eurostats variabelliste			Landbrukstelling 2010. Kode i hht. søknadsskjema for produksjonstilskudd, St.reg = Storferegisteret	
Ny kode	Gml. kode	Variabel	Kode	Variabel/kommentar
3.01	J1	Equidae	115 + 116	Hester under 3 år + hester 3 år og eldre
3.02	J2-J8	Bovine animals		Storfe
3.02.01	J2	Bovine animals, under 1 year old, male and female	Del av 119, St.reg	Kalver under 1 år
3.02.02	J3	Bovine animals, 1 but less than 2 years old, male	Del av 119, St.reg	Okser 1 år - under 2 år
3.02.03	J4	Bovine animals, 1 but less than 2 years old, female	Del av 119, St.reg	Kviger 1 år - under 2 år
3.03.04	J5	Male bovine animals, 2 years old and over	Del av 119, St.reg	Okser 2 år og eldre
3.02.05	J6	Heifers, 2 years old and over	Del av 119, St.reg	Kviger 2 år og eldre
3.02.06	J7	Dairy cows	120	Melkekyr
3.02.07	J8	Other cows	121	Ammekyr
3.03	J9-J10	Sheep and goats		Sauer og geiter
3.03.01	J9	Sheep (all ages)		Sauer (alle aldre)
3.03.01.01	J09a	Breeding females	134 + del av 133 + 139	Søyer 1 år og eldre + del av utegangersau + melkesau
3.03.01.99	J9b	Other sheep	135 + 136 + del av 133	Værer 1 år og eldre + lam under 1 år + del av utegangersau
3.03.02	J10	Goats (all ages)		Geiter (alle aldre)
3.03.02.01	J10a	Breeding females	140 + 142	Melkegeiter + ammegeiter
3.03.02.99	J10b	Other goats	144	Bukker og ungdyr, medregnet kje
3.04	J11-J13	Pigs		Griser
3.04.01	J11	Piglets having a live weight of under 20 kg	154	Smågriser, levendevekt under 20 kg eller alder inntil 8 uker
3.04.02	J12	Breeding sows weighting 50 kg and over	155 + 158	Avlspurker som har fått minst 1 kull + ungpurker bestemt for avl, levendevekt minst 50 kg eller eldre enn 15 uker
3.04.99	J13	Other pigs	156 + 159 + 157	Råner som er satt inn i avl + ungråner bestemt for avl, levendevekt minst 50 kg eller eldre enn 15 uker + slaktegriser levendevekt minst 20 kg + griser påsatt til avlsdyr, levendevekt 20-50 kg
3.05	J14-16	Poultry		Fjørfe
3.05.01	J14	Broilers	176	Slaktekyllinger
3.05.02	J15	Laying hens	160 + 175	Verpehøns, 20 uker og eldre + livkyllinger påsatt til verpehøns
3.05.03	J16	Other poultry	168 + 174 + 183	Avlsdyr av ender, kalkuner og gjess + ender, kalkuner og gjess for slakt + struts ⁷
3.05.03.01	J16a	Turkeys		Spesifikasjon mangler
3.05.03.02	J16b	Ducks		Spesifikasjon mangler
3.05.03.03	J16c	Geese		Ubetydelig omfang
3.05.03.04	Part of J16d	Ostriches	183	Struts
3.05.03.99	Part of J16d	Other poultry, not mentioned elsewhere		Holdes ikke
3.06	J17	Rabbits, breeding females	180	Kaniner, hunndyr som har hatt minst 1 kull
3.07	J18	Bees	194	Bikuber i produksjon

⁷ I strukturundersøkelsen 2010 var det unntak fra kravet om fordeling av variabel 3.05.03 Andre fjørfe på undergrupper. I strukturundersøkelsene 2013 og 2016 er det ikke unntak.

Tabell 3.3. Jordbruksbedrifter med forskjellige husdyr og antall husdyr. 2010

Kode	Variabel	Antall jordbruksbedrifter	Antall dyr
	Jordbruksbedrifter med husdyr	33 031	.
115 + 116	Hester under 3 år + hester 3 år og eldre	6 731	36 712
	Storfe i alt	16 904	874 529
120	- Melkekyr	11 130	238 442
121	- Ammekyr	5 203	69 874
119	- Øvrige storfe	16 819	566 213
Sreg	-- Kalver under 1 år	15 731	312 841
Sreg	-- Okser 1 år - under 2 år	9 646	80138
Sreg	-- Kviger, 1 år-under 2 år	15 099	141 089
Sreg	-- Okser, 2 år og eldre	3 855	14 913
Sreg	-- Kviger, 2 år og eldre	6 322	17 232
	Sauer i alt	14 897	2 308 291
134	- Søyer 1 år og eldre (eksklusive melkesau 1 år og eldre)	14 419	844 514
135	- Værer 1 år og eldre	9 664	26 020
136	- Lam under 1 år	14 375	1 385 772
133	- Utegangersau	744	51 709
139	- Melkesau 1 år og eldre	5	276
	Geiter i alt	1 364	67 485
	- Melkegeiter og ammegeiter	1 137	43 190
140	-- Melkegeiter	402	36 650
142	-- Ammegeiter	753	6 540
144	- Bukker og ungdyr, medregnet kje	1 258	24 295
	Svin i alt	2 467	850 383
	- Avlssvin i alt	1 465	97 586
	-- Avlspurker i alt	1 460	95 012
155	--- Avlspurker som har fått minst 1 kull	1 434	57 325
158	--- Ungpurker bestemt for avl, levendevekt minst 50 kg eller eldre enn 15 uker	1 027	37 687
156	-- Råner i alt	639	2 574
156	--- Råner som er satt inn i avl	608	1 111
159	--- Ungråner bestemt for avl, levendevekt minst 50 kg eller eldre enn 15 uker	105	1 463
154	- Smågriser, levendevekt under 20 kg eller alder inntil 8 uker	1 299	289 446
157	- Slaktegriser levendevekt minst 20 kg og griser påsatt til avlsdyr, levendevekt 20-50 kg	2 211	463 351
	Fjørfe i alt	2 375	17 185 189
	- Fjørfe i alt, eksklusive struts	2 372	17 185 167
	-- Verpehøns, 20 uker og eldre samt livkyllinger påsatt til verpehøns	1 893	4 919 640
160	--- Verpehøns, 20 uker og eldre	1 847	3 952 857
175	--- Livkyllinger påsatt til verpehøns	183	966 783
176	-- Slaktekyllinger	432	11 854 148
	-- Ender, kalkuner og gjess i alt	277	411 379
168	--- Avlsdyr av ender, kalkuner og gjess	189	38 266
174	--- Ender, kalkuner og gjess for slakt	128	373 113
183	- Struts	6	22

Kode	Variabel	Antall jordbruksbedrifter	Antall dyr
	Andre husdyr	.	.
180	- Kaniner, hunndyr som har hatt minst 1 kull	433	1 655
194	- Bikuber i produksjon	415	35 252
181	- Hjort	78	7 251
182	- Lama, alpakka og esel	190	1 132
193	- Hester i pensjon i beitesesongen	911	5 348

3.2. Faktorer for standard omsetning

Beregningene av SO-faktorene er i hovedsak utført av Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning (NILF). Beregningene bygger på flere kilder, der de viktigste er:

- SSBs avlingsstatistikker for korn og oljevekster, potet og grovfôrvekster samt hagebruksvekster
- Data fra Driftsgranskningene i jordbruket (NILF)
- Håndbok for driftsplanlegging (NILF)
- Grunnlagsdata til Totalkalkylen for jordbruket (Budsjettnemnda for jordbruket)

Standard omsetning for alle variabler er vist i tabellene 3.4. og 3.5. Beregninger for hver enkelt faktor er vist i vedlegg 4. I kapitlene 3.3.1. og 3.3.2 er noen av variablene nærmere omtalt.

SO-faktorene er et gjennomsnitt for årene 2005-2009. Beregningen er utført i to trinn:

1. Verdien per dekar eller husdyr per år: $Produksjon * pris = verdi$
2. SO-faktoren for referanseperioden: $(Verdi_1 + verdi_2 + verdi_3 + verdi_4 + verdi_5) / 5$, der $verdi_1 \dots verdi_5$ er den beregnede verdien for årene i referanseperioden.

En alternativ måte å gjøre beregningen på, og som gir litt avvikende resultater fra den valgte framgangsmåten, er å beregne aritmetiske gjennomsnitt for henholdsvis produksjon og pris for femårsperioden og så multiplisere disse gjennomsnittene.

For en del variabler med ubetydelig omfang i Nord-Norge er det ikke beregnet egne SO-faktorer. For eksempel er kornartene gitt en SO-faktor lik faktoren for Sør-Norge multiplisert med 0,5. For hagebruksvekster og husdyr er det brukt samme SO-faktor i Sør-Norge og Nord-Norge.

Tabell 3.4. Standard omsetning (SO 2007) for vekster. Kroner per dekar og euro⁸ per hektar

Vekst	Kroner per dekar		Euro per hektar	
	Sør-Norge	Nord-Norge	Sør-Norge	Nord-Norge
Hvete (vårhvete + høsthvete)	922	461	1 124	562
Rug, inklusive rughvete	938	469	1 142	571
Bygg	693	346	844	422
Havre	636	318	775	388
Erter, bønner og andre belgvekster til modning	752	376	916	458
Oljevekster til modning	728	364	887	443
Poteter	5 021	3 765	6 118	4 589
Erter og bønner til konserveindustri	1 525	762	1 858	929
Grønnsaker på friland, inklusive jordbær	15 225	15 225	18 553	18 553
Urter på friland	15 225	15 225	18 553	18 553
Grønnsaker i veksthus	848 645	848 645	1 034 150	1 034 150
Blomster på friland inklusive ferdigplen	12 387	12 387	15 095	15 095
Blomster og prydvekster i veksthus	819 428	819 428	998 546	998 546
Fulldyrket eng til slått og beite	1 040	686	1 267	836
Andre grovfôrvekster, inklusive korn til krossing	832	549	1 014	669
Engfrø og annen såfrøproduksjon	1 309	1 309	1 595	1 595
Annet jordbruksareal i drift	80	80	97	97
Brakket areal, inklusive grønn gjødsling	0	0	0	0
Overflatedyrket eng til slått og beite	832	549	1 014	669
Innmarksbeite	156	103	190	125
Frukt	7 578	7 578	9 234	9 234
Andre bær enn jordbær	11 201	11 201	13 650	13 650
Planteskole	96 087	96 087	117 090	117 090

3.3.1. Nærmere om enkelte vekster

2.01.01 Korn til modning (halm)

Halm kan utnyttes til fôr, strø/talle eller til produksjon av fornybar energi. I Totalkalkylen er det gitt anslag for mengde halm utnyttet til fôr. Total mengde halm til fôr dividert med totalt kornareal gir et gjennomsnitt på 12 kg halm til fôr per dekar korn i gjennomsnitt for perioden 2005-2009. Vi har ikke data om bruk av halm til strø/talle eller til produksjon av energi.

I kalkylene for korn er det lagt inn forutsetninger om at halmavlingen utgjør 50 prosent av kornavlingen og at 10-15 prosent av halmen utnyttes. I gjennomsnitt for perioden 2005-2009 gir dette en halmmengde på 18-26 kg per dekar, avhengig av kornslag.

2.01.02 Erter, bønner og andre belgvekster til modning

Dyrking av erter til modning dominerer denne variabelen. For perioden 2005-2009 har vi opplysninger om total avling av erter fra Leveranseregisteret for korn mv., men ikke tilhørende areal. Det har derfor ikke vært mulig å beregne avling per dekar. Basert på opplysninger fra Forsøksringen Romerike og annen informasjon på Internett, er avlingen per dekar satt til 80 prosent av byggavlingen.

Fra og med 2010 har vi opplysninger om areal. For 2010 utgjorde avlingen per dekar av erter 82 prosent av byggavlingen. I 2011, som var et år med meget vanskelige innhøstingsforhold, utgjorde avlingen av erter bare 30 prosent av byggavlingen.

⁸ 1 euro = 8,2062 kroner.

2.01.06.12 Urter på friland

Ved søknad om produksjonstilskudd registreres urter sammen med grønnsaker på friland. Arealet med urter ble registrert på Hagebruksskjemaet til Landbrukstelling 2010 og utgjorde 227 dekar. Arealet er marginalt, men for 2010 ble det skilt ut ved rapporteringen til Eurostat. Det brukes samme SO-faktor som for grønnsaker på friland.

2.01.07.01 Grønnsaker på friland

I Eurostats variabelliste deles «Grønnsaker på friland» i to: «Open field» og «Market gardening». Som «Open field» regnes vanligvis vekster som går til videre bearbeiding i konserveindustrien og ikke til direkte konsum. I Norge avgrenses «Open field» til variabelen Erter og bønner til konserveindustri o.l. Vi mangler data om andre grønnsaker som brukes i industrien.

«Market gardening» omfatter vekster som i det vesentlige går til direkte konsum. Jordbær grupperes sammen med grønnsaker.

SO-faktoren for grønnsaker («market gardening») omfatter foruten jordbær et utvalg av de vanligste vekstene. For SO 2007 er disse med: gulrot, hodekål (høst/vinter), kepaløk, blomkål, brokkoli og isbergsalat. I gjennomsnitt for perioden 2005-2009 omfatter vekstene 61 prosent av arealet med grønnsaker på friland.

2.01.08.01 Blomster og prydevekster på friland

Ved søknad om produksjonstilskudd registreres blomsterdyrking på friland sammen med planteskole. Planteskolearealet ble registrert for seg på Hagebruksskjemaet til landbrukstelingen og utgjorde 2 320 dekar.

EU definerer dyrking av ferdigplen som dyrking av blomster og prydevekster på friland. Ved søknad om produksjonstilskudd inngår dyrking av ferdigplen i kode 294 Areal i drift, men ikke berettiget produksjonstilskudd. Det er et lite antall bedrifter som produserer ferdigplen. Disse ble identifisert med hjelp fra Gartnerforbundet, og areal med kode 294 på disse enhetene ble overført til blomster og prydevekster på friland. Beregningen av areal med blomster og prydevekster på friland:

$$\text{Planteskoleareal og blomsterdyrking på friland} = 2\,532 \text{ dekar} \div \text{planteskoleareal } 2\,320 \text{ dekar} + \text{ferdigplen } 4\,969 \text{ dekar} = 5\,181 \text{ dekar}$$

For blomsterdyrking på friland (212 dekar) bruker vi samme SO som for grønnsaker på friland. For ferdigplen (4 969 dekar) er det beregnet en egen SO-faktor. Sammenveining av blomsterdyrking og ferdigplen er basert på arealfordelingen.

2.01.09.01 Fulldyrket eng til slått og beite, 2.01.09.02 Andre grovfôrvekster, 2.03.01 Overflatedyrket eng til slått og beite, 2.03.02 Innmarksbeite

En stor andel fulldyrket eng eldre enn 4 år skapte problemer ved kodingen av driftsform i perioden 1999 – 2009. Se også kap. 3.1.1. Ulike definisjoner av arealer

I følge reglene for den tidligere driftsforminndelingen fra 1999 ble standard dekningsbidrag for varig eng definert som driftsform Grovfôretende husdyr. Et økende antall jordbruksbedrifter *uten* husdyr, men med betydelig produksjon av gras på minst 5 år gammel fulldyrket eng, kunne dermed få driftsformen Øvrige grovfôretende dyr eller driftsformen Plante- og husdyrproduksjon i kombinasjon istedenfor driftsformen Øvrige jordbruksvekster. Ved nasjonal publisering ble dette korrigeret ved at samlet standard dekningsbidrag for varig eng ble satt til kroner 600 dersom jordbruksbedriften ikke hadde grovfôretende husdyr. På den måten fikk varig eng liten innflytelse ved kodingen av driftsform.

Reglen om at varig eng defineres som husdyrproduksjon er fjernet i den nye driftsforminndelingen fra og med 2010.

SO-faktor

Fra NILF fikk vi en kalkyle som tar utgangspunkt i produktet rundballe, og med en pris som gjelder salg ut av jordbrukssektoren, for det meste til hesteholdere. I gjennomsnitt for årene 2005-2009 er SO-faktoren beregnet til kr 1 040 per dekar for fulldyrket eng. Vi har sammenlignet dette beløpet med alternative beregninger for eng og har ikke foreslått endringer. Imidlertid, SO-faktoren for fulldyrket eng er høy sammenlignet med SO-faktorene for korn.

Ved hjelp av SSB-statistikk og opplysninger funnet på Internett ble det gjort vurderinger av forholdet mellom avling per dekar fulldyrket eng og avling per dekar for andre grovfôrvekster, samt forskjellen mellom Sør-Norge og Nord-Norge. Dette er nærmere omtalt i vedlegg 3. Vi kom fram til følgende SO-faktorer for grovfôrvekstene:

Region	Fulldyrket eng til slått og beite		Overflatedyrket eng til slått og beite		Innmarksbeite		Andre grovfôrvekster	
	Forholds-tall	SO per daa, kr	Forholds-tall	SO per daa, kr	Forholds-tall	SO per daa, kr	Forholds-tall	SO per daa, kr
Sør-Norge	1,00	1 040	0,80	832	0,15	156	0,80	832
Nord-Norge	0,66	686	0,53	549	0,10	103	0,53	549

2.01.11 Annet (fulldyrket) jordbruksareal i drift

Produksjon av ferdigplen er overført fra Areal i drift, men ikke berettiget produksjonstilskudd til Blomster og prydevekster på friland. I Annet jordbruksareal i drift blir det da igjen forskjellige vekster som vi ikke vet hva er, bl.a. sum av vekster som hver for seg er under ett dekar. SO-faktoren er skjønnsmessig satt til 80 kr per dekar. Veksten får dermed liten betydning ved klassifisering.

2.04.01.01 Frukt

Beregning av SO-faktoren er basert på følgende fruktslag: epler, plommer og moreller. I gjennomsnitt for perioden 2005-2009 omfattet disse vekstene 93 prosent av arealet med frukt i alt.

2.04.01.02 Bær (unntatt jordbær)

Beregning av SO-faktoren er basert på bringebær og solbær. I gjennomsnitt for perioden 2005-2009 omfattet disse vekstene 89 prosent av arealet med frukt i alt.

2.04.05 Planteskole

Det er lite data tilgjengelig om inntektene fra drift av planteskoler. SO-faktoren bygger på areal og salgsverdi av produksjonen oppgitt til Veksthus- og planteskole telling 2007 og Landbrukstelling 2010. For 2010 mangler opplysninger om salgsverdi for en del av arealet.

2.04.06 Andre flerårige vekster

EU definerer dyrking juletrær under denne variabelen. I Norge foregår dyrking av juletrær per definisjon på skogareal. I henhold til norsk lov skal det søkes om omdisponering for jordbruksareal som skal brukes til dyrking av juletrær. Dette arealet blir da ikke lenger regnet som jordbruksareal.

Tabell 3.5. Standard omsetning (SO 2007) for husdyr. Kroner og euro⁹ per dyr

Dyreslag	Kroner per husdyr	Euro per husdyr
Hest	547	67
Kalv under 1 år	3 252	396
Okse 1 år - under 2 år	11 512	1 403
Kvige 1 år - under 2 år	5 384	656
Okse 2 år og eldre	5 425	661
Kvige 2 år og eldre	4 530	552
Melkeku	27 099	3 302
Ammeku	6 620	807
Søye 1 år og eldre, inklusive melkesau	1 246	152
Andre sauer (værer og lam)	679	83
Melkegeit og ammegeit	1 632	199
Andre geiter (bukker og ungdyr, medregnet kje)	8	1
Smågriser	805	98
Avlspurker	18 064	2 201
Andre svin (avlslåner/ungråner bestemt for avl, slaktegriser levendevekt minst 20 kg og griser påsatt til avl, levendevekt 20-50 kg)	2 530	308
Slaktekylling	6 620	807
Verpehøns og livkylling	13 929	1 697
Andre fjørfe (avlsvilt av and, kalkun og gås og and, kalkun og gås for slakt)	29 022	3 537
Kanin, hunddyr som har hatt minst 1 kull	1 429	174
Bikube i produksjon	1 813	221

3.3.2. Nærmere om enkelte husdyrslag

3.01 Hest mv.

Her inngår hester som jordbruksbedriften disponerer, inklusive hester bare for hobbybruk. De sistnevnte dyra gir liten eller ingen inntekt. Vi har ikke data om hvor mange hester som bare er for hobbybruk og hvor mange hester som brukes i avl eller annet som gir inntekter. I beregningen inngår alle hestene, og SO-faktoren er derfor usikker.

Hester i pensjon i beitesesongen inngår ikke. Disse hestene disponeres i utgangspunktet av andre, men jordbruksbedriften kan motta godtgjørelse for leie av beite og stallplass, stell og fôr mv.

⁹ 1 euro = 8,2062 kroner.

3.03.01 Sauer

Ved søknad om produksjonstilskudd er utegangersauer ikke fordelt etter kjønn og alder. Etter opplysninger fra kontaktpersonen for Gammel norsk sau i Norsk Sau- og Geiteavslag, er det regnet med at ei utegangersøye i gjennomsnitt får 1,0 lam, mot 1,7 lam for andre sauer. Det er forutsatt at hver besetning med utegangersau har én vær.

3.03.02. Geiter

Vi antar at ammegeit holdes for produksjon av kjøtt, ull og/eller for landskapspleie. Produksjon av kjøtt og ull er trolig mest for videreforedling på jordbruksbedriften (tilleggsnæring). Vi har ikke data om produksjonsinntekter for ammegeiter og har derfor satt SO lik det årlige produksjonstilskuddet. SO-faktoren for hunngeit er et veid gjennomsnitt for melke- og ammegeiter.

SO-faktor for bukker og ungdyr skal bare beregnes dersom jordbruksbedriften ikke har melkegeit eller ammegeit. Det antas at et betydelig antall av disse dyra ikke er vanlige produksjonsdyr, men hobby-/kosedyr. SO-faktoren er satt til 8 kr.

3.05.02 Verpehøner og 3.05.03 Andre fjørfe

I opprinnelige definisjoner inngikk ikke livkylling i noen av fjørfevariablene. Dette reagerte noen medlemsland på, og Eurostat bestemte senere at livkylling kan inngå i Andre fjørfe. I Norge er det 150-200 jordbruksbedrifter med livkylling, og det er såpass mange at livkylling bør inngå i typologien.

I strukturundersøkelsene 1999, 2003, 2005 og 2007 ble verpehøner og livkylling slått sammen til én variabel ved rapportering til Eurostat. Vi har valgt å beholde denne praksisen og har derfor laget en sammenveid kalkyle for verpehøne og livkylling.

3.05.03.04 Struts

Struts inngår i Andre fjørfe, men er ikke med i de norske beregningene. I 2010 ble det registrert bare 22 struts fordelt på 6 bedrifter.

3.3.3. Regional inndeling

Ved etablering av typologien i forbindelse med jordbrukstillingen i 1999 ble det beregnet standard dekningsbidrag for to regioner: Sør-Norge (fylkene 01-17) og Nord-Norge (fylkene 18-20). De fleste fylkene er lite homogene med hensyn til naturgitte forhold for jordbruk og for faktisk struktur i næringa. Inndeling på tvers av fylkene ble vurdert, blant annet de 8 områdene som brukes i Driftsgranskningene i jordbruket (NILF). Denne inndelingen følger ikke fylkesgrensene og ville skapt problemer ved rapportering til Eurostat. For Strukturundersøkelsen 2010 er ikke den regionale inndelingen endret, men fra og med 2013 blir landsdeler innført. (Se inndelingen i kap. 2.4.)

3.3. Klassifisering etter betydningen av tilleggsnæringer

I Landbrukstilling 2010 ble det ikke samlet inn opplysninger om *omsetning*¹⁰ i tilleggsnæringer og total omsetning på jordbruksbedriften. Med fordeling av tilleggsnæring i prosent av total omsetning på bare tre intervaller, fant en det forsvarlig å ta utgangspunkt i arbeidsforbruket:

Prosentandel fra tilleggsnæringer = (Arbeidsinnsats i tilleggsnæringer * 100 / total arbeidsinnsats på jordbruksbedriften)

3.4. Driftsgranskningene i jordbruket

Regnskapsundersøkelsene i jordbruket utføres av Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning. Undersøkelsen for 2010 omfattet 872 bedrifter med minst 8 ESU (European Size Unit) i standard dekningsbidrag, der 1 ESU tilsvarer 1 200 euro. Omregnet til norske kroner utgjør dette ca. 76 900 kroner. Fra og med 2013 brukes standard omsetning istedenfor standard dekningsbidrag. Undersøkelsen for 2013 omfattet bedrifter med en standard omsetning på minst 150 000 kroner. Inndelingen etter driftsform i driftsgranskningene følger ikke EUs klassifisering.

¹⁰ I Landbruksundersøkelsen (strukturundersøkelsen) 2007 ble det spurt om bruttoverdien (sum inntekter) for hver tilleggsnæring. Erfaringene tyder på at spørsmålet om inntekter medførte at færre bedrifter oppga at de drev med tilleggsnæring(er).

4. Standardinndelinger ved publisering

Inndelinger etter jordbruksbedriftens økonomiske størrelse og/eller driftsform er nyttig både ved presentasjon av statistikk og i forbindelse med stratifisering av utvalg til utvalgsundersøkelser.

Termen standard omsetning er trolig lettere forståelig for statistikkbrukere enn den tidligere termen standard dekningsbidrag. Standard omsetning bør derfor kunne tas i bruk som en supplerende størrelsesinndeling til jordbruksareal i drift ved publisering av jordbruksstatistikk.

Ved stratifisering av utvalget til den årlige landbruksundersøkelsen vil standard omsetning (SO) fra og med 2013 erstatte jordbruksareal i drift som størrelsesmål. Samtidig vil en også bruke en mer detaljert driftsforminndeling enn tidligere.

4.1. Jordbruksbedriftens økonomiske størrelse

Med utgangspunkt i størrelsesklassene i forordning 1242/2008, vedlegg 2 og Norges Banks gjennomsnittlige eurokurs¹¹ for 2010, får en størrelsesklasser og fordeling av jordbruksbedrifter, standard omsetning og jordbruksareal i drift som vist i tabell 4.1.:

Tabell 4.1. Jordbruksbedrifter, standard omsetning og jordbruksareal, etter jordbruksbedriftenes standard omsetning i kroner. Eurostats inndeling, 2010

	Jordbruksbedrifter		Standard omsetning (SO 200)		Jordbruksareal i drift	
	Absolutte tall	Prosentvis fordelt	Absolutte tall, mill. kroner	Prosentvis fordelt	Absolutte tall, 1000 dekar	Prosentvis fordelt
I alt	46 624	100,0	25 900,6	100,0	10 059,9	100,0
Jordbruksbedriftens SO, kroner						
I. Mindre enn 16 000	220	0,5	1,9	0,0	5,4	0,1
II. 16 000 - 31 999	864	1,9	22,0	0,1	27,1	0,3
III. 32 000 - 63 999	4 116	8,8	202,5	0,8	221,9	2,2
IV. 64 000 - 119 999	7 597	16,3	689,9	2,7	717,4	7,1
V. 120 000 - 199 999	7 460	16,0	1 168,2	4,5	1 120,3	11,1
VI. 200 000 - 399 999	8 828	18,9	2 505,4	9,7	1 978,4	19,7
VII. 400 000 - 799 999	7 984	17,1	4 655,1	18,0	2 205,5	21,9
VIII. 800 000 - 1 999 999	7 358	15,8	8 831,6	34,1	2 673,5	26,6
IX. 2 000 000 - 3 999 999	1 733	3,7	4 587,9	17,7	865,7	8,6
X. 4 000 000 - 5 999 999	283	0,6	1 346,8	5,2	164,2	1,6
XI. 6 000 000 - 7 999 999	76	0,2	524,6	2,0	30,8	0,3
XII. 8 000 000 - 11 999 999	72	0,2	680,7	2,6	25,6	0,3
XIII. 12 000 000 - 23 999 999	27	0,1	466,2	1,8	19,1	0,2
XIV. 24 000 000 -	6	0,0	217,8	0,8	5,0	0,1
Aggregeringer:						
I-III. Mindre enn 64 000	5 200	11,2	226	0,9	254	2,5
X-XIV. 4 000 000 -	464	1,0	3 236	12,5	245	2,4

Ved publisering kan antall klasser reduseres fra 14 til 8 ved å slå sammen klassene I-III og klassene X-XIV. Inndelingen vil likevel ikke være ideell. Det er blant annet uvanlig å bruke intervallgrenser som 16 000, 32 000 og 64 000. Inndelingen i tabell 4.2., med justerte intervallgrenser, kan være utgangspunkt for en inndeling for norske forhold:

¹¹ 1 euro = 8,01 kroner. Intervallgrensene er avrundet.

Tabell 4.2. Jordbruksbedrifter, standard omsetning og jordbruksareal, etter jordbruksbedriftenes standard omsetning i kroner. 13 intervaller. 2010

	Jordbruksbedrifter	Standard omsetning (SO 2007), mill. kroner			Jordbruksareal i drift, 1000 dekar
		I alt	Plante-produksjon	Husdyr-produksjon	
I alt	46 624	25 900,6	6 669,0	19 231,6	10 059,9
Jordbruksbedriftens SO, kroner					
1. Mindre enn 20 000	336	4,0	2,4	1,7	8,3
2. 20 000 - 49 999	2 871	108,6	63,6	45,0	123,8
3. 50 000 - 99 999	7 140	534,8	277,5	257,3	561,2
4. 100 000 - 199 999	9 910	1 437,1	622,4	814,8	1 398,7
5. 200 000 - 299 999	5 491	1 347,5	485,0	862,5	1 140,4
6. 300 000 - 399 999	3 337	1 157,8	333,1	824,8	838,0
7. 400 000 - 499 999	2 462	1 104,5	260,0	844,5	649,5
8. 500 000 - 749 999	4 743	2 947,3	451,8	2 495,5	1 332,7
9. 750 000 - 999 999	3 286	2 843,0	336,3	2 506,6	1 047,1
10. 1 000 000 - 1 499 999	3 431	4 147,9	579,2	3 568,7	1 250,8
11. 1 500 000 - 1 999 999	1 420	2 444,0	455,6	1 988,4	599,0
12. 2 000 000 - 2 999 999	1 319	3 176,0	632,2	2 543,8	627,5
13. 3 000 000 -	878	4 647,9	2 169,8	2 478,1	483,0

Ved publisering kan antall klasser reduseres fra 13 til 8 ved å slå sammen klassene 1-3, klassene 6-7 klassene 10-11 og klassene 12-13.

Tabell 4.3. Jordbruksbedrifter, standard omsetning og jordbruksareal, etter jordbruksbedriftenes standard omsetning. 8 intervaller. 2010

	Jordbruksbedrifter	Standard omsetning (SO 2007), mill. kroner			Jordbruksareal i drift, 1000 dekar
		I alt	Plante-produksjon	Husdyr-produksjon	
I alt	46 624	25 900,6	6 669,0	19 231,6	10 059,9
Jordbruksbedriftens SO, kroner					
1-3. Mindre enn 100 000	10 347	647,4	343,5	304,0	693,3
4. 100 000 - 199 999	9 910	1 437,1	622,4	814,8	1 398,7
5. 200 000 - 299 999	5 491	1 347,5	485,0	862,5	1 140,4
6-7. 300 000 - 499 999	5 799	2 262,4	593,1	1 669,3	1 487,5
8. 500 000 - 749 999	4 743	2 947,3	451,8	2 495,5	1 332,7
9. 750 000 - 999 999	3 286	2 843,0	336,3	2 506,6	1 047,1
10-11. 1 000 000 - 1 999 999	4 851	6 591,9	1 034,8	5 557,1	1 849,7
12-13. 2 000 000 -	2 197	7 824,0	2 802,1	5 021,9	1 110,5
		Prosent			
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Jordbruksbedriftens SO, kroner					
1-3. Mindre enn 100 000	22,2	2,5	5,2	1,6	6,9
4. 100 000 - 199 999	21,3	5,5	9,3	4,2	13,9
5. 200 000 - 299 999	11,8	5,2	7,3	4,5	11,3
6-7. 300 000 - 499 999	12,4	8,7	8,9	8,7	14,8
8. 500 000 - 749 999	10,2	11,4	6,8	13,0	13,2
9. 750 000 - 999 999	7,0	11,0	5,0	13,0	10,4
10-11. 1 000 000 - 1 999 999	10,4	25,5	15,5	28,9	18,4
12-13. 2 000 000 -	4,7	30,2	42,0	26,1	11,0

4.2. Jordbruksbedriftens driftsform

Teoretisk kan det forekomme 61 forskjellige driftsformer på 3-siffernivå pluss «Ikke klassifisert». I Norge er mange av driftsformene innenfor planteproduksjon uaktuelle på grunn av klimatiske forhold. Dette gjelder for eksempel driftsformer hvor produksjon av druer, subtropiske frukter eller oliven inngår. Tabell 4.4. viser fordelingen av jordbruksbedriftene i 2010 etter driftsform. I alt forekom det 44 forskjellige driftsformer i Norge pluss «Ikke klassifisert».

Tabell 4.4. Jordbruksbedrifter, standard omsetning og jordbruksareal i drift, etter driftsform. Alle driftsformer. 2010

	Jordbruks- bedrifter	Standard omsetning (SO), mill. kroner			Jordbruks- areal i drift, 1000 dekar
		I alt	Plante- produksjon	Husdyr- produksjon	
I alt	46 624	25 900,6	6 669,0	19 231,6	10 059,9
Driftsform					
1. Jordbruksvekster	13 064	2 662,2	2 624,2	38,0	2 947,1
<i>15. Korn, belgvekster og oljevekster</i>	<i>7 781</i>	<i>1 415,5</i>	<i>1 392,6</i>	<i>22,8</i>	<i>1 906,5</i>
151. Korn (unntatt ris), belgvekster og oljevekster	7 781	1 415,5	1 392,6	22,8	1 906,5
<i>16. Øvrige Jordbruksvekster</i>	<i>5 283</i>	<i>1 246,8</i>	<i>1 231,6</i>	<i>15,2</i>	<i>1 040,6</i>
161. Poteter	363	323,5	319,9	3,6	138,2
162. Korn, belgvekster, oljevekster og poteter i kombinasjon	234	170,0	168,8	1,1	121,6
163. Grønnsaker på friland til konserver	13	2,5	2,5	0,0	1,9
166. Øvrige jordbruksvekster	4 673	750,8	740,4	10,5	778,9
2. Hagebruk	1 009	2 601,9	2 566,9	35,0	150,8
<i>21. Hagebruk i veksthus</i>	<i>451</i>	<i>1 279,3</i>	<i>1 265,5</i>	<i>13,8</i>	<i>18,6</i>
211. Grønnsaker inklusive meloner og jordbær i veksthus	128	508,7	498,6	10,1	7,1
212. Blomster og prydevekster i veksthus	312	703,6	701,0	2,6	10,4
213. Blandet hagebruk i veksthus	11	67,0	65,9	1,1	1,2
<i>22. Hagebruk på friland</i>	<i>421</i>	<i>986,7</i>	<i>971,5</i>	<i>15,2</i>	<i>115,1</i>
221. Grønnsaker inklusive meloner og jordbær på friland	402	918,9	903,7	15,2	109,2
222. Blomster og prydevekster på friland	19	67,9	67,9	0,0	5,9
<i>23. Annet hagebruk</i>	<i>137</i>	<i>335,8</i>	<i>329,9</i>	<i>5,9</i>	<i>17,0</i>
232. Planteskole	71	187,8	186,1	1,8	4,3
233. Diverse hagebruk	66	148,0	143,9	4,1	12,8
3. Flerårige vekster	649	176,3	173,1	3,2	29,4
<i>36. Frukt og sitrusfrukt</i>	<i>649</i>	<i>176,3</i>	<i>173,1</i>	<i>3,2</i>	<i>29,4</i>
361. Frukt og bær (annet enn subtropisk og tropisk frukt, sitrusfrukt og nøtter)	649	176,3	173,1	3,2	29,4
4. Grovføretende husdyr	27 331	14 068,8	247,2	13 821,6	5 752,3
<i>45. Storfe, melkeproduksjon</i>	<i>8 574</i>	<i>7 746,9</i>	<i>133,6</i>	<i>7 613,4</i>	<i>2 291,0</i>
450. Storfe, melkeproduksjon	8 574	7 746,9	133,6	7 613,4	2 291,0
<i>46. Storfe, kjøttproduksjon</i>	<i>4 106</i>	<i>1 613,1</i>	<i>52,3</i>	<i>1 560,9</i>	<i>930,0</i>
460. Storfe, kjøttproduksjon	4 106	1 613,1	52,3	1 560,9	930,0
<i>47. Storfe, melk- og kjøttproduksjon i kombinasjon</i>	<i>2 032</i>	<i>2 371,7</i>	<i>37,4</i>	<i>2 334,2</i>	<i>692,6</i>
470. Storfe, melk- og kjøttproduksjon i kombinasjon	2 032	2 371,7	37,4	2 334,2	692,6

	Jordbruks- bedrifter	Standard omsetning (SO), mill. kroner			Jordbruks- areal i drift, 1000 dekar
		I alt	Plante- produksjon	Husdyr- produksjon	
48. Sau, geit og andre grovføretende husdyr	12 619	2 337,1	24,0	2 313,1	1 838,7
481. Sau	9 658	1 769,0	16,9	1 752,1	1 379,1
482. Sau og storfe i kombinasjon	656	231,0	2,3	228,7	155,7
483. Geit	403	96,2	0,6	95,6	53,1
484. Øvrige grovføretende husdyr	1 902	240,9	4,2	236,7	250,8
5. Svin og fjørfe	2 044	4 048,8	266,8	3 782,0	413,9
51. Svin	1 294	2 615,6	186,9	2 428,7	290,2
511. Smågrisproduksjon	376	1 129,3	48,6	1 080,7	70,6
512. Slaktegrisproduksjon	371	432,5	38,5	394,0	63,6
513. Smågris- og slaktegrisproduksjon i kombinasjon	547	1 053,9	99,9	954,0	156,0
52. Fjørfe	734	1 416,0	78,9	1 337,1	121,3
521. Verpehøns	404	548,5	33,4	515,1	55,8
522. Slaktekyllinger	326	848,7	44,6	804,1	64,1
523. Verpehøns og slaktekyllinger i kombinasjon	4	18,8	1,0	17,9	1,4
53. Svin og fjørfe i kombinasjon	16	17,2	0,9	16,3	2,4
530. Svin og fjørfe i kombinasjon	16	17,2	0,9	16,3	2,4
6. Blandet planteproduksjon	326	299,8	276,6	23,3	86,0
61. Blandet planteproduksjon	326	299,8	276,6	23,3	86,0
611. Hagebruk og flerårige vekster i kombinasjon	34	19,6	19,5	0,2	2,3
612. Jordbruksvekster og hagebruk i kombinasjon	155	170,8	169,6	1,2	54,2
614. Jordbruksvekster og flerårige vekster i kombinasjon	63	15,6	15,6	0,0	9,1
615. Blandet planteproduksjon, mest jordbruksvekster	17	21,5	16,3	5,2	6,5
616. Annen blandet planteproduksjon	57	72,4	55,6	16,8	13,8
7. Blandet husdyrproduksjon	652	1 022,2	53,3	968,9	226,2
73. Blandet husdyrproduksjon, mest grovføretende husdyr	297	428,2	22,1	406,2	103,1
731. Blandet husdyrproduksjon, mest storfe melkeproduksjon	167	311,7	15,6	296,1	63,5
732. Blandet husdyrproduksjon, mest andre grovføretende husdyr enn melkekyr	130	116,5	6,5	110,0	39,6
74. Blandet husdyrproduksjon, mest svin og fjørfe	355	593,9	31,2	562,7	123,1
741. Blandet husdyrproduksjon, svin/fjørfe og melkeproduksjon	149	325,3	8,2	317,1	47,3
742. Blandet husdyrproduksjon, svin/fjørfe og andre grovføretende husdyr enn melkekyr	206	268,6	23,0	245,6	75,8
8. Plante- og husdyrproduksjon i kombinasjon	1 507	1 020,6	461,0	559,6	452,1
83. Jordbruksvekster og grovføretende husdyr i kombinasjon	584	289,5	136,8	152,7	233,8
831. Jordbruksvekster og storfe melkeproduksjon i kombinasjon	14	21,9	10,6	11,2	12,6

	Jordbruks- bedrifter	Standard omsetning (SO), mill. kroner			Jordbruks- areal i drift, 1000 dekar
		I alt	Plante- produksjon	Husdyr- produksjon	
832. Storfe melkeproduksjon i kombinasjon med jordbruksvekster	20	31,4	11,8	19,6	16,2
833. Jordbruksvekster i kombinasjon med andre grovføretende husdyr enn melkekyr	260	101,2	58,4	42,8	97,9
834. Andre grovføretende husdyr enn melkekyr i kombinasjon med jordbruksvekster	290	135,1	56,1	79,0	107,1
84. Forskjellige plante- og husdyrproduksjoner i kombinasjon	923	731,1	324,2	407,0	218,3
841. Jordbruksvekster og svin/fjørfe i kombinasjon	212	336,9	158,4	178,5	138,3
842. Flerårige vekster og grovføretende husdyr i kombinasjon	89	21,3	10,8	10,5	8,2
843. Biavl	364	53,2	0,7	52,5	0,9
844. Annen plante og husdyrproduksjon i kombinasjon	258	319,7	154,3	165,5	70,9
9. Ikke klassifisert	42	0,0	0,0	0,0	2,1
90. Ikke klassifisert	42	0,0	0,0	0,0	2,1
900. Ikke klassifisert	42				2,1

Ved publisering kan flere aggregeringer av driftsforminndelingen være aktuelle. De 8 generelle driftsformene viser følgende for Norge:

Tabell 4.5. Jordbruksbedrifter, standard omsetning og jordbruksareal i drift, etter generell driftsform. 2010

	Jordbruks- bedrifter	Standard omsetning (SO), mill. kroner			Jordbruks- areal i drift, 1000 dekar
		I alt	Plante- produksjon	Husdyr- produksjon	
I alt	46 624	25 900,6	6 669,0	19 231,6	10 059,9
Driftsform					
1. Jordbruksvekster	13 064	2 662,2	2 624,2	38,0	2 947,1
2. Hagebruk	1 009	2 601,9	2 566,9	35,0	150,8
3. Flerårige vekster	649	176,3	173,1	3,2	29,4
4. Grovføretende husdyr	27 331	14 068,8	247,2	13 821,6	5 752,3
5. Svin og fjørfe	2 044	4 048,8	266,8	3 782,0	413,9
6. Blandet planteproduksjon	326	299,8	276,6	23,3	86,0
7. Blandet husdyrproduksjon	652	1 022,2	53,3	968,9	226,2
8. Plante- og husdyrproduksjon i kombinasjon	1 507	1 020,6	461,0	559,6	452,1
9. Ikke klassifisert	42	0,0	0,0	0,0	2,1

Driftsformene Grovføretende husdyr og Jordbruksvekster dominerer i Norge med til sammen 87 prosent av bedriftene og jordbruksarealet i drift. For norske forhold er det behov for en videre oppdeling av disse driftsformene. På den annen side omfatter driftsformene 2, 3, 6 og 7 få bedrifter og lite jordbruksareal. Inndelingen i tabell 4.6. er aktuell ved publisering:

Tabell 4.6. Jordbruksbedrifter, standard omsetning og jordbruksareal i drift, etter driftsform. Inndeling tilpasset norsk jordbruk. 2010

	Jordbruks- bedrifter	Standard omsetning (SO), mill. kroner			Jordbruks- areal i drift, 1000 dekar
		I alt	Plante- produksjon	Husdyr- produksjon	
I alt	46 624	25 900,6	6 669,0	19 231,6	10 059,9
Driftsform					
15. Korn, belgvekster og oljevekster	7 781	1 415,5	1 392,6	22,8	1 906,5
16. Øvrige jordbruksvekster	5 283	1 246,8	1 231,6	15,2	1 040,6
2. Hagebruk og 3. Flerårige vekster	1 658	2 778,2	2 740,0	38,2	180,1
45. Storfe, melkeproduksjon	8 574	7 746,9	133,6	7 613,4	2 291,0
46. Storfe, kjøttproduksjon	4 106	1 613,1	52,3	1 560,9	930,0
47. Storfe, melk- og kjøttproduksjon i kombinasjon	2 032	2 371,7	37,4	2 334,2	692,6
481. Sau	9 658	1 769,0	16,9	1 752,1	1 379,1
482., 483. og 484. Øvrige grovføretende husdyr	2 961	568,1	7,1	561,0	459,6
5. Svin og fjørfe	2 044	4 048,8	266,8	3 782,0	413,9
6. Blandet planteproduksjon, 7. Blandet husdyrproduksjon og 8. Plante- og husdyrproduksjon i kombinasjon	2 485	2 342,6	790,8	1 551,8	764,3
9. Ikke klassifisert	42	0,0	0,0	0,0	2,1

Prosent

	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
I alt					
Driftsform					
15. Korn, belgvekster og oljevekster	16,7	5,5	20,9	0,1	19,0
16. Øvrige jordbruksvekster	11,3	4,8	18,5	0,1	10,3
2. Hagebruk og 3. Flerårige vekster	3,6	10,7	41,1	0,2	1,8
45. Storfe, melkeproduksjon	18,4	29,9	2,0	39,6	22,8
46. Storfe, kjøttproduksjon	8,8	6,2	0,8	8,1	9,2
47. Storfe, melk- og kjøttproduksjon i kombinasjon	4,4	9,2	0,6	12,1	6,9
481. Sau	20,7	6,8	0,3	9,1	13,7
482., 483. og 484. Øvrige grovføretende husdyr	6,4	2,2	0,1	2,9	4,6
5. Svin og fjørfe	4,4	15,6	4,0	19,7	4,1
6. Blandet planteproduksjon, 7. Blandet husdyrproduksjon og 8. Plante- og husdyrproduksjon i kombinasjon	5,3	9,0	11,9	8,1	7,6
9. Ikke klassifisert	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0

Driftsform 2. Hagebruk, som omfatter grønnsaker, jordbær, blomster og prydvekster, slås sammen med driftsform 3. Flerårige vekster, som omfatter frukt, andre bær enn jordbær og planteskole. Driftsformen gis navnet «Hagebruksvekster». Termen «hagebruksvekster» er godt innarbeidet i norsk jordbruksstatistikk og dekker vekstene som inngår i driftsformene 2 og 3. Ved sammenslåing av driftsformene 2 og 3 foretas det ingen ny klassifisering mot andre produksjoner basert på summen av standard omsetning for hagebruk og flerårige vekster.

Sammenslåingen av driftsformene 6, 7 og 8 kan gis navnet «Blandet produksjon». Så lenge gruppen «Ikke klassifisert» har et lite omfang, kan den inngå i «Blandet produksjon».

I enkelte tilfeller kan en grovere inndeling være aktuell, for eksempel en tilnærming til inndelingen i Standard for næringsgruppering (NACE). Den nye driftsforminndelingen og NACE rev. 2 har nærmet seg hverandre, men fortsatt må en aggregere de 3 hovedgruppene for dyrking av vekster for å få fullt samsvar.

Standard for næringsgruppering (NACE)	Driftsforminndeling
01.1 Dyrking av ettårige vekster, 01.2 Dyrking av flerårige vekster, 01.3 Planteformering	1. Jordbruksvekster, 2. Hagebruk, 3. Flerårige vekster, 6. Blandet planteproduksjon
01.4 Husdyrhold	4. Grovføretende husdyr, 5. Svin og fjørfe, 7. Blandet husdyrproduksjon
01.5 Kombinert husdyrhold og planteproduksjon	8. Plante- og husdyrproduksjon i kombinasjon

For norske forhold er det lite om å gjøre for at driftsformene for planteproduksjon kan grupperes entydig til de 3 hovedgruppene for dyrking av vekster i NACE. «Problemvekstene» er:

- Jordbær regnes sammen med grønnsaker i driftsforminndelingen, men sammen med frukt og andre bær i NACE, dvs. under Dyrking av flerårige vekster.
- Produksjon av ferdigplen regnes sammen med blomster og prydvekster på friland i driftsforminndelingen, men under Planteformering i NACE.

Tabell 4.7. Jordbruksbedrifter, standard omsetning og jordbruksareal i drift, etter driftsform. Planteproduksjon, husdyrproduksjon og kombinert produksjon. 2010

	Jordbruksbedrifter	Standard omsetning (SO), mill. kroner			Jordbruksareal i drift, 1000 dekar
		I alt	Planteproduksjon	Husdyrproduksjon	
I alt	46 624	25 900,6	6 669,0	19 231,6	10 059,9
Driftsform					
1. Jordbruksvekster, 2. Hagebruk, 3. Flerårige vekster og 6. Blandet planteproduksjon	15 048	5 740,2	5 640,8	99,4	3 213,2
4. Grovføretende husdyr, 5. Svin og fjørfe og 7. Blandet husdyrproduksjon	30 027	19 139,8	567,3	18 572,5	6 392,4
8. Plante- og husdyrproduksjon i kombinasjon	1 507	1 020,6	461,0	559,6	452,1
9. Ikke klassifisert	42	0,0	0,0	0,0	2,1

5. Sammenligning av gammel og ny driftsforminndeling

Populasjonen av jordbruksbedrifter i Jordbrukstelling 1999 er kodet etter ny driftsforminndeling, og resultatene er sammenlignet med den gamle driftsforminndelingen.

5.1. Tilpasning av variabler i 1999 til 2010-variabler

Hester:

Klassifiseringen av hest er endret fra over/under 2 år i 1999 til over/under 3 år i 2010. Det er bare én SO-faktor for hester i alt, så endret inndeling etter alder har ingen betydning for typologien.

- Sum pk114 Avlshester + pk112 Andre hester som eies av bruker eller holdes i pensjon i vinterhalvåret i 1999 tilsvarer omtrent pk116 Hester 3 år og eldre i 2010.
- Pk113 Unghester under 2 år i 1999 tilsvarer omtrent pk115 Hester under 3 år i 2010.

Geiter:

- Pk141 Bukker og ungdyr over 6 måneder + pk143 Kje 6 måneder og yngre i 1999 tilsvarer pk144 Bukker og ungdyr, medregnet kje i 2010.

Sauer:

- Pk133 Utegangersau og pk139 Melkesau 1 år og eldre var ikke spesifisert i 1999. De inngikk antakelig i pk134 Søyer 1 år og eldre, pk135 Værer 1 år og eldre og pk136 Lam under 1 år. Pk133 og pk139 settes til 0 i 1999.

Fjørfe:

- Pk177 Ender for slakt + pk178 Kalkuner for slakt + pk179 Gjess for slakt i 1999 tilsvarer pk174 Ender, kalkuner og gjess for slakt i 2010.

Andre husdyr:

Andre husdyr inngår ikke i typologien til og med 2010. Fra og med Strukturundersøkelsen 2013 inngår hester i pensjon i beitesesongen sammen med øvrige hester.

Grovfôr:

- Pk220 Nepe, kålrot til fôr, fôrbete + pk221 Raigras, fôrraps, fôrmargkål og grønnfôrnepe + pk222 Øvrige grønnfôr- og silovekster i 1999 svarer til pk213 Andre grovfôrvekster i 2010.

Korn mv.:

- Pk241 Rug + pk249 Rughvete i 1999 svarer til pk238 Rug og rughvete i 2010.
- Pk244 Oljevekster sådd om våren + pk248 Oljevekster sådd om høsten i 1999 svarer til pk237 Oljevekster i 2010.
- Pk246 Engfrø og annet frø til modning i 1999 svarer til pk235 Engfrø og annen såfrøproduksjon + pk236 Erter, bønner og andre belgvekster til modning i 2010. Pk 246 i 1999 settes til pk235 Engfrø og annen såfrøproduksjon i 2010. Pk236 Erter, bønner og andre belgvekster til modning settes til 0 i 1999.

Grønnsaker, blomster, planteskole mv.:

- Pk260 Matkålrot + pk263 Grønnsaker på friland, inklusive urter svarer til pk264 Grønnsaker på friland, inklusive matkålrot og urter i 2010. Det korrigeres ikke for urter.
- Jt99_h1 = grønnsaker i veksthus
- Jt99_h2 = blomster i veksthus
- Pk294 Areal i drift, men ikke berettiget produksjonstilskudd > 100 dekar regnes som plen, dvs. plen_blostm, ellers er pk294 uendret.
- Pk285 Planteskole/blomsterdyrking: Planteskole settes lik planteskoleareal fra hagebruksskjema i 1999, resten av arealet er blomster på friland og legges til plen_blostm.

5.2. Faktorer for standard omsetning i 1999

Det er tatt utgangspunkt i kalkylene for standard dekningsbidrag (SDB) i den tidligere typologien. Salgsinntektene er beholdt og alle tilskudd samt de variable kostnadene er fjernet. Dette er gjort for alle SDB som er benyttet i strukturundersøkelsene for årene 1999, 2003, 2005 og 2007. Følgende år inngår i datagrunnlaget:

Strukturundersøkelse	Referanseperiode SDB
1999	1995 – 1997
2003	1999 – 2001
2005	2001 – 2003
2007	2003 – 2005
2010	2005 – 2009

For alle strukturundersøkelsene er det forskjellige SO-faktorer for Sør-Norge og Nord-Norge for en del av planteproduksjonene og for de fleste husdyrproduksjonene.

Nærmere om enkelte faktorer:

- SO for Blomster på friland inklusive ferdigplen er satt til 80 prosent av SO Grønnsaker mv. på friland.
- SO for Brakk inklusive grønngjødsling er satt til 0.
- Dersom urter er skilt ut fra grønnsaker mv. på friland, er SO for urter satt lik SO for Grønnsaker mv. på friland.

Foreløpige er det ikke beregnet standard omsetning og ny driftsform for populasjonene av jordbruksbedrifter i 2003, 2005 og 2007.

Tabell 5.1. Standard omsetning (SO 1996) for vekster. Kroner per dekar

Vekst	Sør-Norge	Nord-Norge
Hvete (vårhvete + høsthvete)	1 046	523
Rug, inklusive rughvete	678	339
Bygg	703	499
Havre	677	339
Erter, bønner og andre belgvekster til modning	.	.
Oljevekster til modning	708	354
Poteter	2 916	1 561
Erter og bønner til konserveindustri	751	376
Grønnsaker på friland, inklusive jordbær	7 514	7 514
Urter på friland	7 514	7 514
Grønnsaker i veksthus	433 264	433 264
Blomster på friland	6011	6 011
Blomster i veksthus	868 588	868 588
Fulldyrket eng til slått og beite	1 000	638
Andre grovfôrvekster, inklusive korn til krossing	800	510
Engfrø og annen såfrøproduksjon	1 170	1 170
Annet jordbruksareal i drift	64	64
Brakket areal, inklusive grønn gjødsling	0	0
Overflatedyrket eng til slått og beite	800	510
Innmarksbeite	150	96
Frukt	4 074	4 074
Andre bær enn jordbær	4 074	4 074
Planteskole	105 949	105 949

Tabell 5.2. Standard omsetning (SO 1996) for husdyr. Kroner per husdyr

Dyreslag	Sør-Norge	Nord-Norge
Hest	440	440
Oksekalv under 1 år	5 072	4 624
Kvigeikalv under 1 år	5 616	5 617
Okse 1 år - under 2 år	6 229	5 679
Kvige 1 år - under 2 år	5 238	5 238
Okse 2 år og eldre	2 752	2 509
Kvige 2 år og eldre	4 212	4 212
Melkeku	22 409	22 375
Ammeku	8 054	7 370
Søye 1 år og eldre, inklusive melkesau	821	692
Andre sauer (værer og lam)	411	346
Melkegeit og ammegeit	2 359	2 624
Andre geiter (bukker og ungdyr, medregnet kje)	8	8
Smågriser	722	822
Avlspurker	16 594	18 354
Andre svin (avlslåner/ungråner bestemt for avl, slaktegriser levendevekt minst 20 kg og griser påsatt til avl, levendevekt 20-50 kg)	4 681	4 241
Slaktekylling	7 879	7 879
Verpehøns og livkylling	17 153	17 153
Andre fjørfe (avlssdyr av and, kalkun og gås og and, kalkun og gås for slakt)	33 498	33 498
Kanin, hunndyr som har hatt minst 1 kull	1 148	1 148
Bikube i produksjon	1 413	1 413

5.3. Endringer fra gammel til ny driftsforminndeling

Tabell 5.3 viser populasjonen av jordbruksbedrifter i 1999 etter gammel og ny driftsforminndeling.

Jordbruksbedrifter med spesialisert driftsform får i stor grad samme driftsform ved overgang til ny inndeling.

Rangert etter andel bedrifter med samme driftsform har en følgende:

- 99 prosent av bedriftene med driftsformen Svin og fjørfe får samme driftsform etter ny typologi.
- 98 prosent av bedriftene med driftsformen Storfe kjøttproduksjon får samme driftsform etter ny typologi.
- 96 prosent av bedriftene med driftsformen Sau får samme driftsform etter ny typologi.
- 95 prosent av bedriftene med driftsformen Korn og oljevekster får samme driftsform etter ny typologi.
- 92 prosent av bedriftene med driftsformen Øvrige jordbruksvekster får samme driftsform etter ny typologi.
- 86 prosent av bedriftene med driftsformen Hagebruksvekster får samme driftsform etter ny typologi. 8 prosent av bedriftene får driftsformen Blandet planteproduksjon.
- 84 prosent av bedriftene med driftsformen Storfe melkeproduksjon får samme driftsform etter ny typologi. 13 prosent av bedriftene får driftsformen Storfe melk- og kjøttproduksjon i kombinasjon.
- 79 prosent av bedriftene med driftsformen Storfe melk- og kjøttproduksjon i kombinasjon får samme driftsform etter ny typologi. 15 prosent av bedriftene får driftsformen Blandet husdyrproduksjon og 5 prosent får driftsformen Storfe melkeproduksjon.
- 58 prosent av bedriftene med driftsformen Blandet planteproduksjon får samme driftsform etter ny typologi. 20 prosent får driftsformen Plante- og husdyrproduksjon i kombinasjon, 11 prosent får driftsformen Øvrige jordbruksvekster og 12 prosent er spredt på 6 andre driftsformer.
- 55 prosent av bedriftene med driftsformen Blandet husdyrproduksjon får samme driftsform etter ny typologi. 36 prosent får driftsformen Svin og fjørfe og 9 prosent er spredt på 9 andre driftsformer.
- 45 prosent av bedriftene med driftsformen Øvrige grovføretende dyr får samme driftsform etter ny typologi. 27 prosent får driftsformen Øvrige jordbruksvekster, 17 prosent får driftsformen Storfe kjøttproduksjon og 5 prosent får driftsformen Sau.

- 42 prosent av bedriftene med driftsformen Plante- og husdyrproduksjon i kombinasjon får samme driftsform etter ny typologi. 24 prosent får driftsformen Svin og fjørfe, 12 prosent får driftsformen Øvrige grovføretende dyr, 8 prosent får driftsformen Storfe kjøttproduksjon, 7 prosent får driftsformen Sau og 8 prosent er spredt på 7 andre driftsformer.

Endringene i driftsform påvirkes blant annet av at den nye klassifiseringen ikke tar hensyn til grovførbalansen på den enkelte bedrift, at varig eng og beite ikke klassifiseres som husdyrproduksjon og at tilskudd ikke inngår. Omfanget av tilskudd varierer mellom vekster og mellom husdyrslag. Vekster og husdyr med lite tilskudd får antakelig økt «vekt» i den nye inndelingen.

Tabell 5.3. Jordbruksbedrifter i 1999, etter gammel¹² og ny driftsforminndeling

	Jordbruksbedrifter i alt	Gammel driftsforminndeling											
		13. Korn og oljevekster	14. Øvrige jordbruksvekster	2. Hagebruk og 3. Flerårige vekster	41. Storfe melkeproduksjon	42. Storfe kjøttproduksjon	43. Storfe melk og kjøtt i kombinasjon	441. Sau	Øvrige grovføretende dyr (44. ÷ 441.)	5. Svin og fjørfe	6. Blandet planteproduksjon	7. Blandet husdyrproduksjon	8. Plante- og husdyrproduksjon i kombinasjon
Jordbruksbedrifter i alt	70 740	12 080	4 974	2 439	20 299	4 025	1 179	12 710	5 972	1 820	938	1 582	2 722
Ny driftsforminndeling													
15. Korn, belgvekster og oljevekster	11 588	11 472	44						2		27		43
16. Øvrige jordbruksvekster	6 753	363	4 598	41					1 600	7	99	11	34
2. Hagebruk og 3. Flerårige vekster	2 164	11		2 105			1	1			33	2	11
45. Storfe melkeproduksjon	17 258				17 117		59		55			6	21
46. Storfe kjøttproduksjon	5 202		10			3 951		1	1 013		1	15	211
47. Storfe melk- og kjøttproduksjon i komb.	3 766				2 710		931		111			5	9
481. Sau	12 727		2					12 215	292			22	196
Øvrige grovføretende dyr (48. ÷ 481.)	3 586		112				2	430	2 699		7	19	317
5. Svin og fjørfe	3 076	23	12	7	2	1	1	1	6	1 798	15	565	645
6. Blandet planteproduksjon	766	3	14	202							541	2	4
7. Blandet husdyrproduksjon	1 940		1	1	469	59	180	52	173	2	31	871	101
8. Plante- og husdyrproduksjon i kombinasjon	1 914	208	181	83	1	12	7	10	21	13	184	64	1 130

¹² Inndelingen etter gammel driftsform stemmer ikke med inndelingen publisert i Rapporter 2003/23. Årsaken er tilpasning av variabler i 1999 til 2010-variabler og korrigering av standard dekningsbidrag for varig eng dersom jordbruksbedriften ikke har grovføretende husdyr.

Tabell 5.4. Standard dekningsbidrag (SDB) og standard omsetning (SO). 1999

	I alt	Plante- produksjon	Husdyr- produksjon	Andel plante- produksjon	Andel husdyr- produksjon	Gjennom- snittlig SDB/SO per bedrift
	Mill kroner			Prosent		1000 kroner
SDB	17 128,2	4 177,4	12 950,8	24,4	75,6	242,1
SO	25 057,4	5 609,8	19 447,9	22,4	77,6	354,2

Ved overgang fra standard dekningsbidrag til standard omsetning ble andelen fra planteproduksjon redusert med 2 prosentpoeng, mens andelen fra husdyrproduksjon øker tilsvarende. Endringen kan skyldes at det ikke beregnes grovfôrbalanse for den enkelte jordbruksbedrift i den nye typologien. I den gamle typologien ble overskudd av grovfôr regnet som planteproduksjon for salg. I den gamle typologien ble dessuten varig eng og beite klassifisert som husdyrproduksjon.

Tabell 5.5. Standard omsetning 1999 og 2010, etter driftsform. Millioner kroner

	Jordbruksbedrifter 1999 (SO 1995-1997)			Jordbruksbedrifter 2010 (SO 2005-2009)			Endring 1999 - 2010		
	I alt	Plante- produk- sjon	Husdyr- produk- sjon	I alt	Plante- produk- sjon	Husdyr- produk- sjon	I alt	Plante- produk- sjon	Husdyr- produk- sjon
I alt	25 057,5	5 609,9	19 447,5	25 900,6	6 669,0	19 231,6	843,2	1 059,3	-216,0
Driftsform									
1. Korn, belgvekster og oljevekster	1 472,1	1 449,8	22,2	1 415,5	1 392,6	22,8	-56,6	-57,2	0,6
2. Øvrige jordbruksvekster	785,3	773,1	12,3	1 246,8	1 231,6	15,2	461,5	458,5	2,9
3. Hagebruksvekster	1 967,2	1 938,1	29,0	2 778,2	2 740,0	38,2	811,0	801,9	9,2
4. Storfe melkeproduksjon	8 929,5	189,1	8 740,5	7 746,9	133,6	7 613,4	-1 182,6	-55,5	-1 127,1
5. Storfe kjøttproduksjon	1 072,5	39,3	1 033,2	1 613,1	52,3	1 560,8	540,6	13,0	527,6
6. Storfe melk- og kjøttproduksjon i kombinasjon	2 564,0	80,0	2 484,0	2 371,7	37,4	2 334,2	-192,3	-42,6	-149,8
7. Sau	970,9	14,6	956,2	1 769,0	16,9	1 752,1	798,1	2,3	795,9
8. Øvrige grovføretende dyr	420,1	5,1	415,0	568,1	7,1	561,0	148,0	2,0	146,0
9. Svin og fjørfe	3 883,2	350,3	3 532,9	4 048,8	266,8	3 782,0	165,6	-83,5	249,1
10. Blandet planteproduksjon	245,2	235,2	10,0	299,8	276,6	23,3	54,6	41,4	13,3
11. Blandet husdyrproduksjon	1 799,5	99,7	1 699,8	1 022,2	53,3	968,9	-777,3	-46,4	-730,9
12. Plante- og husdyrproduksjon i kombinasjon	948,0	435,6	512,4	1 020,6	461,0	559,6	72,6	25,4	47,2

Referanser

COM (2008): *Commission Regulation (EC) No 1242/2008 of 8 December 2008 establishing a Community typology for agricultural holdings.*

COM (2009): *Commission Regulation (EC) No 867/2009 of 21 September 2009 amending and correcting Regulation (EC) No 1242/2008 establishing a Community typology for agricultural holdings.*

DG AGRI, Community Committee for the Farm Accountancy Data Network (2009): *Typology Handbook. RI/CC 1500 rev. 3, DG AGRI.*

COM (2008): *Regulation (EC) No 1166/2008 of the European Parliament and of the Council of 19 November 2008 on farm structure surveys and the survey on agricultural production methods and repealing Council Regulation (EEC) No 571/88.*

COM (2009): *Commission Regulation (EC) No 1200/2009 of 30 November 2009 implementing Regulation (EC) No 1166/2008 of the European Parliament and of the Council on farm structure surveys and the survey on agricultural production methods, as regards livestock unit and coefficients and definitions of the characteristics.*

Eurostat (2002): *Consolidated version of the Commission Decision of 7 June 1985 establishing a Community typology for agricultural holdings (85/377/EC) with amendments 94/376/EC, 96/393/EC and 99/725/EC.*

Eurostat (2008), methodologies and working papers: *Statistical regions for the EFTA countries and the Candidate countries 2008.*

Eurostat (2011): *Handbook on implementing the FSS and SAPM definitions – revision 9. CPSA/SB/652. Rev. 9.*

Anne Snellingen Bye, Ole Rognstad og Lars Johan Rustad: *Klassifisering av driftsenhetene i jordbruket etter driftsform og størrelse. Rapporter 2003/23, Statistisk sentralbyrå.*

Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning (2014): *Driftsgranskingar i jord- og skogbruk. Rekneskapsresultat 2013. S-103-14.*

Vedlegg 1: Definisjon av grupper av variabler som brukes ved koding av driftsform

Kode	Gruppenavn, variabler
P45	Storfe melkeproduksjon = 3.02.01 kalver < 1 år + 3.02.03 kviger 1-< 2 år + 3.02.05 kviger ≥ 2 år + 3.02.06 melkekyr
P46	Storfe = P45 storfe melkeproduksjon + 3.02.02 okser 1-< 2 år + 3.02.04 okser ≥ 2 år + 3.02.99 andre kyr
GL	Grovfôretende husdyr = 3.01 Hester + P46 storfe + 3.03.01.01 søyer + 3.03.01.99 andre sauer + 3.03.02.01 hunngeiter for avl + 3.03.02.99 andre geiter
Dersom GL = 0	FCP1 Grovfôrvekster for salg = 2.01.05 rotvekster til fôr + 2.01.09 fulldyrket eng og andre grovfôrvekster + 2.03.01 overflatedyrket eng + 2.03.02 innmarksbeite FCP4 Grovfôrvekster til grovfôretende husdyr = 0 P17 rotvekster = 2.01.03 poteter + 2.01.04 sukkerbeter + 2.01.05 rotvekster til fôr
Dersom GL > 0	FCP1 Grovfôrvekster for salg = 0 FCP4 Grovfôrvekster til grovfôretende husdyr = 2.01.05 rotvekster til fôr + 2.01.09 fulldyrket eng og andre grovfôrvekster + 2.03.01 overflatedyrket eng + 2.03.02 innmarksbeite P17 rotvekster = 2.01.03 poteter + 2.01.04 sukkerbeter
P151	Korn unntatt ris = 2.01.01.01 vanlig hvete + 2.01.01.02 durumhvete + 2.01.01.03 rug + 2.01.01.04 bygg + 2.01.01.05 havre + 2.01.01.06 mais + 2.01.01.99 andre kornarter
P15	Korn = P151 korn unntatt ris + 2.01.01.07 ris
P16	Oljefrø = 2.01.06.04 raps og rybs + 2.01.06.05 solsikke + 2.01.06.06 soya + 2.01.06.07 oljelin + 2.01.06.08 andre oljevekster
P51	Svin = 3.04.01 smågriser levendevekt < 20 kg + 3.04.02 avlspurker ≥ 50 kg + 3.04.99 andre svin
P52	Fjørfe = 3.05.01 slaktekyllinger + 3.05.02 verpehøns + 3.05.03 andre fjørfe
P1	Generell planteproduksjon = P15 korn + 2.01.02 erter, bønner og andre belgvekster til modning + 2.01.03 poteter + 2.01.04 sukkerbeter + 2.01.06.01 tobakk + 2.01.06.02 humle + 2.01.06.03 bomull + P16 oljefrø + 2.01.06.09 lin + 2.01.06.10 hamp + 2.01.06.11 andre fibervekster + 2.01.06.12 urter + 2.01.06.99 andre industrivekster + 2.01.07.01.01 grønnsaker mv. på friland, til konserverindustri + 2.01.10 produksjon av såfrø og frøplanter + 2.01.11 andre vekster på fulldyrket jordbruksareal + 2.01.12.01 brakk uten tilskudd + FCP1 grovfôrvekster for salg
P2	Hagebruk = 2.01.07.01.02 grønnsaker, meloner og jordbær på friland, til direkte forbruk + 2.01.07.02 grønnsaker, meloner og jordbær i veksthus + 2.01.08.01 blomster og prydplanter på friland + 2.01.08.02 blomster og prydplanter i veksthus + 2.06.01 sopp + 2.04.05 planteskole
P3	Flerårige vekster = 2.04.01 frukt og bær, unntatt jordbær + 2.04.02 sitrusfrukt + 2.04.03 oliven + 2.04.04 druer (vinmarker) + 2.04.06 andre flerårige vekster + 2.04.07 flerårige vekster i veksthus
P4	Grovfôretende husdyr og gorfôrvekster = GL grovfôretende husdyr + FCP4 grovfôrvekster til grovfôretende husdyr
P5	Kornetende husdyr = P51 svin + P52 fjørfe + 3.06 hunnkaniner for avl
3.07	Bier tilhører ingen av de ovenfor nevnte gruppene, men SO for bier inngår i jordbruksbedriftens totale SO.
	Bedriftens totale SO = P1 + P2 + P3 + P4 + P5 + 3.07

Vedlegg 2: Oversikt over alle driftsformer

Generell driftsform - hoveddriftsform - spesiell driftsform	Betingelser	Kode
1. Jordbruksvekster	SO generell planteproduksjon > 2/3 total SO	P1 > 2/3
15. Korn, belgvekster og oljevekster	SO korn + SO oljefrø + SO erter, bønner og andre belgvekster til modning > 2/3 total SO	P15 + P16 + 2.01.02 > 2/3
151. Korn, unntatt ris, belgvekster og oljevekster	SO korn unntatt ris + SO oljefrø + SO erter, bønner og andre belgvekster til modning > 2/3 total SO	P151 + P16 + 2.01.02 > 2/3
152. Ris	SO ris > 2/3 total SO	2.01.01.07 > 2/3
153. Korn (unntatt ris), belgvekster, oljevekster og ris i kombinasjon	Enheter i 15 ÷ enheter i 151 ÷ enheter i 152	
16. Øvrige jordbruksvekster	SO generell planteproduksjon > 2/3 total SO og SO korn + SO oljefrø + SO erter, bønner og andre belgvekster til modning ≤ 2/3 total SO	P1 > 2/3 og (P15 + P16 + 2.01.02) ≤ 2/3
161. Poteter	SO rotvekster > 2/3 total SO	P17 > 2/3
162. Korn, belgvekster, oljevekster og poteter i kombinasjon	SO korn + SO oljefrø + SO erter, bønner og andre belgvekster til modning > 1/3 total SO og SO rotvekster > 1/3 total SO	(P15 + P16 + 2.01.02) > 1/3 og P17 > 1/3
163. Grønnsaker mv. på friland til konserverindustri	SO grønnsaker mv. på friland, til konserverindustri > 2/3 total SO	2.01.07.01.01 > 2/3
164. Tobakk	SO tobakk > 2/3 total SO	2.01.06.01 > 2/3
165. Bomull	SO bomull > 2/3 total SO	2.01.06.03 > 2/3
166. Forskjellige jordbruksvekster i kombinasjon	Enheter i 16 ÷ enheter i 161 ÷ enheter i 162 ÷ enheter i 163 ÷ enheter i 164 ÷ enheter i 165	
2. Hagebruk	SO hagebruk > 2/3 total SO	P2 > 2/3
21. Hagebruk i veksthus	SO grønnsaker, meloner og jordbær i veksthus + SO blomster og prydplanter i veksthus > 2/3 total SO	2.01.07.02 + 2.01.08.02 > 2/3
211. Grønnsaker, meloner og jordbær i veksthus	SO grønnsaker, meloner og jordbær i veksthus > 2/3 total SO	2.01.07.02 > 2/3
212. Blomster og prydvekster i veksthus	SO blomster og prydplanter i veksthus > 2/3 total SO	2.01.08.02 > 2/3
213. Blandet hagebruk i veksthus	Enheter i 21 ÷ enheter i 211 ÷ enheter i 212	
22. Hagebruk på friland	SO grønnsaker, meloner og jordbær på friland, til direkte forbruk + SO blomster og prydplanter på friland > 2/3 total SO	2.01.07.01.02 + 2.01.08.01 > 2/3
221. Grønnsaker, meloner og jordbær på friland	SO grønnsaker, meloner og jordbær på friland, til direkte forbruk > 2/3 total SO	2.01.07.01.02 > 2/3
222. Blomster og prydvekster på friland	SO blomster og prydplanter på friland > 2/3 total SO	2.01.08.01 > 2/3
223. Blandet hagebruk på friland	Enheter i 22 ÷ enheter i 221 ÷ enheter i 222	
23. Annet hagebruk	(SO grønnsaker, meloner og jordbær i veksthus + SO blomster og prydplanter i veksthus) ≤ 2/3 total SO og (SO grønnsaker, meloner og jordbær på friland, til direkte forbruk + SO blomster og prydplanter på friland) ≤ 2/3 total SO	(2.01.07.02 + 2.01.08.02) ≤ 2/3 og (2.01.07.01.02 + 2.01.08.01) ≤ 2/3
231. Sopp	SO Sopp > 2/3 total SO	2.06.01 > 2/3
232. Planteskole	SO planteskole > 2/3 total SO	2.04.05 > 2/3
233. Diverse hagebruk	Enheter i 23 ÷ enheter i 231 ÷ enheter i 232	
3. Flerårige vekster	SO flerårige vekster > 2/3 total SO	P3 > 2/3
35. Druer (vinmarker)	SO druer (vinmarker) > 2/3 total SO	2.04.04 > 2/3
351. Kvalitetsvin	SO kvalitetsvin > 2/3 total SO	2.04.04.01 > 2/3
352. Annen vin enn kvalitetsvin	SO annen vin enn kvalitetsvin > 2/3 total SO	2.04.04.02 > 2/3
353. Spisedruer	SO spisedruer > 2/3 total SO	2.04.04.03 > 2/3
354. Andre vinmarker (druer)	Enheter i 35 ÷ enheter i 351 ÷ enheter i 352 ÷ enheter i 353	

Generell driftsform - hoveddriftsform - spesiell driftsform	Betingelser	Kode
36. Frukt og sitrusfrukt	SO frukt og bær (unntatt jordbær) + SO sitrusfrukt > 2/3 total SO	2.04.01 + 2.04.02 > 2/3
361. Frukt og bær (annet enn subtropisk og tropisk frukt, sitrusfrukt og nøtter)	SO frukt fra den tempererte klimasone + SO bær (unntatt jordbær) > 2/3 total SO	2.04.01.01.01 + 2.04.01.02 > 2/3
362. Sitrusfrukt	SO sitrusfrukt > 2/3 total SO	2.04.02 > 2/3
363. Nøtter	SO nøtter > 2/3 total SO	2.04.01.03 > 2/3
364. Subtropisk og tropisk frukt	SO frukt fra den tropiske klimasone > 2/3 total SO	2.04.01.01.02 > 2/3
365. Blandet frukt, bær og nøtter	Enheter i 36 ÷ enheter i 361 ÷ enheter i 362 ÷ enheter i 363 ÷ enheter i 364	
37. Oliven		
370. Oliven	SO oliven > 2/3 total SO	2.04.03 > 2/3
38. Forskjellige flerårige vekster		
380. Forskjellige flerårige vekster	Enheter i 3 ÷ enheter i 35 ÷ enheter i 36 ÷ enheter i 37	
4. Grovføretende husdyr	SO grovføretende husdyr og grovførvekster > 2/3 total SO	P4 > 2/3
45. Storfe melkeproduksjon		
450. Storfe melkeproduksjon	SO melkekyr > 3/4 SO grovføretende husdyr og SO grovføretende husdyr > 1/10 SO grovføretende husdyr og grovførvekster	3.02.06 > 3/4 GL og GL > 1/10 P4
46. Storfe kjøttproduksjon		
460. Storfe kjøttproduksjon	SO storfe > 2/3 SO grovføretende husdyr, SO melkekyr ≤ 1/10 SO grovføretende husdyr og SO grovføretende husdyr > 1/10 SO grovføretende husdyr og grovførvekster	P46 > 2/3 GL, 3.02.06 ≤ 1/10 GL og GL > 1/10 P4
47. Storfe melk- og kjøttproduksjon i kombinasjon		
470. Storfe melk- og kjøttproduksjon i kombinasjon	SO storfe > 2/3 SO grovføretende husdyr, SO melkekyr > 1/10 SO grovføretende husdyr, SO grovføretende husdyr > 1/10 SO grovføretende husdyr og grovførvekster og ÷ enheter i 450	P46 > 2/3 GL, 3.02.06 > 1/10 GL, GL > 1/10 P4 og ÷ enheter i 450
48. Sau, geit og andre grovføretende husdyr	Enheter i 4 ÷ enheter i 45 ÷ enheter i 46 ÷ enheter i 47	
481. Sau	SO sauer > 2/3 SO GL og SO GL > 1/10 SO grovføretende husdyr og grovførvekster	3.03.01 > 2/3 GL og GL > 1/10 P4
482. Sau og storfe i kombinasjon	SO storfe > 1/3 SO GL, SO sauer > 1/3 SO GL og SO GL > 1/10 SO grovføretende husdyr og grovførvekster	P46 > 1/3 GL, 3.03.01 > 1/3 GL og GL > 1/10 P4
483. Geit	SO geiter > 2/3 SO GL og SO GL > 1/10 SO grovføretende husdyr og grovførvekster	3.03.02 > 2/3 GL og GL > 1/10 P4
484. Hest, grovføretende husdyr i kombinasjon	Enheter i 48 ÷ enheter i 481 ÷ enheter i 482 ÷ enheter i 483	
5. Svin og fjørfe	SO kornetende husdyr > 2/3 total SO	P5 > 2/3
51. Svin	SO svin > 2/3 total SO	P51 > 2/3
511. Smågrisproduksjon	SO avlspurker > 2/3 total SO	3.04.02 > 2/3
512. Slaktegrisproduksjon	SO smågriser + SO andre svin > 2/3 total SO	3.04.01 + 3.04.99 > 2/3
513. Smågris- og slaktegrisproduksjon i kombinasjon	Enheter i 51 ÷ enheter i 511 ÷ enheter i 512	
52. Fjørfe	SO fjørfe > 2/3 total SO	P52 > 2/3
521. Verpehøns	SO verpehøns > 2/3 total SO	3.05.02 > 2/3
522. Slaktekyllinger	SO slaktekyllinger + SO andre fjørfe > 2/3 total SO	3.05.01 + 3.05.03 > 2/3
523. Verpehøns og slaktekyllinger i kombinasjon	Enheter i 52 ÷ enheter i 521 ÷ enheter i 522	
53. Svin og fjørfe i kombinasjon		
530. Svin og fjørfe i kombinasjon	Enheter i 5 ÷ enheter i 51 ÷ enheter i 52	
6. Blandet planteproduksjon		
61. Blandet planteproduksjon	(SO generell planteproduksjon + SO hagebruk + SO flerårige vekster) > 2/3 total	(P1 + P2 + P3) > 2/3, P1 ≤ 2/3, P2 ≤ 2/3 og P3 ≤ 2/3

Generell driftsform - hoveddriftsform - spesiell driftsform	Betingelser	Kode
	SO, SO generell planteproduksjon $\leq 2/3$ total SO, SO hagebruk $\leq 2/3$ total SO og SO flerårige vekster $\leq 2/3$ total SO	
611. Hagebruk og flerårige vekster i kombinasjon	SO hagebruk $> 1/3$ total SO og SO flerårige vekster $> 1/3$ total SO	P2 $> 1/3$ og P3 $> 1/3$
612. Jordbruksvekster og hagebruk i kombinasjon	SO generell planteproduksjon $> 1/3$ total SO og SO hagebruk $> 1/3$ total SO	P1 $> 1/3$ og P2 $> 1/3$
613. Jordbruksvekster og druer (vinmarker) i kombinasjon	SO generell planteproduksjon $> 1/3$ total SO og SO druer (vinmarker) $> 1/3$ total SO	P1 $> 1/3$ og 2.04.04 $> 1/3$
614. Jordbruksvekster og flerårige vekster i kombinasjon	SO generell planteproduksjon $> 1/3$ total SO, SO flerårige vekster $> 1/3$ total SO og SO druer (vinmarker) $\leq 1/3$ total SO	P1 $> 1/3$, P3 $> 1/3$ og 2.04.04 $\leq 1/3$
615. Blandet planteproduksjon, mest jordbruksvekster	SO generell planteproduksjon $> 1/3$ total SO, SO hagebruk $\leq 1/3$ total SO og SO flerårige vekster $\leq 1/3$ total SO	P1 $> 1/3$, P2 $\leq 1/3$ og P3 $\leq 1/3$
616. Annen blandet planteproduksjon	Enheter i 61 \div enheter i 611 \div enheter i 612 \div enheter i 613 \div enheter i 614 \div enheter i 615	
7. Blandet husdyrproduksjon	(SO grovføretende husdyr og grovførvekster + SO kornetende husdyr) $> 2/3$ total SO, SO grovføretende husdyr og grovførvekster $\leq 2/3$ total SO og SO kornetende husdyr $\leq 2/3$ total SO	(P4 + P5) $> 2/3$, P4 $\leq 2/3$ og P5 $\leq 2/3$
73. Blandet husdyrproduksjon, mest grovføretende husdyr	SO grovføretende husdyr og grovførvekster $> SO$ kornetende husdyr	P4 $> P5$
731. Blandet husdyrproduksjon, mest storfe melkeproduksjon	SO storfe melkeproduksjon $> 1/3$ SO grovføretende husdyr og SO melkekyr $> 1/2$ SO storfe melkeproduksjon	P45 $> 1/3$ GL og 3.02.06 $> 1/2$ P45
732. Blandet husdyrproduksjon, mest andre grovføretende husdyr enn melkekyr	Enheter i 73 \div enheter i 731	
74. Blandet husdyrproduksjon, mest svin og fjørfe	SO grovføretende husdyr og grovførvekster $\leq SO$ kornetende husdyr	P4 $\leq P5$
741. Blandet husdyrproduksjon, svin/fjørfe og melkeproduksjon	SO storfe melkeproduksjon $> 1/3$ SO grovføretende husdyr, SO kornetende husdyr $> 1/3$ total SO og SO melkekyr $> 1/2$ SO storfe melkeproduksjon	P45 $> 1/3$ GL, P5 $> 1/3$ og 3.02.06 $> 1/2$ P45
742. Blandet husdyrproduksjon, svin/ fjørfe og andre grovføretende husdyr enn melkekyr	Enheter i 74 \div enheter i 741	
8. Plante- og husdyrproduksjon i kombinasjon	Enheter i alt \div enheter i 1 - 7 og enheter i 9	
83. Jordbruksvekster og grovføretende husdyr i kombinasjon	SO generell planteproduksjon $> 1/3$ total SO og SO grovføretende husdyr og grovførvekster $> 1/3$ total SO	P1 $> 1/3$ og P4 $> 1/3$
831. Jordbruksvekster og storfe melkeproduksjon i kombinasjon	SO storfe melkeproduksjon $> 1/3$ SO grovføretende husdyr, SO melkekyr $> 1/2$ SO storfe melkeproduksjon og SO storfe melkeproduksjon $< SO$ generell planteproduksjon	P45 $> 1/3$ GL, 3.02.06 $> 1/2$ P45 og P45 $< P1$
832. Storfe melkeproduksjon i kombinasjon med jordbruksvekster	SO storfe melkeproduksjon $> 1/3$ SO grovføretende husdyr, SO melkekyr $> 1/2$ SO storfe melkeproduksjon og SO storfe melkeproduksjon $\geq SO$ generell planteproduksjon	P45 $> 1/3$ GL, 3.02.06 $> 1/2$ P45 og P45 $\geq P1$
833. Jordbruksvekster i kombinasjon med andre grovføretende husdyr enn melkekyr	SO generell planteproduksjon $> SO$ grovføretende husdyr og grovførvekster, \div enheter i 831	P1 $> P4 \div$ enheter i 831
834. Andre grovføretende husdyr enn melkekyr i kombinasjon med jordbruksvekster	Enheter i 83 \div enheter i 831 \div enheter i 832 \div enheter i 833	
84. Forskjellige plante- og	Enheter i 8 \div enheter i 83	

Generell driftsform - hoveddriftsform - spesiell driftsform	Betingelser	Kode
husdyrproduksjoner i kombinasjon		
841. Jordbruksvekster og svin/fjørfe i kombinasjon	SO generell planteproduksjon > 1/3 total SO og SO kornetende husdyr > 1/3 total SO	P1 > 1/3 og P5 > 1/3
842. Flerårige vekster og grovføretende husdyr i kombinasjon	SO flerårige vekster > 1/3 total SO og SO grovføretende husdyr og grovførvekster > 1/3 total SO	P3 > 1/3 og P4 > 1/3
843. Biavl	SO bier > 2/3 total SO	3.07 > 2/3
844. Annen plante- og husdyrproduksjon i kombinasjon	Enheter i 84 ÷ enheter i 841 ÷ enheter i 842 ÷ enheter i 843	
9. Ikke klassifisert		
90. Ikke klassifisert		
900. Ikke klassifisert	Total SO = 0	Total SO = 0

Vedlegg 3: Standard produksjon (SO) for grovfôrvekster

1. Innledning

Typologihåndboka anviser to prinsipper for utarbeiding av SO-faktorer for grovfôrvekster:

- Ta utgangspunkt i produkter hvor det eksisterer en markedspris.
- Ta utgangspunkt i kostnadene ved grovfôrproduksjon.

NILF utarbeidet en kalkyle etter prinsipp 1. Det tas utgangspunkt i produktet rundballe med en pris som gjelder salg ut av jordbrukssektoren. I gjennomsnitt for årene 2005-2009 er SO-faktoren beregnet til kr 1 040 per dekar for fulldyrket eng.

Tabell 1. Rundballesurfôr. Produksjon per dekar

År	Antall rundballer	Pris per rundballe, kr	Verdi, kr	Gras i alt, kg (vekt per balle = 650 kg)	Pris per 100 kg gras	Tørrstoff i alt, kg (30 % t.s.)	Pris per kg tørrstoff
2005	4	250	1 000	2 600	38,46	780	1,28
2006	4	255	1 020	2 600	39,23	780	1,31
2007	4	260	1 040	2 600	40,00	780	1,33
2008	4	265	1 060	2 600	40,77	780	1,36
2009	4	270	1 080	2 600	41,54	780	1,38
Gj.sn. 2005-2009	4	260	1 040	2 600	40,00	780	1,33

Kilde: Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning

Med 0,87 FEm per kg tørrstoff blir prisen per FEm kroner 1,53 i gjennomsnitt for 2005-2009.

Det kan virke unaturlig at avlingen per dekar er lik for alle 5 årene. Kalkylen representerer fulldyrket eng til slått. Vekt og tørrstoffinnhold er ikke eksplisitt oppgitt, men i grunnlaget for Totalkalkylen refereres det til rundballe som veier 650 kg og har tørrstoffinnhold på 30 prosent. Omregnet til høy med 15 prosent tørrstoff utgjør avlingen: $780 \text{ kg tørrstoff} / 0,85 = 918 \text{ kg høy}$ per dekar. Forutsettes det isteden en tørrstoffprosent på 23, blir avlingen 598 kg tørrstoff per dekar og høyavlingen 704 kg per dekar.

Med utgangspunkt i SO-faktoren for fulldyrket eng, tilgjengelig statistikk og informasjon funnet på internett, er det fastsatt SO-faktorer for de andre grovfôrvekstene samt forskjellen i avling per dekar mellom Sør-Norge og Nord-Norge.

2. Nærmere om grovfôrvekstene

2.1. Arealer

Grovfôrvekster omfatter vekstene fulldyrket eng til slått og beite, overflatedyrket eng til slått og beite, innmarksbeite, korn til krossing og andre grovfôrvekster.

Tabell 2. Grovfôrvekster. 2005 -2009

År	Fulldyrket eng	Overflate- dyrket eng	Innmarksbeite	Korn til krossing	Andre grov- fôrvekster	I alt
	Dekar					
2005	4 858,0	267,7	1 424,1	5,4	150,0	6 705,2
2006	4 896,3	261,1	1 455,9	8,9	140,2	6 762,4
2007	4 905,5	253,8	1 492,1	7,2	130,1	6 788,7
2008	4 884,3	243,3	1 508,1	6,4	124,2	6 766,2
2009	4 828,5	224,5	1 523,5	7,0	112,8	6 696,3
Gjennomsnitt 2005-2009	4 874,5	250,1	1 480,7	7,0	131,5	6 743,7
	Prosent					
Gjennomsnitt 2005-2009	72,3	3,7	22,0	0,1	1,9	100,0

Grovfôrvekster utgjør 2/3 av jordbruksarealet i drift. Innmarksbeite brukes kun til beite, mens de andre vekstene i hovedsak høstes maskinelt, men noe beites. Mesteparten av avlingen fra grovfôrvektene brukes til fôr av jordbruksbedriftene som dyrker vekstene. Det er en viss omsetning av grovfôr til hestehold utenom jordbrukssektoren. Ellers er det liten omsetning av grovfôr og ingen prisstatistikk.

Eng som beites

Avlingspotensialet kan sies å være noenlunde det samme for eng til slått og eng til beite. Den faktiske utnyttingsgraden for beite er ofte lavere pga. tråkkeskader. Utnyttingen av beite avhenger av om det benyttes et skiftesystem, stripebeiting eller bare kontinuerlig beiting av arealet. I håndbokas eksempel fra England er utnyttelsen av beite satt lik 70 prosent.

Resultatene fra Jordbrukstelling 1999 viste at 6 prosent av den fulldyrkede enga og 35 prosent av den overflatedyrkede enga bare ble beitet. For sum eng var prosenten 8. SSBs avlingsstatistikk for år 2000 viste at 14 prosent av engarealet ikke ble høstet ved slått. En regner med at mesteparten av dette ble beitet, men noe ble antakelig ikke høstet verken ved slått eller beiting. For årene 2005-2009 ble i gjennomsnitt 15 prosent ikke høstet ved slått i følge avlingsstatistikken.

En har følgende:

- Beiting inngår ikke i avlingsstatistikken.
- En del av enga blir bare beitet (usikkert hvor mye) og med noe redusert avling.
- En del av enga beites i tillegg til å bli slått (usikkert hvor mye).

Konklusjon: Det korrigeres verken for eng som bare beites eller for beiting i tillegg til slått.

2.2. Avlingsstatistikken for grovfôrvekster

For årene 2005-2009 var gjennomsnittsavlingen per dekar eng *til slått* 607 kg, regnet som høy med 85 prosent tørrstoff. Avling fra beiting før og/eller etter slått kommer i tillegg. Statistikken skiller ikke mellom fulldyrket og overflatedyrket eng.

Tabell 3. Areal og avling av eng til slått

År	Fulldyrket og overflatedyrket eng til slått og beite			Engavling fra slått omregnet til høy, tonn	Engavling som høy, kg per daa	Engavling, kg tørrstoff per daa (høy med 85 % t.s.)
	Areal i alt, dekar	Beregnet areal til slått, dekar	Beregnet eng ikke høstet ved slått, % av areal i alt			
2005	5 125 687	4 374 440	14,7	2 653 576	607	516
2006	5 157 402	4 383 838	15,0	2 599 810	593	504
2007	5 159 294	4 440 583	13,9	2 617 557	589	501
2008	5 127 537	4 348 321	15,2	2 718 294	625	531
2009	5 052 996	4 344 330	14,0	2 695 250	620	527
Gjennomsnitt 2005-2009	5 124 583	4 378 302	14,6	2 656 897	607	516

Avling tørrstoff per dekar er betydelig lavere i SSBs statistikk enn i NILFs kalkyle. Omregnet til gras med 30 prosent tørrstoff blir SSB-avlingen: $516 \text{ kg tørrstoff} / 0,30 \text{ tørrstoff} = 1\,720 \text{ kg}$, som tilsvarer $1\,720 \text{ kg} / 650 \text{ kg/ball} = 2,65$ rundballe á 650 kg. Med endret forutsetning til 23 prosent tørrstoff blir det 3,45 rundballe.

2.3. Andre data

Her gjengis resultater fra 2 artikler på nettsidene til Norsk landbruksrådgivning:

Helgeland (2010)

Forutsetninger:

- Eng med 7 års omløp, gjenleggsår uten dekkvekst: liten avling i gjenleggsåret, ellers 2 slåtter, ikke beiting
- Førkvalitet: Fortørket til 23 prosent tørrstoff, 0,87 FEm per kg tørrstoff
- Rundballe på 650 kg, dvs. 150 kg tørrstoff per balle
- Avling per dekar: Gjenleggsår 150 kg tørrstoff + 6 engår á 650 kg tørrstoff = 4 050 kg tørrstoff / 7 år = 579 kg tørrstoff per år i omløpstiden
- Omregnet til gras utgjør dette $579 \text{ kg tørrstoff} / 0,23 \text{ tørrstoff} = 2\,516 \text{ kg gras}$, som tilsvarer $2\,516 \text{ kg} / 650 \text{ kg per balle} = 3,85$ rundballe per dekar

Videre er det regnet på produksjonskostnader og kommet fram til kr 296 per rundballe. Per dekar blir kostnaden da: $296 \text{ kr/balle} \times 3,85 \text{ rundballe} = 1\,140 \text{ kr per dekar}$. Det er bare 60 kr i differanse mellom dette beløpet og NILFs tall for 2009.

Sør-Trøndelag (2009)

- Førkvalitet: 0,87 FEm per kg tørrstoff
- Variable kostnader: kr 0,73 per FEm
- Kr 150 per rundballe i utgifter til slått, pressing og pakking

Tabell 4. Pris per rundballe. Norsk Landbruksrådgivning Sør-Trøndelag. 2009

Ballevekt, kg	20 % tørrstoff	25 % tørrstoff	30 % tørrstoff
650	233	253	274
700	239	261	283
750	245	269	293
800	252	277	302
850	258	285	312
900	264	293	321

Denne kalkylen ligger svært nær NILFs pris per rundballe; 274 kr per balle mot 270 kr i 2009 i NILF-kalkylen.

Det engelske eksemplet i typologihåndboka

Eksemplet tar utgangspunkt i avling og pris for høy. Alle typer grovfôr regnes om til tørrstoff og energimengde (fôrenheter), som så vektet mot høyprisen og fordelingen av arealet for de ulike typer grovfôr.

Tabell 5. Grovfôrvekster, eksempel fra England

Vekst	SO per hektar, euro	Temporary grass = 100
<i>Arable land</i>		
Temporary grass	548	100
Green maize	610	111
Other forage plants	403	74
<i>Permanent grassland</i>		
Pastures and meadows	489	89
Rough grazings	38	7

2.4. Forholdet mellom fulldyrket eng, overflatedyrket eng og innmarksbeite

Overflatedyrket eng

I den tidligere typologien ble standard dekningsbidrag for overflatedyrket eng og innmarksbeite skjønnsmessig satt til henholdsvis 60 og 5 prosent av standard dekningsbidrag for fulldyrket eng.

Vi har bestemt å ikke dele fulldyrket eng etter alder, det vil si vi overfører ikke fulldyrket eng 5 år eller eldre til «Varig eng og beite».

I gjennomsnitt for 2005-2009 utgjør overflatedyrket eng knapt 5 prosent av sum eng til slått og beite i alt. Et alternativ kunne vært å ikke ha egen SO-faktor for overflatedyrket eng. Imidlertid, en betydelig del av den overflatedyrkede enga brukes bare til beite og at dette reduserer avlingen. I tillegg er det grunn til å anta at overflatedyrket eng til vanlig har noe lavere avling per dekar enn fulldyrket eng.

Statens landbruksforvaltnings statistikk over jordleiepriser kan være til hjelp ved vurdering av fulldyrket eng mot overflatedyrket eng. «Grasdyrking på god jord» vil vanligvis være fulldyrket eng i god hevd, mens overflatedyrket eng trolig i betydelig grad vil inngå i «grasdyrking på dårlig jord». «Dårlig jord» er definert som jord som er dårlig grøftet eller for øvrig i dårlig hevd. Brattlendt, dårlig arrondert eller lite hensiktsmessig arealinndeling ansees også som «dårlig jord».

Tabell 6. Jordleiepriser, middel, hele landet. SLF

	Grasdyrking, god jord, kr/dekar	Grasdyrking, dårlig jord, kr/dekar	Kulturbeite, kr/dekar	Utmarksbeite, kr/dekar
2005	183	97	74	33
2006	202	97	80	32
2007	209	112	74	42
2008	190	91	55	11
2009	203	83	57	13
Gjennomsnitt 2005-2009	197	96	68	26
Forholdstall. Grasdyrking god jord = 100	100	49	35	13

Kilde: Statens landbruksforvaltning

Konklusjon: En betydelig andel av den overflatedyrkede enga brukes bare til beite. Videre antas at avlingen per dekar vanligvis er noe lavere enn for fulldyrket eng. Dette taler for en moderat reduksjon av SO-faktoren i forhold til fulldyrket eng.

Forslag til forholdstall for overflatedyrket eng: 0,8.

Innmarksbeite

For innmarksbeite har vi ingen avlingsstatistikk. Et hjelpemiddel kan være SLFs priser for leie av beite. Innmarksbeite gir antakelig lavere avling per dekar enn kulturbeite, men høyere avling enn utmarksbeite.

På nettet har vi funnet to kalkyler fra FMLA Nord-Trøndelag for verdi av innmarksbeite brukt til ungdyr:

1. Ugjødslet beite 50 dekar: 32 fôrenheter per dag x 140 dager = 4 480 fôrenheter x 1,50 kr/fôrenhet = 6 720 kr / 50 dekar = 134 kr per dekar. Dette tilsvarer 13 prosent av kr 1 040.
2. Gjødslet beite 50 dekar: 64 fôrenheter per dag x 140 dager = 8 960 fôrenheter x 1,50 kr/fôrenhet = 13 440 kr / 50 dekar = 269 kr per dekar. Dette tilsvarer 26 prosent av kr 1 040.

Vi foreslår en forsiktig oppjustering sammenlignet med den tidligere typologien.

Forslag: forholdstall for innmarksbeite: 0,15.

Andre grovfôrvekster (grønnfôrvekster)

I tidligere typologi ble det brukt samme standard dekningsbidrag som for eng til slått. Arealet utgjør under 3 prosent av engarealet. I følge avlingsstatistikken for årene 2005-2009 utgjorde raigras 46 prosent av arealet og grønnfôrblandinger og kornvekster 45 prosent av arealet. Resten var rotvekster, fôrraps, fôrmargkål mv.

I utgangspunktet vurderes avlingsutbyttet per dekar å være nær fulldyrket eng til slått. Det er noen forhold ved dyrkingen som kan trekke avlingsnivået ned:

- En del av arealet med grønnfôrvekster sås først etter at det er tatt ei grasavling
- Grønnfôrvekster er forgrøde for andre vekster som sås om høsten

I begge tilfeller får ikke grønnfôret utnyttet hele vekstsesongen. Dessuten brukes en del av avlingen direkte til oppfôring eller beiting. Beiting medfører tråkkeskader.

En usikker beregning basert på avlingsstatistikken gir ei tørrstoffavling per dekar på bare 350 kg, mot 516 kg for eng til slått. Andre grovfôrvekster gir altså bare 68 prosent tørrstoff sammenlignet med eng til slått. Beregningen basert på det engelske eksemplet ga 74 prosent tørrstoff målt mot eng til slått. FEM per kg tørrstoff er gjennomgående noe høyere for andre grovfôrvekster enn for eng til slått, og dette øker verdien av andre grovfôrvekster.

Konklusjon: Avlingsstatistikken for grovfôrvekster er usikker. Forholdstallet settes til 0,8.

2.5. Region

Avlingsstatistikken for perioden 2005-2009 viser at avlingen per dekar eng til slått i Nord-Norge er 66 prosent av avlingen per dekar i Sør-Norge.

Forslag: Forholdstallet settes til 0,66 for alle grovfôrvekster i Nord-Norge.

3. Sammendrag

Vi har kommet fram til følgende SO-faktorer for grovfôrvekstene:

Tabell 7. SO-faktorer for grovfôrvekster. 2010

	Fulldyrket eng til slått og beite		Overflatedyrket eng til slått og beite		Innmarksbeite		Andre grovfôrvekster	
	Forholds-tall	SO per daa, kr	Forholds-tall	SO per daa, kr	Forholds-tall	SO per daa, kr	Forholds-tall	SO per daa, kr
Sør-Norge	1,00	1 040	0,80	832	0,15	156	0,80	832
Nord-Norge	0,66	686	0,53	549	0,10	103	0,53	549

Vedlegg 4: Faktorer for standard omsetning (SO)

Eurokurs 2005-2009: 8,20621

Hvete (vårhvete + høsthvete)

Enhet: dekar	2005			2006			2007			2008			2009			Gjennomsnitt 2005-2009		
	Produksjon, kg	Pris kr/kg	Verdi, kr	Produksjon, kg	Pris kr/kg	Verdi, kr	Produksjon, kg	Pris kr/kg	Verdi, kr	Produksjon, kg	Pris kr/kg	Verdi, kr	Produksjon, kg	Pris kr/kg	Verdi, kr	Produksjon, kg	Pris kr/kg	Verdi, kr
Korn	489	2,05	1 001	416	2,01	836	440	2,08	914	487	2,13	1 038	341	2,28	778	434,6	2,10	913,5
Halm	24	0,30	7	21	0,30	6	22	0,35	8	37	0,35	13	26	0,40	10	25,9	0,34	8,9
SO per dekar, kr			1 008			843			921			1 051			789			922
SO per hektar, euro																		1 124

Kilder:

Korn, produksjon: SSB, Korn og oljevekster, areal og avlinger.

Korn, pris: BFJ, Totalalkylen; salg og hjemmeforbruk.

Halm: Det er regnet en brutto halmproduksjon lik 50 prosent av kornproduksjonen. Videre utnyttes 10 prosent av halmen i årene 2005-2007 og 15 prosent i årene 2008-2009.

Kommentar:

For eventuelt hveteareal i Nord-Norge brukes SO multiplisert med 0,5.

SO per dekar, kr

SO per hektar, euro

461

562

Rug, inklusive rughvete

Enhet: dekar	2005			2006			2007			2008			2009			Gjennomsnitt 2005-2009		
	Produksjon, kg	Pris kr/kg	Verdi, kr	Produksjon, kg	Pris kr/kg	Verdi, kr	Produksjon, kg	Pris kr/kg	Verdi, kr	Produksjon, kg	Pris kr/kg	Verdi, kr	Produksjon, kg	Pris kr/kg	Verdi, kr	Produksjon, kg	Pris kr/kg	Verdi, kr
Korn	502	1,82	914	431	1,88	811	524	1,86	974	583	1,97	1 149	385	2,07	798	485,0	1,92	929,3
Halm	25	0,30	8	22	0,30	6	26	0,35	9	29	0,35	10	19	0,40	8	24,3	0,34	8,2
SO per dekar, kr			922			818			983			1 159			806			938
SO per hektar, euro																		1 142

Kilder:

Korn, produksjon: SSB, Korn og oljevekster, areal og avlinger.

Korn, pris: BFJ, Totalalkylen; salg og hjemmeforbruk (rug).

Halm: Det er regnet en brutto halmproduksjon lik 50 prosent av kornproduksjonen. Videre utnyttes 10 prosent av halmen.

Kommentar:

For eventuelt rug-/rughveteareal i Nord-Norge brukes SO multiplisert med 0,5.

SO per dekar, kr

SO per hektar, euro

469

571

Bygg	2005			2006			2007			2008			2009			Gjennomsnitt 2005-2009		
	Produksjon, kg	Pris kr/kg	Verdi, kr	Produksjon, kg	Pris kr/kg	Verdi, kr	Produksjon, kg	Pris kr/kg	Verdi, kr	Produksjon, kg	Pris kr/kg	Verdi, kr	Produksjon, kg	Pris kr/kg	Verdi, kr	Produksjon, kg	Pris kr/kg	Verdi, kr
Korn	361	1,73	624	353	1,75	617	345	1,77	612	429	1,97	845	347	2,11	734	367,0	1,87	686,3
Halm	18	0,30	5	18	0,30	5	17	0,35	6	21	0,35	8	17	0,40	7	18,4	0,34	6,2
SO per dekar, kr			629			622			618			853			740			693
SO per hektar, euro																		844

Kilder:

Korn, produksjon: SSB, Korn og oljevekster, areal og avlinger.

Korn, pris: BFJ, Totalkalkylen; salg og hjemmeforbruk.

Halm: Det er regnet en brutto halmproduksjon lik 50 prosent av komproduksjonen. Videre utnyttes 10 prosent av halmen.

Kommentar:

Forbyggareal i Nord-Norge brukes SO multiplisert med 0,5.

SO per dekar, kr

346

SO per hektar, euro

422

Havre

Enhet, dekar	2005			2006			2007			2008			2009			Gjennomsnitt 2005-2009		
	Produksjon, kg	Pris kr/kg	Verdi, kr	Produksjon, kg	Pris kr/kg	Verdi, kr	Produksjon, kg	Pris kr/kg	Verdi, kr	Produksjon, kg	Pris kr/kg	Verdi, kr	Produksjon, kg	Pris kr/kg	Verdi, kr	Produksjon, kg	Pris kr/kg	Verdi, kr
Korn	376	1,51	568	336	1,57	527	381	1,62	618	421	1,82	766	341	1,96	670	371,0	1,70	630,0
Halm	19	0,30	6	17	0,30	5	19	0,35	7	21	0,35	7	17	0,40	7	18,6	0,34	6,3
SO per dekar, kr			574			532			625			774			676			636
SO per hektar, euro																		775

Kilder:

Korn, produksjon: SSB, Korn og oljevekster, areal og avlinger.

Korn, pris: BFJ, Totalkalkylen; salg og hjemmeforbruk (havre, blandkorn og erter).

Halm: Det er regnet en brutto halmproduksjon lik 50 prosent av komproduksjonen. Videre utnyttes 10 prosent av halmen.

Kommentar:

For eventuelt havreareal i Nord-Norge brukes SO multiplisert med 0,5.

SO per dekar, kr

318

SO per hektar, euro

388

Poteter		2005		2006		2007		2008		2009		Gjennomsnitt 2005-2009	
Enhet: dekar		Produksjon, kg	Pris kr/kg	Verdi, kr	Produksjon, kg	Pris kr/kg	Verdi, kr	Produksjon, kg	Pris kr/kg	Verdi, kr	Produksjon, kg	Pris kr/kg	Verdi, kr
Poteter		2 305	1,80	4 149	2 693	1,98	5 326	2 280	2,03	4 636	2 782	1,99	5 535
SO per dekar, kr				4 149		5 326		4 636		5 535	2 419	2,26	5 457
SO per hektar, euro				4 149		5 326		4 636		5 457	2 495,8	2,01	5 020,6
													5 021
													6 118
Kilder:													
Poteter, produksjon: SSB, Potet- og grovfrøavliger.													
Poteter, pris: BFJ, Totalkalkylen, sum poteter (uten tilskudd).													
Kommentar:													
Gjennomsnittsavlingen i Nord-Norge er 51 prosent av gjennomsnittsavlingen i Sør-Norge. Det er grunn til å tro at mesteparten av avlingen i Nord-Norge blir solgt som matpoteter, men noe vil ikke holde matpotetkvalitet og blir brukt til fôr/vraket. På landsbasis er prisen på matpoteter 60 prosent høyere enn prisen for poteter i alt. På denne bakgrunn setter en for Nord-Norge avlingen til 50 prosent av avlingen for hele landet og pris per kg til 50 prosent over gjennomsnittsprisen for hele landet.													
											1247,9	3,02	3 765
													4 589

Erter og bønner til konserverindustri (høstet før modning)

Enhet: dekar	2005			2006			2007			2008			2009			Gjennomsnitt 2005-2009		
	Produksjon, kg	Pris kr/kg	Verdi, kr	Produksjon, kg	Pris kr/kg	Verdi, kr	Produksjon, kg	Pris kr/kg	Verdi, kr	Produksjon, kg	Pris kr/kg	Verdi, kr	Produksjon, kg	Pris kr/kg	Verdi, kr	Produksjon, kg	Pris kr/kg	Verdi, kr
Erter	559	2,27	1 269	485	2,30	1 116	316	2,30	727	690	2,66	1 835	545	2,81	1 531	519,0	2,50	1 295,6
Bønner	891	3,60	3 208	925	3,59	3 321	606	3,51	2 127	974	4,07	3 964	929	4,10	3 809	865,0	3,80	3 285,7
Vektet SO per dekar, kr	592		1 461	529		1 336	342		854	726		2 104	602		1 867	558,2		1 525
SO per hektar, euro																		1 858

Kilder:

Erter og bønner, produksjon: SSB, Høgebruksavlinger (opplysninger gitt av kontraktvirkernes landslag).

Erter og bønner, pris: BFJ, Totalalkylen; hageerter og bønner.

Kommentar:

Vekting er gjort på grunnlag av SSB Høgebruksavlinger, gjennomsnittlig arealfordeling 2005-2009:

	Areal, dekar		I alt	Andel	
	Erter	Bønner		Erter	Bønner
2005	6 097	670	6 767	0,901	0,099
2006	6 750	750	7 500	0,900	0,100
2007	6 330	635	6 965	0,909	0,091
2008	6 718	970	7 688	0,874	0,126
2009	4 335	750	5 085	0,853	0,147

For eventuelt areal i Nord-Norge brukes SO multiplisert med 0,5.

SO per dekar, kr

SO per hektar, euro

762

829

Grønnsaker og jordbær på friland

Enhet: dekar	2005			2006			2007			2008			2009			Gjennomsnitt 2005-2009		
	Produksjon, kg	Pris kr/kg	Verdi, kr	Produksjon, kg	Pris kr/kg	Verdi, kr	Produksjon, kg	Pris kr/kg	Verdi, kr	Produksjon, kg	Pris kr/kg	Verdi, kr	Produksjon, kg	Pris kr/kg	Verdi, kr	Produksjon, kg	Pris kr/kg	Verdi, kr
Guilot	3 575	4,33	15 480	3 218	4,62	14 867	3 369	4,93	16 609	3 171	5,34	16 933	3 090	6,10	18 849	3 284,6	5,04	16 547,6
Hodekål (høst/vinter)	4 928	2,27	11 187	4 925	2,92	14 381	4 235	3,90	16 517	4 539	3,42	15 523	4 745	4,12	19 549	4 674,4	3,30	15 431,4
Kepaløk	2 839	4,83	13 712	2 742	4,55	12 476	2 417	4,86	11 747	2 753	4,45	12 251	2 413	5,38	12 982	2 632,8	4,80	12 633,6
Blomkål	1 680	7,13	11 978	1 646	6,98	11 489	1 403	9,23	12 950	1 545	9,09	14 044	1 632	9,03	14 737	1 581,2	8,25	13 039,6
Brokkoli	994	13,04	12 962	1 077	13,58	14 626	837	18,47	15 459	895	14,49	12 969	768	13,74	10 552	914,2	14,56	13 313,5
Isbergsalat	1 949	10,26	19 997	1 765	10,47	18 480	1 688	11,67	19 699	1 810	12,11	21 919	1 665	12,54	20 879	1 775,4	11,37	20 194,7
Jordbær	585	21,10	12 344	669	19,81	13 253	600	22,80	13 680	640	27,80	17 792	604	28,18	17 021	619,6	23,92	14 817,8
Vektet SO per dekar, kr	2 126		13 898	2 040		14 056	1 946		14 987	2 052		16 348	1 991		16 837	2 031,0	7,50	15 225
SO per hektar, euro																		18 553

Kilder:

Grønnsaker, produksjon: SSB, Hagebruksavlinger.

Grønnsaker, pris: BF-J, Totalkalkylen

Kommentar:

Vekting er gjort på grunnlag av SSB Hagebruksavlinger, gjennomsnittlig arealfordeling 2005-2009:

	Areal, dekar			I alt	Andel			I alt
	Guilot	Hodekål	Kepaløk		Blomkål	Broccoli	Isberg-salat	
2005	12 376	3 800	6 744	5 972	4 126	5 345	16 286	54 649
2006	12 290	3 722	6 830	6 071	4 412	5 751	15 897	54 973
2007	12 334	3 920	7 621	6 241	4 170	6 224	15 226	55 736
2008	13 657	3 883	8 251	6 559	4 031	6 480	15 002	57 863
2009	14 466	3 933	8 516	6 291	3 943	6 998	15 096	59 243

Det brukes samme SO for Nord-Norge.

Urter på friland

Enhet: dekar

Kommentar:

Ved rapportering til Eurostat skilles grønnsaker og urter. Urter gis samme SO som grønnsaker på friland.

Blomster på friland*

Enhet: dekar	2005		2006		2007		2008		2009		Gjennomsnitt 2005-2009	
	Produksjon, daa	Verdi, kr	Produksjon, daa	Verdi, kr	Produksjon, daa	Verdi, kr	Produksjon, daa	Verdi, kr	Produksjon, daa	Verdi, kr	Produksjon, daa	Verdi, kr
Ferdigplen	0,40	27 979	0,40	28 734	0,40	28 807	0,40	29 709	0,40	30 562	0,40	29 168
Blomster		11 191		11 494		11 523		11 884		12 225		11 663,3
Vektet SO per dekar, kr		13 898		14 056		14 987		16 348		16 837		15 225,1
SO per hektar, euro		11 742		12 015		12 227		12 791		13 163		12 387
												15 095

Kilder:

Plen, produksjon: Gartnerforbundet anslår at produksjonsarealet er 2,5 ganger arealet det blir solgt plen fra per år.
 Plen, pris: Vanlig pris funnet på nettet i 2011 for kjøp av 300 kvm plen er 32 kr/kvm, eksklusive mva. Gartnerforbundet vurderer 35-40 kr per kvm til å være en ok gjennomsnittspris.
 En har brukt 32 kr per kvm i 2011 og regnet denne tilbake til 2005-2009 vha konsumprisindeksen.
 Blomster: En bruker SO for grønnsaker på friland.

Kommentar:

For 2008 anslår Gartnerforbundet produksjonsarealet til 6 000 daa og førsteårsværdien til 60-65 mill. kr. Dette gir en inntekt per daa på 10 000 - 10 800 kr.

Dyrking av blomster på friland har lite omfang. Areal beregnes som:

Planteskoleareal og blomsterdyrking på friland, daa 3 075
 + planteskoleareal fra Hagebruksskjema, LT 2010 1 807
 = Blomster 1 268

Vekting er gjort på grunnlag av ferdigplenareal og beregnet areal til blomsterdyrking:

	Dekar	Andel
F.plen	4969	0,797
Blomster	1 268	0,203
	6237	1,000

Det brukes samme SO for Nord-Norge.

*Det ble i ettertid oppdaget en feil i arealet av blomster som inngår i vektingen av SO-faktoren. Riktig vektet SO-faktor per dekar skulle ha vært kr 11 809.

Blomster i veksthus

Enhet: dekar	2005			2006			2007			2008			2009			Gjennomsnitt 2005-2009		
	Produksjon, stk	Pris kr	Verdi, kr	Produksjon, stk	Pris kr	Verdi, kr	Produksjon, stk	Pris kr	Verdi, kr	Produksjon, stk	Pris kr	Verdi, kr	Produksjon, stk	Pris kr	Verdi, kr	Produksjon, stk	Pris kr	Verdi, kr
Potteplanter			939 278			1 113 360			1 213 570			1 206 459			1 127 098,9			
Snittblomster			656 380			616 561			557 671			586 742			607 285,5			
Utplantingsplanter			522 324			595 775			475 396			552 928			530 484,9			
Vektet SO per dekar, kr			744 458			833 746			815 827			876 628			819 428			
SO per hektar, euro															998 546			

Kilder:

NILF, Håndbok for driftsplanlegging, BFJ, grunnleggsdokument til Totalkalkylen.

Kommentar:

Det er utarbeidet SO for et utvalg av hhv potteplanter, snittblomster og utplantingsplanter. Vekster som inngår er:

- Potteplanter: juleglede, julesjerne og hiemalisbegonia

- Snittblomster: krysanternum, tulipaner og roser

- Utplantingsplanter: stenor

Innenfor hhv potteplanter og snittblomster er SO vektet etter mengde solgt vare for vekstene som inngår.

Deretter er vektning av potteplanter, snittblomster og utplantingsplanter gjort etter verdi i mill kroner av produksjonen i følge BFJ, grunnleggsdokument til Totalkalkylen:

	Verdi, mill kr			Andel		
	Potteplanter	Snittblomster	Utplantingsplanter	Potteplanter	Snittblomster	Utplantingsplanter
2005	465,8	468,9	222,6	0,402	0,405	0,192
2006	490,1	394,7	250,3	0,432	0,348	0,221
2007	493,5	395,9	236,2	0,438	0,352	0,210
2008	488,6	388,3	276,4	0,424	0,337	0,240
2009	578,5	294,3	325,9	0,483	0,246	0,272
Gj.sn.	503,3	388,4	262,3	0,436	0,337	0,227

Det brukes samme SO for Nord-Norge.

Engfrø og annen såfôrproduksjon

Enhet, dekar	2005		2006		2007		2008		2009		Gjennomsnitt 2005-2009	
	Produksjon, kg	Verdi, kr	Produksjon, kg	Verdi, kr	Produksjon, kg	Verdi, kr	Produksjon, kg	Verdi, kr	Produksjon, kg	Verdi, kr	Produksjon, kg	Verdi, kr
Engfrø	57	1 081	57	1 264	57	1 264	57	1 487	57	1 491	57,0	1 309,2
SO per dekar, kr	18,97	1 081	21,45	1 223	22,18	1 264	26,08	1 487	26,16	1 491	22,97	1 309
SO per hektar, euro												1 595

Kilder:

Engfrø, produksjon: NILF (usikkert anslag).

Engfrø, pris: BFJ, Totalkalkylen.

Kommentar:

Annen såfôrproduksjon enn engfrø har ubetydelig omfang.

Det brukes samme SO for Nord-Norge.

Annet jordbruksareal i drift (ikke berettiget produksjonstilskudd)

Enhet, dekar	80
SO per dekar, kr	97
SO per hektar, euro	

Kommentar:

Produksjon av ferdigplent skilles ut og inngår i kalkylen for blomster på friland. Forskjellige vekster som vi ikke vet hva er blir da igjen, bl.a. sum av vekster som hver for seg utgjør under 1 dekar.

SO settes skjønnsmessig til 80 kr. Dette er lavere enn noen av de andre vekstene, og veksten gis dermed liten betydning ved klassifisering.

Det brukes samme SO for Nord-Norge.

Brakket areal, inklusive grønngjødsling

Enhet, dekar	0
SO per dekar, kr	0
SO per hektar, euro	

Kommentar:

Jf. Håndboka settes SO lik 0.

Overflatedyrket eng til slått og beite

Enhet: dekar

Det brukes SO for fulldyrket eng til slått og beite multiplisert med 0,8.

SO per dekar, kr	832
SO per hektar, euro	1 014

For overflatedyrket eng til slått og beite i Nord-Norge brukes SO multiplisert med 0,66 (SO fulldyrket eng * 0,8 * 0,66).

SO per dekar, kr	549
SO per hektar, euro	669

Innmarksbeite

Enhet: dekar

Det brukes SO for fulldyrket eng til slått og beite multiplisert med 0,15.

SO per dekar, kr	156
SO per hektar, euro	190

For innmarksbeite i Nord-Norge brukes SO multiplisert med 0,66 (SO fulldyrket eng * 0,15 * 0,66).

SO per dekar, kr	103
SO per hektar, euro	125

Frukt

Enhet: dekar	2005			2006			2007			2008			2009			Gjennomsnitt 2005-2009		
	Produksjon, kg	Pris kr/kg	Verdi, kr	Produksjon, kg	Pris kr/kg	Verdi, kr	Produksjon, kg	Pris kr/kg	Verdi, kr	Produksjon, kg	Pris kr/kg	Verdi, kr	Produksjon, kg	Pris kr/kg	Verdi, kr	Produksjon, kg	Pris kr/kg	Verdi, kr
Epler	645	7,83	5 050	910	7,24	6 588	661	9,09	6 008	994	9,09	9 035	798	9,68	7 725	801,6	8,58	6 881,5
Plommer	357	19,01	6 787	432	18,22	7 871	379	20,25	7 675	365	22,98	8 388	364	23,72	8 634	379,4	20,75	7 870,8
Moreller	245	45,14	11 059	418	36,49	15 253	208	35,07	7 295	285	42,49	12 110	367	41,28	15 150	304,6	39,96	12 173,2
Vektet SO per dekar, kr	558		5 938	784		7 671	569		6 409	811		9 241	678		8 629	680,0	11,14	7 578
SO per hektar, euro																		9 234

Kilder:

Frukt, produksjon: SSB, Hagebruksavlinger.

Frukt, pris: BFJ, Totalkalkylen.

Kommentar:

Vekting er gjort på grunnlag av SSB Hagebruksavlinger, gjennomsnittlig arealfordeling 2005-2009:

	Areal, dekar		I alt		Andel	
	Epler	Plommer	Epler	Plommer	Epler	Plommer
2005	16 948	3 696	22 968	0,161	0,101	1,000
2006	16 445	3 522	22 223	0,158	0,102	1,000
2007	16 522	3 609	22 441	0,161	0,103	1,000
2008	16 820	4 066	23 304	0,174	0,104	1,000
2009	17 035	4 174	23 567	0,177	0,100	1,000

Det brukes samme SO for Nord-Norge.

Andre bær enn jordbær

Enhet: dekar	2005			2006			2007			2008			2009			Gjennomsnitt 2005-2009		
	Produksjon, kg	Pris kr/kg	Verdi, kr	Produksjon, kg	Pris kr/kg	Verdi, kr	Produksjon, kg	Pris kr/kg	Verdi, kr	Produksjon, kg	Pris kr/kg	Verdi, kr	Produksjon, kg	Pris kr/kg	Verdi, kr	Produksjon, kg	Pris kr/kg	Verdi, kr
Bringebær	604	19,36	11 693	714	23,73	16 943	633	26,64	16 863	661	26,51	17 523	833	30,22	25 173	689,0	25,60	17 639,2
Solbær	289	7,33	2 118	289	7,26	2 098	293	7,40	2 168	280	7,42	2 078	295	10,20	3 009	289,2	7,93	2 294,3
Vektet SO per dekar, kr	473		7 712	533		10 607	486		10 515	502		11 097	612		16 075	521,3	21,49	11 201
SO per hektar, euro																		13 650

Kilder:

Bær, produksjon: SSB, Høgebruksavlinger.

Bær, pris: BFJ, Totalkalkylen.

Kommentar:

Vekting er gjort på grunnlag av SSB Høgebruksavlinger, gjennomsnittlig arealfordeling 2005-2009:

	Areal, dekar		I alt	Andel
	Bringe-bær	Solbær		
2005	3 665	2 609	6 274	0,584
2006	3 720	2 770	6 490	0,573
2007	3 641	2 769	6 410	0,568
2008	3920	2 793	6 713	0,584
2009	4074	2 837	6 911	0,589

Det brukes samme SO for Nord-Norge.

Planteskole

Enhet: dekar

SO er beregnet som: salgsverdi av egenproduserte planter, ekskl planter solgt til viderekultur i annen jordbruksbedrift dividert med planteskoleareal.

	2006		2010		Gjennomsnitt 2005-2009	
	Total salgsverdi, 1000 kr	Areal, daa	Total salgsverdi, 1000 kr	Areal, daa	Salgsverdi per daa, kr	Salgsverdi per daa, kr
SO per dekar, kr	182 773	3 060	211 796	1 599	132 440	96 087
SO per hektar, euro						117 090

Kilder:

SSB, Veksthus- og planteskoletelling 2007, Landbrukstelling 2010, Høgebruksundersøkelsen 2010.

Kommentar:

Tall for 2010 gjelder planteskoler med oppgitt salgsverdi. 77 av 166 planteskoler hadde oppgitt salgsverdi. Planteskoler med oppgitt salgsverdi representerte 1 599 daa av totalt 2 320 daa.

Det brukes samme SO for Nord-Norge.

8.20621

Eurokurs 2005-2009:

Hest

	2005			2006			2007			2008			2009			Gjennomsnitt 2005-2009		
	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr
Kjøtt, kg	16	4,08	63	14	4,63	63	12	4,46	52	11	6,93	73	13	6,43	80	13	5,20	66
Salg føll mv., stk	0,032	15000	475	0,030	15000	457	0,029	15000	433	0,031	16000	489	0,032	17000	549	0,031	15618	480
SO per dyr, kr			538			521			485			562			629			547
SO per dyr, euro																		67

Kilder:

Kjøtt, produksjon: SSB. Kontrollerte slakt; total slaktevekt for hest. Totalpopulasjonen; antall hester i alt. Total slaktevekt / antall hester i alt = gj.sn. kg slakt per hest.

Kjøtt, pris: BFJ, Totalalkylen; registrert salg

Salg føll mv., antall: BFJ, grunnlagsdokument for Totalalkylen; salg av levende dyr fra jordbruket til andre sektorer. Totalpopulasjonen; antall hester i alt. Antall solgte dyr / antall hester i alt = gj.sn. ant dyr solgt per hest. Beregnet ant solgte føll mv. blir da: gj.sn. ant hester 2005-2009 på jordbruksbedrifter (30 019 + 31 154 + 32 946 + 34 387 + 35 625) / 5 * 0,031 = 1 018

Salg føll mv., pris: BFJ, grunnlagsdokument for Totalalkylen; salg av levende dyr fra jordbruket til andre sektorer.

Kommentar:

Kjøtt, produksjon: Kontrollerte slakt omfatter også hester som ikke tilhører totalpopulasjonen, men det er ikke korrigert for dette. BFJ, Totalalkylen bruker også tilnærmet samme totale slaktemengde som registreres i Kontrollerte slakt.

Salg føll mv.: Det er ikke korrigert for salg innenfor jordbruket.

Kalv under 1 år

SO skal bare beregnes for overskudd av kalver på jordbruksbedriften, dvs. dersom ant kalver under 1 år > (antall melkekyr + antall ammekyr).

	2005			2006			2007			2008			2009			Gjennomsnitt 2005-2009		
	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr
Kvigeikalv, stk	0,5	4 738	2 369	0,5	4 955	2 477	0,5	5 054	2 527	0,5	5 523	2 761	0,5	5 998	2 999	0,5		2 627
Oksekalv, stk	0,5	5 367	2 683	0,5	5 612	2 806	0,5	5 724	2 862	0,5	6 255	3 128	0,5	6 793	3 397	0,5		2 975
+ spedkalv, stk	-1	2 200	-2 200	-1	2 200	-2 200	-1	2 350	-2 350	-1	2 500	-2 500	-1	2 500	-2 500	-1		-2 350
SO per dyr, kr			2 853			3 083			3 039			3 389			3 895			3 252
SO per dyr, euro																		396

Kilder:

Kvigeikalv og oksekalv, pris: Pris for påsatt kvige fra kalkylen for kvige 1- < 2 år og pris for påsatt okse fra kalkylen for okse 1- < 2 år.

Spedkalv, pris: NILF, Håndbok for driftsplanlegging

Kommentar:

Det er ikke tatt hensyn til at noen kalver slaktes før de er 1 år. Gj.sn. antall kalveslakt per år i perioden 2005-2009 har utgjort ca. 6 prosent av beregnet totalt antall kalver < 1 år.

Det er regnet 50 prosent kvigeikalv og 50 prosent oksekalv ved 1 års alder.

Okse 1 år - < 2 år	2005			2006			2007			2008			2009			Gjennomsnitt 2005-2009		
	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr
Kjøttproduksjon																		
Okse kjøttverdi, stk	1	10 891	10 891	1	11 072	11 072	1	11 591	11 591	1	12 334	12 334	1	13 289	13 289	1		11 835
+ påsatt okse, stk	-1	5 367	-5 367	-1	5 612	-5 612	-1	5 724	-5 724	-1	6 255	-6 255	-1	6 793	-6 793	-1		-5 950
SO per dyr, kr			5 524			5 460			5 867			6 079			6 496			5 885
SO per dyr per år, kr	1,94		10 717	1,94		10 593	1,94		11 382	1,94		11 793	1,94		12 602	1,94		11 418
Melkeproduksjon																		
Okse kjøttverdi, stk	1	10 891	10 891	1	11 072	11 072	1	11 591	11 591	1	12 334	12 334	1	13 289	13 289	1		11 835
+ påsatt okse, stk	-1	5 367	-5 367	-1	5 612	-5 612	-1	5 724	-5 724	-1	6 255	-6 255	-1	6 793	-6 793	-1		-5 950
SO per dyr, kr			5 524			5 460			5 867			6 079			6 496			5 885
SO per dyr per år, kr	1,96		10 828	1,96		10 702	1,96		11 500	1,96		11 915	1,96		12 732	1,96		11 535
Vektet SO per dyr, kr			10 809			10 681			11 477			11 890			12 704			11 512
SO per dyr, euro																		1 403

Kilder:

Okse kjøttverdi og påsatt okse, pris: NILF.

Kommentar:

Det er regnet oppføring av 2 dyr per år og en dødelighet på 3 prosent i kjøttproduksjon og 2 prosent i melkeproduksjon.
Vektet SO er gjort på grunnlag av SSBs totalpopulasjon.

	Antall		Kyr i alt	Andel	
	Melkekyr	Ammekyr		Melkekyr	Ammekyr
2005	265 186	55 651	320 837	0,827	0,173
2006	259 084	59 374	318 458	0,814	0,186
2007	253 364	60 945	314 309	0,806	0,194
2008	248 283	63 237	311 520	0,797	0,203
2009	239 637	66 651	306 288	0,782	0,218
Gj.sn.	253 111	61 172	314 282	0,805	0,195

Okse 2 år og eldre	2005			2006			2007			2008			2009			Gjennomsnitt 2005-2009		
	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr
Okse kjøttverdi, stk	1	11 732	11 732	1	11 926	11 926	1	12 485	12 485	1	13 286	13 286	1	14 315	14 315	1	12 749	12 749
+ påsatt okse, stk	-1	10 891	-10 891	-1	11 072	-11 072	-1	11 591	-11 591	-1	12 334	-12 334	-1	13 289	-13 289	-1	11 835	-11 835
SO per dyr, kr			840			854			894			952			1 026			913
SO per dyr, kr	5,94		4 992	5,94		5 075	5,94		5 313	5,94		5 654	5,94		6 092	5,94		5 425
SO per dyr, euro																		661

Kilder:

Kjøttverdi og påsatt okse, pris: NILF.

Kommentar:

Det er regnet en dødelighet på 1 prosent og at oksene føres fra 24 til 26 måneder, dvs. 6 okser á 2 måneder per år.

Kvige 2 år og eldre

	2005			2006			2007			2008			2009			Gjennomsnitt 2005-2009		
	Produksjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produksjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produksjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produksjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produksjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produksjon	Pris, kr	Verdi, kr
Kjøttproduksjon																		
Kjøtt																		
Kvige kjøttverdi, stk	1	9 066	9 066	1	9 214	9 214	1	9 647	9 647	1	10 266	10 266	1	11 061	11 061	1	11 061	9 851
+ pasatt kvige, stk	-1	8 732	-8 732	-1	8 875	-8 875	-1	9 292	-9 292	-1	9 887	-9 887	-1	10 653	-10 653	-1	10 653	-9 488
SO (kjøtt 1) per dyr, kr		334	334		339	339		355	355		379	379		408	408		408	363
SO (kjøtt 1) per dyr per år, kr	11,76	3 930	3 930	11,76	3 992	3 992	11,76	4 177	4 177	11,76	4 451	4 451	11,76	4 794	4 794	11,76	4 794	4 269
Livdyr																		
Drektig kvige, stk	1	8 622	8 622	1	8 535	8 535	1	8 893	8 893	1	9 913	9 913	1	10 495	10 495	1	10 495	9 291
+ pasatt kvige, stk	-1	8 264	-8 264	-1	8 171	-8 171	-1	8 512	-8 512	-1	9 507	-9 507	-1	10 058	-10 058	-1	10 058	-8 903
SO (kjøtt 2) per dyr, kr		358	358		364	364		381	381		405	405		437	437		437	389
SO (kjøtt 2) per dyr per år, kr	11,76	4 208	4 208	11,76	4 277	4 277	11,76	4 478	4 478	11,76	4 765	4 765	11,76	5 135	5 135	11,76	5 135	4 573
Vektet SO (kjøtt), kr		4 125	4 125		4 192	4 192		4 388	4 388		4 671	4 671		5 032	5 032		5 032	4 482
Melkeproduksjon																		
Kjøtt																		
Kvige kjøttverdi, stk	1	9 066	9 066	1	9 214	9 214	1	9 647	9 647	1	10 266	10 266	1	11 061	11 061	1	11 061	9 851
+ pasatt kvige, stk	-1	8 732	-8 732	-1	8 875	-8 875	-1	9 292	-9 292	-1	9 887	-9 887	-1	10 653	-10 653	-1	10 653	-9 488
SO (melk 1) per dyr, kr		334	334		339	339		355	355		379	379		408	408		408	363
SO (melk 1) per dyr per år, kr	11,76	3 930	3 930	11,76	3 992	3 992	11,76	4 177	4 177	11,76	4 451	4 451	11,76	4 794	4 794	11,76	4 794	4 269
Livdyr																		
Drektig kvige, stk	1	10 143	10 143	1	10 041	10 041	1	10 482	10 482	1	11 662	11 662	1	12 347	12 347	1	12 347	10 931
+ pasatt kvige, stk	-1	9 785	-9 785	-1	9 677	-9 677	-1	10 082	-10 082	-1	11 257	-11 257	-1	11 910	-11 910	-1	11 910	-10 542
SO (melk 2) per dyr, kr		358	358		364	364		381	381		405	405		437	437		437	389
SO (melk 2) per dyr per år, kr	11,76	4 208	4 208	11,76	4 277	4 277	11,76	4 478	4 478	11,76	4 765	4 765	11,76	5 135	5 135	11,76	5 135	4 573
Vektet SO (melk), kr		4 181	4 181		4 249	4 249		4 448	4 448		4 734	4 734		5 101	5 101		5 101	4 542
Vektet SO per dyr, kr		4 171	4 171		4 238	4 238		4 437	4 437		4 721	4 721		5 086	5 086		5 086	4 530
SO per dyr, euro																		552

Kilder:

Kjøttverdi, pasatt kvige, pris og drektig kvige, pris: NILF.

Kommentarer:

Det er regnet en oppføringsstid på 1 måned for dyr til slakt eller pasatt og en dødelighet på 2 prosent.

Vektet SO (kjøtt) og vektet SO (melk) er gjort på grunnlag av svenske forholdstall. Se forholdstall under kvige 1 år - < 2 år.

Vektet SO er gjort på grunnlag av SSBs totalpopulasjon. Se antall og forholdstall under øke 1 år - < 2 år.

Melkeku	2005			2006			2007			2008			2009			Gjennomsnitt 2005-2009		
	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr
Melk, liter	5 677	3,57	20 267	5 751	3,60	20 704	6 004	3,84	23 055	6 053	3,88	23 486	6 178	4,21	26 009	5 933	3,83	22 704
Kuljøtt, kg	101,1	28,99	2 931	101,8	29,47	3 000	103,7	30,85	3 199	104,8	32,83	3 441	105,8	35,37	3 742	103,4	31,54	3 263
Kalv under 1 år, stk	0,95	5 340	5 073	0,95	5 388	5 118	0,95	5 620	5 339	0,95	6 094	5 789	0,95	6 527	6 201	0,95	5 794	5 504
+ pasatt kvige, stk	-0,40	10 143	-4 057	-0,40	10 041	-4 016	-0,40	10 462	-4 185	-0,40	11 662	-4 665	-0,40	12 347	-4 939	-0,40	10 931	-4 372
SO per dyr, kr			24 214			24 806			27 409			28 050			31 014			27 099
SO per dyr, euro																		3 302

Kilder:

Melk, produksjon: BFJ, dokumentet "Ytelse 2010".

Melk, pris: BFJ, Totalkalkylen; kumelk meierileveranse.

Kuljøtt, produksjon: BFJ, "Kjøttokumentet"; slaktevekt ku.

Kuljøtt, pris: BFJ, grunnlagsdokument til Totalkalkylen.

Kalv, pris: NILF; beregning, kalv under 1 år, melkeku.

Kvige, pris: NILF; drektig kvige, melkerase.

Kommentar:

Det er regnet 40 prosent utrangering av ku per år.

Ammeku

Ammeku	2005			2006			2007			2008			2009			Gjennomsnitt 2005-2009		
	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr
Kuljøtt, kg	50,6	28,99	1 466	50,9	29,47	1 501	51,8	30,85	1 599	52,4	32,83	1 720	52,9	35,37	1 872	51,7	31,54	1 632
Kalv under 1 år, stk	0,95	6 664	6 331	0,95	6 820	6 479	0,95	7 004	6 654	0,95	7 519	7 143	0,95	8 030	7 629	0,95	7 208	6 847
+ pasatt kvige, stk	-0,20	8 622	-1 724	-0,20	8 535	-1 707	-0,20	8 893	-1 779	-0,20	9 913	-1 983	-0,20	10 495	-2 099	-0,20	9 291	-1 858
SO per dyr, kr			6 073			6 273			6 475			6 880			7 402			6 620
SO per dyr, euro																		807

Kilder:

Kuljøtt, produksjon: BFJ, "Kjøttokumentet"; slaktevekt ku.

Kuljøtt, pris: BFJ, grunnlagsdokument til Totalkalkylen.

Kalv, pris: NILF; beregning, kalv under 1 år, ammeku.

Kvige, pris: NILF; drektig kvige kjøttflekrysning, 85 % av verdi

Kommentar:

Det er regnet 20 prosent utrangering av ku per år.

Søye, 1 år og eldre, inklusive melkesau

	2005			2006			2007			2008			2009			Gjennomsnitt 2005-2009		
	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr
Saukjøtt, kg	9,3	8,27	77	9,3	11,04	103	9,3	12,28	114	9,3	15,96	148	9,9	15,71	156	9,4	12,69	120
+ påsatt ungsøye, stk	-0,30	607	-182	-0,30	631	-189	-0,30	710	-213	-0,30	830	-249	-0,30	901	-270	-0,30	736	-221
Lammekjøtt, kg	30,4	31,94	971	28,8	35,06	1 010	28,8	39,42	1 135	32,3	43,67	1 411	35,7	42,92	1 532	31,2	38,84	1 212
Ull, kg	4,7	30,91	146	4,7	30,33	143	4,4	30,58	134	4,3	29,54	128	4,4	28,34	125	4,5	29,96	135
SO per dyr, kr			1 012			1 066			1 171			1 438			1 542			1 246
SO per dyr, euro																		152

Kilder:

Sau- og lammekjøtt, produksjon: NILF, Prognosedokument fra Nortura.

Sau- og lammekjøtt, pris: BFJ, grunnlagsdokument til Totalkalkylen.

Ull, produksjon: BFJ, grunnlagsdokument til Totalkalkylen.

Ull, pris: BFJ, Totalkalkylen.

Kommentar:

Det er regnet 30 prosent utrangering av søyer per år.

Melkeproduksjon har ubetydelig omfang og tas ikke hensyn til.

Andre sauer (værer og lam)

SO skal bare beregnes dersom jordbruksbedriften ikke har søyer. For jordbruksbedrifter med søyer settes SO for værer og lam lik 0, jf. Håndboka.

	2005			2006			2007			2008			2009			Gjennomsnitt 2005-2009		
	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr
Lammekjøtt, kg	19,0	31,94	607	18,0	35,06	631	18,0	39,42	710	19,0	43,67	830	21,0	42,92	901	19,0	38,72	736
+ nyfødt lam, stk	-1,00	47	-47	-1,00	52	-52	-1,00	58	-58	-1,00	65	-65	-1,00	63	-63	-1,00	57	-57
SO per dyr, kr			560			579			651			765			838			679
SO per dyr, euro																		83

Kilder:

Lammekjøtt, produksjon: NILF, Prognosedokument fra Nortura.

Lammekjøtt, pris: NILF, grunnlagsdokument til Totalkalkylen.

Nyfødt lam, pris: Vekt nyfødt lam lik 4,5 kg (Saufekontrollen), pris førgslam < 30 kg, 10,50 kr/kg (Håndbok for driftsplanlegging 2005/2006), Pris per kg for førgslam er oppjustert for årene

2006-2009 i forhold til prisen på lammekjøtt.

Kommentar:

Det er ikke tatt hensyn til værer.

	2005			2006			2007			2008			2009			Gjennomsnitt 2005-2009		
	Produksjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produksjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produksjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produksjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produksjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produksjon	Pris, kr	Verdi, kr
Melkegeit og ammegeit																		
Melkegeit																		
Melk, liter	495	3,55	1 757	493	3,59	1 770	501	3,83	1 919	532	3,86	2 054	565	4,22	2 384	517	3,82	1 977
Geitekjøtt, kg	4,8	1,36	7	5,6	0,79	4	5,6	0,23	1	5,2	2,08	11	5,2	3,40	18	5,3	1,54	8
+ påsatt kjø, stk	0,4		-198	0,4		-203	0,4		-208	0,4		-214	0,4		-219	0,4		-208
SO melkegeit			1 566			1 571			1 712			1 851			2 183			1 776
Ammegeit																		
Tilskudd	1	570	570	1	598	598	1	624	624	1	624	624	1	900	900	1	663	663
+ påsatt kjø, stk	0,2		-99	0,2		-102	0,2		-104	0,2		-107	0,2		-110	0,2		-104
SO ammegeit			471			496			520			517			790			559
Vektet SO per dyr, kr			1 463			1 460			1 577			1 676			1 981			1 632
Vektet SO per dyr, euro																		199

Kilder:

Melk, produksjon: BFJ, Totalkalkylen.

Melk, pris: BFJ, Totalkalkylen; getemelk meierileveranse.

Geitekjøtt, produksjon: BFJ, Totalkalkylen.

Geitekjøtt, pris: BFJ, Totalkalkylen.

Påsatt kjø: NILF, Håndbok for driftsplanlegging: 1 geiteenhet (1 årsgeit + 0,4 påsatte kjø) har et forbruk på 640 FEm per år. Fratrullet FEm til melk og vedlikeholdsfor for en årsgeit er det da igjen til 0,4 påsatt kjø: $640 \text{ FEm} + (517 \text{ liter} * 0,45 \text{ FEm/liter}) + (365 \text{ dager} * 0,8 \text{ FEm/dag}) = 115 \text{ FEm}$.

Pris per FEm, kr: 2005: 1,72 2006: 1,77 2007: 1,81 2008: 1,86 2009: 1,91

Ammegeit: Veiledningshefte til søknad om produksjonstilskudd; tilskudd per dyr per år, minste beseiningsstørrelse, foreløpige satser.

Kommentar:

Melkegeit: Det er regnet 40 prosent utrangering av melkegeit og 20 prosent utrangering av ammegeit per år.

Ammegeit: En antar at ammegeit holdes for kjøtt, ull og/eller landskapspleie. Kjøtt og ull er trolig for det meste for direkte videreføring. Det er vanskelig å finne produsert kvantum, pris og verdi. En har isteden valgt å bruke tilskudd per dyr som et uttrykk for inntekt per år.

Vektet SO er basert på antall melke- og ammegeit:

	Antall Amme-geiter	Melke-geiter	Melke- og amme-geiter i alt	Andel Amme-geiter	Melke-geiter	I alt	Beregnet påsatt, ved påsatt-% = 0,4	Bukker og ungdyr i alt	Beregnet bukker og ungdyr, ikke til påsatt
2005	4 632	44 532	49 164	0,094	0,906	1,000	19 666	23 887	4 221
2006	4 867	42 365	47 232	0,103	0,897	1,000	18 893	24 975	6 082
2007	5 242	41 161	46 403	0,113	0,887	1,000	18 561	25 584	7 023
2008	5 848	38 853	44 701	0,131	0,869	1,000	17 880	24 766	6 886
2009	6 428	37 959	44 387	0,145	0,855	1,000	17 755	23 886	6 131
	5 403	40 974	46 377	0,117	0,883	1,000			

Andre geiter (bukker og ungdyr, medregnet kje)

SO skal bare beregnes dersom jordbruksbedriften ikke har melkegeit/ammegeit. For jordbruksbedrifter med melkegeit/ammegeit settes SO for bukker og ungdyr lik 0, jf. Håndboka.

SO per dyr, kr	8
SO per dyr, euro	1

Kilder:

Kommentar:

Det antas at de fleste av disse geitene ikke er vanlige produksjonsdyr, men er hobby-/kosedyr. Verdien settes til 8 kroner.

Smågriser (levendevekt under 20 kg eller alder inntil 8 uker)

SO skal bare beregnes dersom jordbruksbedriften ikke har purker. For jordbruksbedrifter med purker settes SO for smågris lik 0, jf. Håndboka.

	2005			2006			2007			2008			2009			Gjennomsnitt 2005-2009		
	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr
Smågris, slk	1	706	706	1	710	710	1	868	868	1	911	911	1	831	831	1	805	805
SO per dyr, kr			706			710			868			911			831			805
SO per dyr, euro																		
																		98

Kilder:

Smågris, pris: NILF, Håndbok for driftsplanlegging, kalkyle for smågrisproduksjon + 40 kr.

Kommentar:

Det er ikke tatt hensyn til antall teoretisk mulige innsett per år, 52 uker / 8 uker per innsett = 6 innsett. Det er lite trolig at en jordbruksbedrift kan drive løpende produksjon av smågriser uten å ha purker.

Avispurker (avispurker som har fått minst ett kull og ungpurker bestemt for avl)

	2005			2006			2007			2008			2009			Gjennomsnitt 2005-2009		
	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr
Purkeslakt, kg	86,4	16,37	1 414	87,6	12,04	1 055	88,8	15,31	1 360	88,2	14,57	1 285	87,6	13,78	1 207	87,7	14,41	1 264
+ påsatt ungpurke, stk	-0,60	1 273	-764	-0,60	1 130	-678	-0,60	1 335	-801	-0,60	1 379	-827	-0,60	1 370	-822	-0,60	1 297	-778
solgte smågris, stk	22,4	666	14 896	22,8	670	15 269	22,3	828	18 431	23,5	871	20 503	23,8	791	18 794	22,9	766	17 579
SO per dyr, kr			15 546			15 646			18 990			20 961			19 179			18 064
SO per dyr, euro																		2 201

Kilder:

Kjøtt, produksjon: NILF; Prognosedokument fra Nortura.

Pris purkeslakt: BFJ, grunnlagsdokument til Totalkalkylen.

Ungpurke- og smågrispris: NILF, Handbok for driftsplanlegging.

Kommentar:

Det er regnet 60 prosent utrangering av purker per år.

Andre svin (avisraner, ungråner bestemt for avl, slaktegriser, levendevekt minst 20 kg, griser påsatt til avl, levendevekt 20-50 kg)

Enhet: slaktegris

	2005			2006			2007			2008			2009			Gjennomsnitt 2005-2009		
	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr
Svinekjøtt, kg	73,5	19,85	1 459	73,8	19,42	1 433	76,6	21,91	1 678	78,1	22,98	1 795	77,5	23,12	1 792	75,9	21,49	1 631
+ verdi av smågris, stk	-0,8	706	-574	-0,8	710	-577	-0,8	868	-705	-0,8	911	-740	-0,8	831	-675	-0,8	805	-654
SO per dyr, kr			885			856			973			1 055			1 117			977
SO per dyr per år, kr																		2 530
SO per dyr per år, euro																		308

Kilder:

Svinekjøtt, produksjon: NILF; Prognosedokumentet fra Nortura.

Svinekjøtt, pris: BFJ, Totalkalkylen.

Smågris, pris: NILF, Handbok for driftsplanlegging; kalkyle for smågrisproduksjon + 40 kr.

Kommentar:

Antall påsett per år: Prognosedokumentet: 45 fordager som smågris + 91 fordager som slaktegris. Videre legges det inn 5 dagers pause mellom innsettene (45 + 91 + 5)/365:

Råner utgjør et ubetydelig antall i forhold til slaktegriser og er ikke tatt hensyn til.

2,6

Slaktekylling

Enhet: 100 dyr

	2005			2006			2007			2008			2009			Gjennomsnitt 2005-2009		
	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr
Kjøtt, kg	97	14,83	1 439	96	15,04	1 436	96	15,55	1 485	96	16,57	1 582	96	16,75	1 600	96	15,75	1 508
+ verdi av unglylling	-100	4,05	-405	-100	4,05	-405	-100	4,05	-405	-100	4,05	-405	-100	4,05	-405	-100	4,05	-405
SO per 100 innsatte kyllinger, kr			1 034			1 031			1 080			1 177			1 195			1 103
SO per 100 innsatte kyllinger per år, kr																		6 620
SO per 100 innsatte kyllinger per år, euro																		807

Kilder:

Kjøtt, produksjon: NILF, Håndbok for driftsplanlegging; Slaktevekt 1,0 kg per kylling. Differansen mellom innkjøpte og slakta kyllinger er svinn under oppføring og kasserte ved slaktning.

Kjøtt, pris: BFJ, Totalkalkylen.

Ungkylling, pris: NILF, Håndbok for driftsplanlegging.

Kommentarer:

Det er regnet 6 innsett per år.

Verpehøns, 20 uker og eldre

Enhet: 100 dyr

	2005			2006			2007			2008			2009			Gjennomsnitt 2005-2009		
	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr
Egg, kg per høne	16	10,27	167	16	11,08	180	16	12,24	199	16	12,49	203	16	13,51	220	16	11,92	194
+ verdi av unghøne, stk	-0,81	35,00	-28	-0,81	35,00	-28	-0,81	40,00	-33	-0,81	40,00	-33	-0,81	40,00	-33	-0,81	38,00	-31
SO per høne, kr			138			152			166			170			187			163
SO per 100 høner, kr			13 845			15 161			16 640			17 046			18 704			16 279
SO per 100 høner, euro																		1 984

Kilder:

Egg, produksjon: NILF, Håndbok for driftsplanlegging.

Egg, pris: BFJ, Totalkalkylen.

Unghøne, pris: NILF, Håndbok for driftsplanlegging.

Kommentarer:

20 kg egg per høne per omløp. Omløpsperiode 64 uker, inklusive føring fra tidspunkt for innkjøp av unghøne til verping starter og opphold etter utrangering.

Verdi av hønerekjøtt har vært negativ i perioden 2005-2009 og er ikke tatt med.

Livkylling Enhet: 100 dyr	2005			2006			2007			2008			2009			Gjennomsnitt 2005-2009		
	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr
Unghøne, stk	95	35,00	3 325	95	35,00	3 325	95	40,00	3 800	95	40,00	3 800	95	40,00	3 800	95	38,00	3 610
+ verdi av kylling, stk	-100	9,45	-945	-100	9,95	-995	-100	10,45	-1 045	-100	11,10	-1 110	-100	11,70	-1 170	-100	10,53	-1 053
SO per 100 unghøner, kr			2 380			2 330			2 755			2 690			2 630			2 557
SO per 100 unghøner per år, kr			7 140			6 990			8 265			8 070			7 890			7 671
SO per 100 unghøner per år, euro																		935

Kilder:

Unghøne, produksjon: Det er regnet 5 prosent svinn.

Unghøne, pris: Det er benyttet pris lik verdi av unghøne i kalkylen for verpehøns.

Kylling, pris: NILF, Håndbok for driftsplanlegging, gj.sn. av lett verperase og halvtung verperase.

Kommentar:

Det er regnet 3 innsett per år.

Andre fjørte (avisdyr av and, kalkun og gås, and, kalkun og gås for slakt)

Kalkylen gjelder kalkun. Kalkun omfatter 96 prosent av produksjonen av annet fjørtekjøtt (and + kalkun + gås).

Enhet: 100 dyr

	2005			2006			2007			2008			2009			Gjennomsnitt 2005-2009		
	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr
Kjøtt, kg	723	17,64	12 754	723	17,59	12 718	723	18,26	13 202	723	19,79	14 309	723	20,76	15 010	723	18,81	13 599
+ verdi av kylling	-100	19,90	-1 990	-100	19,90	-1 990	-100	19,90	-1 990	-100	19,90	-1 990	-100	19,90	-1 990	-100	19,90	-1 990
SO per 100 innsatte kalkuner, kr			10 764			10 728			11 212			12 319			13 020			11 609
SO per 100 innsatte kalkuner per år, kr			26 910			26 820			28 031			30 797			32 550			29 022
SO per 100 innsatte kalkuner per år, euro																		3 537

Kilder:

Kjøtt, produksjon: NILF, Håndbok for driftsplanlegging: Av 100 dyr er 60,2 dyr "porsjonskalkun" med en gj.sn.vekt på 5,5 kg og 34,9 dyr er "industrikalkun" med en gj.sn.vekt på 11,2 kg.

Resten, 4,9 dyr, utgjør svinn under oppføring eller kassert ved slaktning.

Kjøtt, pris: BFJ, Totalkalkylen.

Innsatt kalkunkylling, pris: NILF, Håndbok for driftsplanlegging.

Kommentar:

Det er regnet 2,5 innsatt per år.

Kalkunkjøtt utgjør 96 prosent av samlet produksjon av kjøtt av kalkun, and og gås.

Antall avisdyr av kalkun, and og gås utgjør i gj.sn. 7 prosent av antall andre fjørte i alt.

Verpehøner + livkylling

Enhet: 100 dyr

	2005			2006			2007			2008			2009			Gjennomsnitt 2005-2009		
	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr	Produkt-sjon	Pris, kr	Verdi, kr
<u>Verpehøne</u>																		
Egg, kg per høne	16	10,27	167	16	11,08	180	16	12,24	199	16	12,49	203	16	13,51	220	16	11,92	194
+ verdi av unghøne, stk	-0,81	35,00	-28	-0,81	35,00	-28	-0,81	40,00	-33	-0,81	40,00	-33	-0,81	40,00	-33	-0,81	38,00	-31
SO per høne, kr			138			152			166			170			187			163
SO per 100 verpehøner, kr			13 845			15 161			16 640			17 046			18 704			16 279
<u>Livkylling</u>																		
Unghøne, stk	95	35,00	3 325	95	35,00	3 325	95	40,00	3 800	95	40,00	3 800	95	40,00	3 800	95	38,00	3 610
+ verdi av kylling, stk	-100	9,45	-945	-100	9,95	-995	-100	10,45	-1 045	-100	11,10	-1 110	-100	11,70	-1 170	-100	10,53	-1 053
SO per 100 livkyllinger, kr			2 380			2 330			2 755			2 690			2 630			2 657
SO per 100 unghøner per år, kr			7 140			6 990			8 265			8 070			7 890			7 671
Vektet SO per 100 verpehøner + livkyllinger, kr			11 998			12 860			14 284			14 724			15 779			13 929
Vektet SO per 100 verpehøner + livkyllinger, euro																		1 697

Kilder:

Se under hhv. livkylling og "andre fjørte".

Kommentar:

Se under hhv. livkylling og "andre fjørte".

Vektet SO er basert på antall livkylling og "andre fjørte".

	Livkyllinger	Antall Verpehøner	Sum liv-kyllinger og verpehøner	Andel Livkyllinger	Andel Verpehøner	I alt
2005	1 298 468	3 415 079	4 713 547	0,275	0,725	1,000
2006	1 318 784	3 362 969	4 681 753	0,282	0,718	1,000
2007	1 386 641	3 542 094	4 928 735	0,281	0,719	1,000
2008	1 280 137	3 668 435	4 948 572	0,259	0,741	1,000
2009	1 444 847	3 897 049	5 341 896	0,270	0,730	1,000
Gj.sn.	1 345 775	3 577 125	4 922 901	0,273	0,727	1,000

Kanin, hunddyr som har hatt minst ett kull	2005			2006			2007			2008			2009			Gjennomsnitt 2005-2009		
	Produksjon, kg	Pris kr/kg	Verdi, kr	Produksjon, kg	Pris kr/kg	Verdi, kr	Produksjon, kg	Pris kr/kg	Verdi, kr	Produksjon, kg	Pris kr/kg	Verdi, kr	Produksjon, kg	Pris kr/kg	Verdi, kr	Produksjon, kg	Pris kr/kg	Verdi, kr
Kjøtt	31	33,00	1 030	31	40,00	1 248	31	45,00	1 404	31	60,00	1 872	31	75,00	2 340	31	50,60	1 579
+ påsatt unghanen	-0,5	300	-150	-0,5	300	-150	-0,5	300	-150	-0,5	300	-150	-0,5	300	-150	-0,5	300,00	-150
SO per hunddyr, kr			880			1 098			1 254			1 722			2 190			1 429
SO per hunddyr, euro																		174

Kilder:

Kjøtt, produksjon: Kaninhold av Birger Ulkeberg (Landbruksforlaget 1992), 4 kull á 5 unger = 20 dyr til slakt. Slaktevekt per dyr 3 kg og slakteprosent 52 gjr. 20 dyr * 3 kg * 0,52 = 31,2 kg.

Kjøtt, pris: BFJ, Totalkalkylen.

Unghanen, pris: Veiledende pris fra Norges kaninavlsforbund.

Kommentar:

Det er ikke tatt hensyn til produksjon av angoraull og skinn.

Bikube i produksjon

	2005			2006			2007			2008			2009			Gjennomsnitt 2005-2009		
	Produksjon, kg	Pris kr/kg	Verdi, kr	Produksjon, kg	Pris kr/kg	Verdi, kr	Produksjon, kg	Pris kr/kg	Verdi, kr	Produksjon, kg	Pris kr/kg	Verdi, kr	Produksjon, kg	Pris kr/kg	Verdi, kr	Produksjon, kg	Pris kr/kg	Verdi, kr
Honning	42	47,65	1 985	36	54,77	1 978	39	53,04	2 062	40	54,37	2 190	31	56,51	1 726	37	53,03	1 988
+ kjøp av dronning	-0,5	350	-175	-0,5	350	-175	-0,5	350	-175	-0,5	350	-175	-0,5	350	-175	-0,5	350,00	-175
SO per kube, kr			1 810			1 803			1 887			2 015			1 551			1 813
SO per kube, euro																		221

Kilder:

Honning, produksjon i 2009: Sum leveranse til Honningcentralen og direkte salg i følge BFJ, Totalkalkylen, dividert med antall kuber hos søkere av produksjonstilskudd = beregnet kg honning per kube. Videre er kg per kube for årene 2005-2008 beregnet på grunnlag av kg per kube i 2009 og variasjonen i total honningproduksjon i årene 2005-2009.

Honning, pris: BFJ, Totalkalkylen; veid gj.sn.pris for leveranse til Honningcentralen og direkte salg.

Kjøp av dronning, pris: NILF, Håndbok for driftsplanlegging.

Kommentar:

Det er ikke tatt hensyn til inntekter fra pollinering.

Tabellregister

Tabell 3.1.	Fulldyrket eng etter alder og overflatedyrket eng. 1 000 dekar.....	19
Tabell 3.2.	Jordbruksbedrifter med forskjellige vekster og arealet av vekstene. 2010	21
Tabell 3.3.	Jordbruksbedrifter med forskjellige husdyr og antall husdyr. 2010	23
Tabell 3.4.	Standard omsetning (SO 2007) for vekster. Kroner per dekar og euro per hektar	25
Tabell 3.5.	Standard omsetning (SO 2007) for husdyr. Kroner og euro per dyr	28
Tabell 4.1.	Jordbruksbedrifter, standard omsetning og jordbruksareal, etter jordbruksbedriftenes standard omsetning. Eurostats inndeling. 2010	30
Tabell 4.2.	Jordbruksbedrifter, standard omsetning og jordbruksareal, etter jordbruksbedriftenes standard omsetning. 13 intervaller. 2010.....	31
Tabell 4.3.	Jordbruksbedrifter, standard omsetning og jordbruksareal, etter jordbruksbedriftenes standard omsetning. 8 intervaller. 2010	31
Tabell 4.4.	Jordbruksbedrifter, standard omsetning og jordbruksareal i drift, etter driftsform. Alle driftsformer. 2010	32
Tabell 4.5.	Jordbruksbedrifter, standard omsetning og jordbruksareal i drift, etter generell driftsform. 2010	34
Tabell 4.6.	Jordbruksbedrifter, standard omsetning og jordbruksareal i drift, etter driftsform. Inndeling tilpasset norsk jordbruk. 2010	35
Tabell 4.7.	Jordbruksbedrifter, standard omsetning og jordbruksareal i drift, etter driftsform. Planteproduksjon, husdyrproduksjon og kombinert produksjon. 2010	36
Tabell 5.1.	Standard omsetning (SO 1996) for vekster. Kroner per dekar	38
Tabell 5.2.	Standard omsetning (SO 1996) for husdyr. Kroner per husdyr	39
Tabell 5.3.	Jordbruksbedrifter i 1999, etter gammel og ny driftsforminndeling	40
Tabell 5.4.	Standard dekningsbidrag (SDB) og standard omsetning (SO). 1999	41
Tabell 5.5.	Standard omsetning 1999 og 2010, etter driftsform. Millioner kroner	41

Statistisk sentralbyrå

Postadresse:
Postboks 8131 Dep
NO-0033 Oslo

Besøksadresse:
Akersveien 26, Oslo
Oterveien 23, Kongsvinger

E-post: ssb@ssb.no
Internett: www.ssb.no
Telefon: 62 88 50 00

ISBN 978-82-537-9207-1 (elektronisk)

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway